

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-1-337 (Özelleştirme)
Karar Sayısı : 10-78/1645-609
Karar Tarihi : 16.12.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR.

B. RAPORTÖRLER: Cengiz SOYSAL, Harun ULU, Harun GÜNDÜZ,
Cemal Ökmen YÜCEL, S. Yersu ŞAHİN

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
Ziya Gökalp Cad. No: 80 06600 Kurtuluş/Ankara

20 **D. TARAFLAR**

: - İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine
İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. O.G.G.
Cinnah Cad. Kırkpınar Sok. No:9 Çankaya/Ankara
- Aksa Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Evren Mah. Gülbahar Cad. 1. Sok. No:2 Kat:2 Güneşli/İstanbul
- Eti Gümüş A.Ş.-Söğütözü Ser. San. İnş. Mad. İth. İhr. A.Ş.
O.G.G.
T. Güneş Bul. 15. Cad. No:571 Çankaya/Ankara
- Park Holding A.Ş.
30 Hacı Hesna Hatun Mah. Paşalimanı Cad. No:41
Üsküdar/İstanbul
- Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.
Sabancı Center 4. Levent/İstanbul
- İC İçtaş İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Konur Sok. No:58 06640 Kızılay/Ankara
- KCETAŞ-AYEN-REL-PETCO O.G.G.
Seyitgazi Mah. Nuhnaci Yazgan Cad. No:32 Melikgazi/Kayseri
- Karavil Day. Tük. Mal. İnş. Otom. Pet. Ürün. Paz. San. ve Tic.
Ltd. Şti.-Ceylan İnşaat ve Ticaret A.Ş. O.G.G.
40 Şanlıurfa Yolu 15. Km. Piriçlik Karşısı İstikbal Bellona Bölge
Binası/Diyarbakır
Cinnah Cad. Kuloğlu Sok. No:19/1 Çankaya/Ankara
- Çalık Enerji ve Sanayi Ticaret A.Ş.
Yaşam Cad. No:7 Akplaza Kat:10 06520 Söğütözü/Ankara
- İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine
İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş.-Rosse Enerji İnşaat A.Ş. O.G.G.
Cinnah Cad. Kırkpınar Sok. No:9 Çankaya/Ankara

E. DOSYA KONUSU: Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş., Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş.,
50 Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin blok satış
yöntemiyle özelleştirilmesi işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 13.8.2010 tarih ve 6410, 6411, 6412, 6413 sayılı yazılarla giren ve eksiklikleri en son 6.12.2010 tarihi itibarıyla tamamlanan bildirimler üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1998/4 sayılı Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde düzenlenen 6.12.2010 tarih ve 2010-1-335/ÖN-10-184.CS, 2010-1-336/ÖN-10-184.CS, 2010-1-337/ÖN-10-184.CS, 2010-1-338/ÖN-10-184.CS sayılı Özelleştirme Nihai İnceleme Raporları, 10.12.2010 tarih ve REK.0.05.00.00-120/437-440 sayılı Başkanlık Önergeleri ile 10-78 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporlarda, bildirim konusu işlemlere ilişkin olarak;

- Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş., Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş., Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin her birinin %100 oranındaki hissesinin blok olarak devredilmesi işlemlerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olduğu,
- MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. hissedarlarından Mehmet Kazancı, Esin Kazancı, Begüm Kazancı ve Mustafa Kurnaz'ın Kazancı Holding A.Ş. ve dolayısıyla Aksa Elektrik Perakende Satış A.Ş. ile aynı ekonomik bütünlük içinde olduğu, bu nedenle adı geçen gerçek ve tüzel kişilerin 4054 sayılı Kanun kapsamında tek bir teşebbüs olarak kabul edildiği,
- Mevcut haliyle İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. O.G.G. ve İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş.-Rosse Enerji İnşaat A.Ş. O.G.G.'nin yapısının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu ve bu yapıya Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet verilemeyeceği,
- İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. O.G.G. ve İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş.-Rosse Enerji İnşaat A.Ş. O.G.G.'nin;
  - MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. hissedarlarından Mehmet Kazancı, Esin Kazancı, Begüm Kazancı ve Mustafa Kurnaz'ın hissedarlıktan ayrılmaları, teklif sahibi ortak girişim gruplarıyla ilişkilerini kesmeleri ve bu durumun gerekçeli kararın taraflara tebliği tarihinden itibaren 3 ay içinde Rekabet Kurumuna tevsih edilmesi koşuluyla Kanun'un 4. maddesi kapsamında sayılmayacağı; ortaya çıkacak bu yeni yapı ile gerçekleştirilecek olan devralma işlemlerinin Kanunun 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında değerlendirileceği, bu durumda;
  - İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. O.G.G.'nin Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi ve Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi,
  - İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş.-Rosse Enerji İnşaat A.Ş. O.G.G.'nin Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi ve
  - Aksa Elektrik Perakende Satış A.Ş.'nin Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi

devralması işlemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca bir hakim durum yaratan veya mevcut hakim durumu güçlendiren ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde

azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmadığı, dolayısıyla bu işlemlere izin verilmesi gerektiği ya da

- İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. O.G.G. ve İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş.-Rosse Enerji İnşaat A.Ş. O.G.G.'nin, 1997/1 sayılı Tebliğ'de yer alan birleşme/devralma sayılan ortak girişimlere ilişkin tanıma uygun olarak ve Kazancı Holding A.Ş. ile rekabetin kısıtlanması etkisi doğurmayacak şekilde yeniden yapılandırılması halinde Kanun'un 4. maddesi kapsamında sayılmayacağı; ortaya çıkacak bu yeni yapı ile gerçekleştirilecek olan devralma işlemlerinin Kanunun 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında değerlendirileceği, bu durumda;

110

- İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş.-Rosse Enerji İnşaat A.Ş. O.G.G.'nin Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi devralması ve Akso Elektrik Perakende Satış A.Ş.'nin Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi devralması işlemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca bir hâkim durum yaratan veya mevcut hâkim durumu güçlendiren ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmadığı, dolayısıyla bu işlemlere izin verilmesi gerektiği,

120

- Bununla birlikte; İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. O.G.G.'nin veya Akso Elektrik Perakende Satış A.Ş.'nin Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin her ikisini de devralması işlemine, Kazancı Holding A.Ş. bakımından bir hâkim durum yaratan ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca izin verilemeyeceği; öte yandan Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş.'den sadece birinin taraflarca devralınması halinde 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca izin verilebileceği,

130

- Eti Gümüş A.Ş.-Söğütser Ser. San. İnş. Mad. İth. İhr. A.Ş. O.G.G.'nin Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi devralmasının 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca bir hakim durum yaratan veya mevcut hâkim durumu güçlendiren ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmadığı, dolayısıyla bu işlemlere izin verilmesi gerektiği, bununla birlikte Eti Gümüş A.Ş.-Söğütser Ser. San. İnş. Mad. İth. İhr. A.Ş. O.G.G.'nin;

140

- Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin her ikisini de devralmasının bir hâkim durum yaratan ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olması nedeniyle işleme 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca izin verilemeyeceği,

- Eti Gümüş A.Ş.-Söğütser Ser. San. İnş. Mad. İth. İhr. A.Ş. O.G.G.'nin Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş.'den sadece birini devralması durumunda ise işlemin hâkim durum yaratan ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmaması nedeniyle işleme 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca izin verilebileceği,

150

10-78/1645-609

- Diğer teklif sahiplerinden;

- Park Holding A.Ş.'nin Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi,
- Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi,
- IC İçtaş İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin ya da KCETAŞ-AYEN-REL-PETCO O.G.G.'nin Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi,
- Karavil Day. Tük. Mal. İnş. Otom. Pet. Ürün. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.- Ceylan İnşaat ve Ticaret A.Ş. O.G.G. ya da Çalık Enerji ve Sanayi Ticaret A.Ş.'nin Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi

160 devralması işlemlerine, hâkim durum yaratan ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmaması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca izin verilebileceği görüşü yer almaktadır.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan bildirim kapsamında devre konu dağıtım şirketlerinin %100 oranındaki hissesinin blok satış yöntemiyle özelleştirilmesi amacıyla açılan ihalede ÖYK'ya sunulmasına karar verilen teklif sahiplerine aşağıda sırasıyla yer verilmektedir:

- 170 - Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye ilişkin teklif sahipleri,
  - İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. O.G.G.,
  - Aksa Elektrik Perakende Satış A.Ş.,
  - Eti Gümüş A.Ş.-Söğütsen Ser. San. İnş. Mad. İth. İhr. A.Ş. O.G.G. veya
  - Park Holding A.Ş.
- Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye ilişkin teklif sahipleri,
  - İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. O.G.G.,
  - Eti Gümüş A.Ş.-Söğütsen Ser. San. İnş. Mad. İth. İhr. A.Ş. O.G.G. veya
  - Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.
- 180 - Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye ilişkin teklif sahipleri,
  - Aksa Elektrik Perakende Satış A.Ş.,
  - Eti Gümüş A.Ş.-Söğütsen Ser. San. İnş. Mad. İth. İhr. A.Ş. O.G.G.,
  - IC İçtaş İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. veya
  - KCETAŞ-AYEN-REL-PETCO O.G.G.
- Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye ilişkin teklif sahipleri,
  - Karavil Day. Tük. Mal. İnş. Otom. Pet. Ürün. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.- Ceylan İnşaat ve Ticaret A.Ş. O.G.G.,
  - Çalık Enerji ve Sanayi Ticaret A.Ş.,
  - Eti Gümüş A.Ş.-Söğütsen Ser. San. İnş. Mad. İth. İhr. A.Ş. O.G.G. veya
  - 190 - İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş.-Rosse Enerji İnşaat A.Ş. O.G.G.

H.1. Taraflar

H.1.1. Devredilenler

H.1.1.1. Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. (BOĞAZIÇI)

BOĞAZIÇI'nin 2009 yılı cirosu (.....) TL, 2009 yılı elektrik satışı (.....) GWh olarak gerçekleşmiştir. Buna ek olarak BOĞAZIÇI'nin, 21 adet dağıtım bölgesi içindeki alım-satım, kayıp-kaçak ve paylarına ilişkin durumu aşağıdadır:

10-78/1645-609

Tablo 1: BOĞAZIÇI'ye Ait Alım-Satım ve Kayıp Kaçaklara İlişkin Veri (2008-2009)

Yıl	Alınan Elektrik (GWh)	Satılan Elektrik (GWh)	Kayıp ve Kaçak (GWh)	Kayıp ve Kaçak Oranı (%)	Alınan Elektrikteki Pay (%)	Satılan Elektrikteki Pay (%)
2008	21.282	18.948	2.334	11,0%	13,36	13,87
2009	20.410	18.435	1.975	9,7%	12,72	13,61

200

H.1.1.2. Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. (GEDİZ)

GEDİZ'in 2009 yılı cirosu (.....) TL olup, 2009 yılı elektrik satışı (.....) GWh olarak gerçekleşmiştir. Buna ek olarak GEDİZ'in, 21 adet dağıtım bölgesi içindeki alım-satım, kayıp-kaçak ve paylarına ilişkin durumu aşağıdadır:

Tablo 2: GEDİZ'ye Ait Alım-Satım ve Kayıp Kaçaklara İlişkin Veri (2008-2009)

Yıl	Alınan Elektrik (GWh)	Satılan Elektrik (GWh)	Kayıp ve Kaçak (GWh)	Kayıp ve Kaçak Oranı (%)	Alınan Elektrikteki Pay (%)	Satılan Elektrikteki Pay (%)
2008	14.797	13.862	935	6,3	9,29	10,15
2009	13.468	12.436	1.032	7,7	8,39	9,18

H.1.1.3. Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş. (TRAKYA)

TRAKYA'nın 2009 yılı cirosu (.....) TL olup, 2009 yılı elektrik satışı (.....) GWh olarak gerçekleşmiştir. Buna ek olarak TRAKYA'nın, 21 adet dağıtım bölgesi içindeki alım-satım, kayıp-kaçak ve paylarına ilişkin durumu aşağıdadır:

210

Tablo 3: TRAKYA'ya Ait Alım-Satım ve Kayıp Kaçaklara İlişkin Veri (2008-2009)

Yıl	Alınan Elektrik (GWh)	Satılan Elektrik (GWh)	Kayıp ve Kaçak (GWh)	Kayıp ve Kaçak Oranı (%)	Alınan Elektrikteki Pay (%)	Satılan Elektrikteki Pay (%)
2008	5.886	5.473	413	7,0%	3,70%	4,01%
2009	6.177	5.781	396	6,4%	3,85%	4,27%

H.1.1.4. Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. (DİCLE)

DİCLE'nin 2009 yılı cirosu (.....) TL olup, 2009 yılı elektrik satışı (.....) GWh olarak gerçekleşmiştir. Buna ek olarak DİCLE'nin, 21 adet dağıtım bölgesi içindeki alım-satım, kayıp-kaçak ve paylarına ilişkin durumu aşağıdadır:

Tablo 4: DİCLE'ye Ait Alım-Satım ve Kayıp Kaçaklara İlişkin Veri (2008-2009)

Yıl	Alınan Elektrik (GWh)	Satılan Elektrik (GWh)	Kayıp ve Kaçak (GWh)	Kayıp ve Kaçak Oranı (%)	Alınan Elektrikteki Pay (%)	Satılan Elektrikteki Pay (%)
2008	14.576	5.214	9.362	64,2%	9,15	3,82
2009	15.529	4.191	11.338	73,0%	9,68	3,09

220

H.1.2. Teklif Sahipleri

H.1.2.1. İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. O.G.G. (İşKaya-MMEKA)

İşKaya-MMEKA'nın planlanan hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 5: İşKaya-MMEKA Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
MMEKA	(.....)
İşKaya	(.....)
TOPLAM	100,0

10-78/1645-609

H.1.2.1.1. İşKaya

230 1989 yılında Diyarbakır'da kurulmuş bulunan İşKaya, telekom şebekesi, sulama ve içme suyu altyapısı ve enerji nakil hatları tesisi faaliyeti göstermektedir. İşKaya'nın hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üye listesine aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir:

Tablo 6: İşKaya'nın Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Yusuf KAYA	(....)
Salih KAYA	(....)
TOPLAM	100

Tablo 7: İşKaya'nın Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı
Yusuf KAYA
Salih KAYA

240 İşKaya'da %(....) hissesi bulunan Yusuf KAYA, Kayasu Elektrik Üretimi Enerji İnşaat A.Ş.'nin de %(....) hissesine sahiptir. İşKaya hissedarlarının ve şirket müdürü Mehmet Akif KÖSE'nin, elektrik ve doğal gaz piyasalarında faaliyet gösteren başka bir şirkette hissedarlığı veya yönetim kurulu üyeliği bulunmamaktadır.

H.1.2.1.2. MMEKA

MMEKA, 8.7.2010 tarihinde kurulmuş olup, henüz faaliyeti ve dolayısıyla cirosu bulunmamaktadır. Şirket müdürü Mehmet Akif KÖSE olan MMEKA'nın hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üye listesine aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir:

Tablo 8: MMEKA'nın Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Stargate Gayrimenkul Yatırım İth. İhr. ve Tic. A.Ş.	(....)
Mehmet KAZANCI	(....)
Esin KAZANCI	(....)
Begüm KAZANCI	(....)
Mustafa KURNAZ	(....)
TOPLAM	100,000

Tablo 9: MMEKA'nın Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Mehmet KAZANCI	Yönetim Kurulu Başkanı
İbrahim Alpay DEMİRTAŞ	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
İsmail Sefa İNANÇ	Yönetim Kurulu Üyesi
Feza KARAGÖZ	Yönetim Kurulu Üyesi
Esin KAZANCI	Yönetim Kurulu Üyesi
Begüm KAZANCI	Yönetim Kurulu Üyesi

250 6 üyeden oluşan MMEKA yönetim kurulunun üç üyesi Stargate Gayrimenkul Yatırım İth. İhr. ve Tic. A.Ş.'yi (Stargate) temsil etmekte, kalan üç üye ise Mehmet KAZANCI ve ailesinden oluşmaktadır. Toplantı yeter sayısı 5 üye olduğundan, kararlar ise oybirliğiyle alındığından, MMEKA'nın, Mehmet Emin KARAMEHMET'in kontrol ettiği Stargate ile Mehmet KAZANCI'nın ortak kontrolünde olduğu değerlendirilmektedir.

260 MMEKA hissedarı ve yönetim kurulu başkanı Mehmet KAZANCI'nın, diğer teklif sahiplerinden Aksa Elektrik Perakende Satış A.Ş.'de %(....) hissesi, AKSA'yı kontrol eden Kazancı Holding A.Ş.'de %(....) hissesi ve yönetim kurulu üyeliği bulunmaktadır. Mehmet KAZANCI'nın, Kazancı Grubu'nda yer alan çok sayıda şirkette doğrudan ve Kazancı Holding A.Ş.'deki hissedarlığı nedeniyle dolaylı olarak hissedarlığı bulunmaktadır. Mehmet KAZANCI'nın doğrudan hissedar olduğu Kazancı Grubu şirketlerinin listesine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

10-78/1645-609**Tablo 10: Mehmet Kazancı'nın Doğrudan Hissedarı Olduğu Kazancı Grubu Şirketleri**

Şirket Adı	
1	Kazancı Holding A.Ş.
2	Aksa Enerji Üretim A.Ş.
3	Aksa Elektrik Toptan Satış Anonim Şirketi
4	Aksa Elektrik Perakende Satış Anonim Şirketi
5	Kapıdağ Rüzgar Enerjisi Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.
6	Rasa Radyatör Sanayi Anonim Şirketi
7	Aksa Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
8	Aksa Doğal Gaz Toptan Satış Anonim Şirketi
9	Balıkesir Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
10	Düzce Ereğli Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
11	Bilecik Bolu Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
12	Manisa Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
13	Çanakkale Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
14	Karadeniz Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
15	Ordu Giresun Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
16	Van Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
17	Aksa Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
18	Malatya Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
19	Aksa CNG Sıkıştırılmış Doğal Gaz İletim Dağıtım ve Satış A.Ş.

Değerlendirme bölümünde ayrıntılı bir şekilde yer almakla birlikte MMEKA hissedarı olan Mehmet KAZANCI ve diğer gerçek kişilerin, Kazancı Holding ile aynı ekonomik bütünlük içinde yer aldığı kabul edilmektedir.

MMEKA'nin %(....) hissesine sahip bulunan Stargate'in hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üye listesine aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir:

Tablo 11: Stargate'in Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Karamko İmalat Ziraat Endüstri ve Ticaret A.Ş.	(....)
İbrahim Alpay DEMİRTAŞ	(....)
Hikmet Yasemin ÇETİNALP	(....)
Fahri EREN	(....)
Osman KIZAK	(....)
Serap GÖRKEM	(....)
TOPLAM	100,00

270

Tablo 12: Stargate'in Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Hikmet Yasemin Çetinalp	Yönetim Kurulu Başkanı
İbrahim Alpay Demirtaş	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
Fahri Eren	Yönetim Kurulu Üyesi

Stargate hissedarı Karamko İmalat Ziraat Endüstri ve Ticaret A.Ş.'nin (Karamko) hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üye listesine aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir:

Tablo 13: Karamko'nun Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Buselten Finance S.A.	(....)
Mehmet Emin KARAMEHMET	(....)
Ali Samsa KARAMEHMET	(....)
Emine Nil KARAMEHMET	(....)
Sıdıka Neslihan YILMAZ	(....)
Selin KOCATOPÇU YÜKSEL	(....)
Mustafa BÜRÜN	(....)
Semra GÖKALP	(....)
Sınai ve Mali Yatırım Holding A.Ş.	(....)
Genel Denizcilik Nakliyat A.Ş.	(....)
Endüstri Holding A.Ş.	(....)
TOPLAM	100,00000000

10-78/1645-609

Tablo 14: Karamko'nun Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Ali Samsa KARAMEHMET	Yönetim Kurulu Başkanı
Mehmet Emin KARAMEHMET	Yönetim Kurulu Başkan Vekili
Semra GÖKALP	Yönetim Kurulu Üyesi

Karamko'nun en büyük hissedarı konumundaki Buselten Financa S.A. (Buselten) hisselerinin tamamı Mehmet Emin KARAMEHMET'e aittir. Yönetim kurulu üyeleri Luis DAVIS, Silvia CLARKE ve Pamela HALL olan Buselten'in faaliyet alanı, sermaye yatırımlarıdır.

280

H.1.2.2. Aksa Elektrik Perakende Satış A.Ş. (AKSA)

2009 yılında herhangi bir cirosu bulunmayan AKSA'nın hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu listesine aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir:

Tablo 15: AKSA'nın Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Kazancı Holding A.Ş.	(....)
Ali Metin KAZANCI	(....)
Necati BAYKAL	(....)
Mehmet KAZANCI	(....)
Ş. Cemil KAZANCI	(....)
TOPLAM	100,0

Tablo 16: AKSA'nın Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Şaban Cemil KAZANCI	Yönetim Kurulu Başkanı
Sedat SİVEREK	Yönetim Kurulu Başkan Vekili
A. Serdar NIŞLI	Yönetim Kurulu Üyesi

290 Kazancı Holding'in hissedarlık yapısı ile yönetim ve denetim kurulu üye listesine aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir:

Tablo 17: Kazancı Holding'in Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Ali Metin KAZANCI	(....)
Gönül KAZANCI	(....)
Mehmet KAZANCI	(....)
Ş. Cemil KAZANCI	(....)
Necati BAYKAL	(....)
Tülay BAYKAL	(....)
TOPLAM	100

Tablo 18: Kazancı Holding'in Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Ali Metin KAZANCI	Yönetim Kurulu Üyesi
Mehmet KAZANCI	Yönetim Kurulu Üyesi
Şaban Cemil KAZANCI	Yönetim Kurulu Üyesi
Tülay BAYKAL	Yönetim Kurulu Üyesi
Çetin YALÇIN	Denetim Kurulu Üyesi

300 Yukarıda aktarılan hissedarlık yapıları ve Bildirim Formu'ndaki ifadelerden AKSA'nın, Kazancı ailesinin hissedarı olduğu Kazancı Holding A.Ş. (Kazancı Holding) tarafından kontrol edildiği anlaşılmaktadır. Kazancı Holding'in 2009 yılına ait cirosu ise (.....) TL'dir.

10-78/1645-609

Kazancı Holding'te %(....) hissesi ve yönetim kurulu üyeliği bulunan; aynı zamanda Kazancı Holding şirketlerinden Aksa Enerji Üretim A.Ş.'de %(....), Rasa Radyatör San. A.Ş.'de %(....) doğrudan hissesi bulunan Mehmet KAZANCI, Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş., Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin özelleştirilmesi ihalelerinde teklif sahibi olan MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş.'nin %(....) oranında hissedarı ve yönetim kurulu başkanıdır.

Dosya kapsamında değerlendirilmek üzere, Kazancı Holding'in faaliyetleri *elektrik* ile *doğal gaz* pazarlarında ayrı ayrı incelenmiştir.

310 **Elektrik**

AKSA, elektrik dağıtım ve perakende pazarında faaliyet göstermek üzere, BOĞAZIÇI'ndan önce, Çoruh Elektrik Dağıtım A.Ş. (ÇORUH), Fırat Elektrik Dağıtım A.Ş. (FIRAT) ve Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin (VANGÖLÜ) özelleştirilmesi ihalelerinde en yüksek teklifi vermiştir. ÇORUH'un AKSA'ya devir süreci tamamlanmış olmakla birlikte, FIRAT ve VANGÖLÜ'nün devir süreci devam etmektedir.

AKSA'yı kontrol eden Kazancı Holding bünyesinde, elektrik enerjisi üretimi pazarında da faaliyet gösteren şirketler bulunmaktadır. Kazancı Holding tarafından kontrol edilen Aksa Enerji Üretim A.Ş.; Fatih BÜYÜKTOPÇU'nun kontrolündeki Koni İnşaat Sanayi A.Ş.'nin (Koni İnşaat) kontrol ettiği Rasa Enerji Üretim A.Ş. ile İdil İki Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş.'deki Koni İnşaat hisselerini devralmak üzere 12.3.2010 tarih ve 2184 sayılı yazı ile Kurumumuza bildirimde bulunmuş, söz konusu işleme Kurul'un 31.3.2010 tarihli kararı ile izin verilmiştir. Bahsedilen devralma işlemleri sonrasında Kazancı Holding'in elektrik üretim pazarında faaliyet gösteren grup şirketleri ile bu şirketlerin kurulu güç, üretim miktarı ve cirolarına ilişkin bilgiye aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 19: Kazancı Holding'in Elektrik Üretim Faaliyetleri (2009)

Grup Şirketi	Kurulu Güç (MW)	Satılan Elektrik (MWh)	Ciro (TL)
Aksa Enerji Üretim A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)
Rasa Radyatör Üretim A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)
Deniz Elektrik Üretim Ltd. Şti.	(.....)	(.....)	(.....)
Baki Elektrik Üretim Ltd. Şti.	(.....)	(.....)	(.....)
Rasa Enerji Üretim A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)
İdil İki Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)	(.....)

Yukarıda yer verilen bilgiler göz önüne alındığında AKSA'nın ve AKSA'yı kontrol eden Kazancı Holding'in elektrik üretim pazarındaki faaliyetleri ve pazar paylarına ilişkin özet tablo aşağıdadır:

Tablo 20: Kazancı Holding'in Elektrik Üretim Faaliyetleri ve Türkiye'deki Pazar Payları (2009)

	Satılan Elektrik (MWh)	Kurulu Güç (MW)	Türkiye Tüketim Miktarı (MWh)	Türkiye Kurulu Gücü (MW)	Üretim Pazar Payı (%)	Kurulu Güç Pazar Payı (%)
Kazancı Holding	(.....)	(.....)	194.079.100	44.761,203	(.....)	(.....)

Bunun yanında, Kazancı Holding'in yapım veya lisans aşamasında olan ve toplam (.....) MW kurulu güce sahip olması planlanan elektrik üretim yatırımı bulunmaktadır.

Doğal Gaz

EPDK tarafından gerçekleştirilen doğal gaz dağıtım ihaleleri sürecinde çeşitli bölgelerde lisans sahibi olan Kazancı Holding, hisselerinin çoğunluğu Fatih BÜYÜKTOPÇU'ya ait olan Anadolu Doğalgaz Dağıtım A.Ş. (ANADOLU DOĞAL GAZ) ve aynı grup içerisinde

10-78/1645-609

yer alan bir dizi doğal gaz dağıtım şirketini devralmak üzere Kurum'a başvuruda bulunmuş ve Rekabet Kurulu'nun 18.2.2010 tarih ve 10-18/209-80 sayılı kararı çerçevesinde söz konusu başvuruya izin verilmiştir. Bu sürecin sonunda Kazancı Holding'in doğal gaz piyasasında göstermekte olduğu faaliyetler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

340

Tablo 21: Kazancı Holding'in Doğal Gaz Toptan Satış ve Dağıtım Faaliyetleri

	Şirket	Dağıtım Bölgesi	Ciro (TL)
1	Bilecik Bolu Doğal Gaz Dağıtım A.Ş. (BEYGAZ)	Bilecik, Bolu, Bozüyük, İnönü, Söğüt, Pazaryeri, Çukurhisar, Osmaneli, Vezirhan, Bayırköy	(.....)
2	Manisa Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.	Manisa, Turgutlu, Akhisar, Muradiye	(.....)
3	Van Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.	Van	(.....)
4	Balıkesir Doğal Gaz Dağıtım A.Ş. (BALGAZ)	Balıkesir	(.....)
5	Düzce Ereğli Doğal Gaz Dağıtım A.Ş. (DERGAZ)	Ereğli, Düzce, Konuralp, Kaynaşlı, Gülüş, Alaplı, Beyköy, Cumayeri, Gümüşova	(.....)
6	Çanakkale Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.	Çanakkale, Biga, Çan, Ezine Bayramiçi, Kepez, Mahmudiye	(.....)
7	Ordu Giresun Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.	Ordu, Giresun, Çarşamba, Ünye, Fatsa, Terme	(.....)
8	Karadeniz Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.	Trabzon, Rize, Akçaabat, Of	(.....)
9	Malatya Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.	Malatya, Konak, Gündüzbey, Yeşilyurt, Bostanbaşı, Yakınca, Topsöğüt, Şahnahan, Dilek, Hatunsuyu, Hanımçiftliği, Ordüzü, Battalgazi, Hasırcılar	(.....)
10	Şanlıurfa Doğal Gaz Dağ. Ltd. Şti.	Urfa, Siverek, Suruç, Karaköprü, Onbirmisan	(.....)
11	Aksa Gaz Dağıtım A.Ş.	Adana, Osmaniye, Mersin, İskenderun, Sarıseki, Karayılan, Bekbele, Denizciler, Ceyhan, Payas, Toprakkale, Tarsus, Azganlık, Nardüzü, Kadirli, Belen, Dört Yol, Antakya	(.....)
12	Aksa Doğal Gaz Toptan Satış A.Ş.	--	(.....)
13	Afyon Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.	Afyonkarahisar, Bolvadin, Çay ve Dinar	(.....)
14	Sivas Doğal Gaz Dağıtım A.Ş. (SİDAŞ)	Sivas, Şarkışla, Suşehri ve Cemel	(.....)
15	Trakya Doğal Gaz Dağıtım A.Ş. (TRAKYADAŞ)	Çatalca, Muratbey ve Hadımköy	(.....)
16	Gemlik Doğal Gaz Dağıtım A.Ş. (GEMDAŞ)	Gemlik ve Umurbey	(.....)
17	Bandırma Doğal Gaz Dağıtım A.Ş. (BADAŞ)	Bandırma	(.....)
18	Elazığ Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.	Elazığ, Yazıkonak, Yurtbaşı ve Hankendi	(.....)
19	Tokat Amasya Doğal Gaz Dağıtım A.Ş. (TAMDAŞ)	Amasya, Tokat, Merzifon, Suluova, Turhal, Niksar, Erbaa, Zile ve Ziyaret	(.....)
20	Mustafa Kemalpaşa Susurluk Karacabey Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.	Mustafakemalpaşa, Susurluk, Karacabey, Ovaazatlı, Yalıntaş ve Tatkavaklı	(.....)
21	Gümüşhane Bayburt Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.	Gümüşhane ve Bayburt	(.....)
22	Anadolu Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.	--	(.....)
23	Anadolu Doğal Gaz Toptan Satış A.Ş.	--	(.....)
24	Aksa Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.	--	(.....)
TOPLAM			(.....)

MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş.'nin %(.....) oranında hissedarı ve yönetim kurulu başkanı durumundaki Mehmet KAZANCI'nın, doğal gaz piyasasında faaliyet gösteren Kazancı Holding şirketlerinden Aksa Doğal Gaz Dağıtım A.Ş., Aksa Doğal Gaz Toptan Satış A.Ş., Düzce Ereğli Doğal Gaz Dağıtım A.Ş., Manisa Doğal Gaz

10-78/1645-609

350

Dağıtım A.Ş., Van Doğal Gaz Dağıtım A.Ş., Çanakkale Doğal Gaz Dağıtım A.Ş., Aksa Gaz Dağıtım A.Ş., Ordu Giresun Doğal Gaz Dağıtım A.Ş., Balıkesir Doğal Gaz Dağıtım A.Ş., Karadeniz Doğal Gaz Dağıtım A.Ş., Bilecik Bolu Doğal Gaz Dağıtım A.Ş., Malatya Doğal Gaz Dağıtım A.Ş. ile Aksa CNG Sıkıştırılmış Doğal Gaz İletim Dağıtım ve Satış A.Ş.'de de hissedarlığı bulunmaktadır.

H.1.2.3. Eti Gümüş A.Ş.-SöğütSen Ser. San. İnş. Mad. İth. İhr. A.Ş. O.G.G. (ETİ GÜMÜŞ-SÖĞÜTSEN)

ETİ GÜMÜŞ-SÖĞÜTSEN'in hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 22: ETİ GÜMÜŞ-SÖĞÜTSEN'in Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Eti Gümüş	(....)
SöğütSen	(....)
TOPLAM	100

Eti Gümüş'ün de içinde yer aldığı grup esas itibariyle; seramik üretimi, bakır, kurşun, çinko ve krom madenlerini arama ve işletme alanlarında faaliyet göstermektedir. 2009 yılı cirosu (.....) TL olan Eti Gümüş'ün hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üyelerine aşağıda yer verilmektedir:

360

Tablo 23: Eti Gümüş'ün Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Yıldızlar SSS Holding A.Ş.	(....)
Sebahattin YILDIZ	(....)
Vahip YILDIZ	(....)
Sinan YILDIZ	(....)
Cihan YILDIZ	(....)
Hilal YILDIZ	(....)
Musa YILDIZ	(....)
Bahar YILDIZ	(....)
TOPLAM	100,00

Tablo 24: Eti Gümüş'ün Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Sebahattin Yıldız	Yönetim Kurulu Başkanı
Vahip Yıldız	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
Sinan Yıldız	Yönetim Kurulu Üyesi

2009 yılı cirosu (.....) olan SöğütSen'in hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üyelerine aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 25: SöğütSen'in Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Yıldızlar SSS Holding A.Ş.	(....)
Sebahattin YILDIZ	(....)
Vahip YILDIZ	(....)
Sinan YILDIZ	(....)
Cihan YILDIZ	(....)
Hilal YILDIZ	(....)
Musa YILDIZ	(....)
Bahar YILDIZ	(....)
TOPLAM	100

Tablo 26: SöğütSen'in Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Sebahattin Yıldız	Yönetim Kurulu Başkanı
Vahip Yıldız	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
Sinan Yıldız	Yönetim Kurulu Üyesi

Eti Gümüş ile SöğütSen'in çoğunluk hissesine sahip olan Yıldızlar SSS Holding A.Ş.'nin (Yıldızlar Holding) hissedarlık yapısı aşağıdaki gibidir:

10-78/1645-609**Tablo 27: Yıldızlar Holding'in Hissedarlık Yapısı**

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Sebahattin Yıldız	(....)
Vahip Yıldız	(....)
Sinan Yıldız	(....)
Cihan Yıldız	(....)
Musa Yıldız	(....)
Hilal Yıldız	(....)
Bahar Yıldız	(....)
TOPLAM	100

370 Dosya kapsamındaki bilgilerden, Eti Gümüş ve Eti Gümüş ile aynı grupta yer alan ya da doğrudan veya dolaylı iştirak ilişkisi içinde olan gerçek veya tüzel kişilerin elektrik üretim, dağıtım veya perakende pazarında herhangi bir faaliyetinin olmadığı anlaşılmaktadır. Bunun yanında Yıldızlar Holding'in %(....) hissesine sahip olduğu 3 S Enerji ve Maden Üretimi A.Ş.'nin, EPDK'dan üretim lisansı alınmış ve (.....) MWm/(.....) MWe kurulu güce sahip olması planlanan elektrik enerjisi üretim yatırımı bulunmaktadır. Çankırı ilinde kurulacak tesisin yakıt türü linyit kömürü olup, rezerv miktarı yaklaşık (.....) ton civarındadır.

380 Eti Gümüş, Söğütsen ve Yıldızlar Holding, Dedeli Elektrik Enerjisi Toptan Ticaret A.Ş. ile Dedeli Yatırım İnş. Taah. Elek. Dağ. San. Tic. A.Ş.'nin (Dedeli Yatırım) hissedarıdır. ETİ GÜMÜŞ-SÖĞÜTSEN'in kurduğu Dedeli Yatırım, 31.5.2010 tarihinde, Eskişehir, Afyonkarahisar, Bilecik, Kütahya ve Uşak'ta faaliyet gösteren Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi (OSMANGAZİ) ÖİB'den devralmıştır. Dedeli'nin ve OSMANGAZİ'nin hissedarlık ve yönetim yapısına aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir:

Tablo 28: Dedeli Yatırım'ın Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Yıldızlar SSS Holding A.Ş.	(....)
Eti Gümüş	(....)
Söğütsen	(....)
Sebahattin Yıldız	(....)
Sinan Yıldız	(....)
TOPLAM	100

Tablo 29: Dedeli Yatırım'ın Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Sebahattin Yıldız	Yönetim Kurulu Başkanı
Vahip Yıldız	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
Sinan Yıldız	Yönetim Kurulu Üyesi
Cihan Yıldız	Yönetim Kurulu Üyesi
Hilal Yıldız	Yönetim Kurulu Üyesi

Tablo 30: OSMANGAZİ'nin Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Dedeli Yatırım	(....)
Sebahattin Yıldız	(....)
Vahip Yıldız	(....)
Sinan Yıldız	(....)
Cihan Yıldız	(....)
Hilal Yıldız	(....)
Musa Yıldız	(....)
TOPLAM	100,00000000

390 Tablo 31: OSMANGAZİ'nin Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Sebahattin Yıldız	Yönetim Kurulu Başkanı
Vahip Yıldız	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
Sinan Yıldız	Yönetim Kurulu Üyesi

10-78/1645-609

H.1.2.4. Park Holding A.Ş. (PARK)

Bağlı ortaklıkları ve iştirakleri aracılığıyla enerji, madencilik, turizm, havacılık ve ticaret-hizmet alanlarında faaliyet gösteren PARK'ın 2009 yılı cirosu (.....) TL'dir. PARK'ın hissedarlık yapısı ile yönetim ve denetim kurulu üyelerine aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 32: Park'ın Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Turgay CİNER	(.....)
Nedim ŞENER	(.....)
Orhan YÜKSEL	(.....)
Ali Coşkun DUYAK	(.....)
Yusuf AYDIN	(.....)
TOPLAM	100,00000000

Tablo 33: Park'ın Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Turgay CİNER	Yönetim Kurulu Başkanı
Yusuf AYDIN	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
Nedim ŞENER	Yönetim Kurulu Üyesi
Orhan YÜKSEL	Yönetim Kurulu Üyesi
Ali Coşkun DUYAK	Yönetim Kurulu Üyesi
Hakkı GÜLTEKİN	Denetim Kurulu Üyesi

Elektrik piyasasında faaliyet gösteren ve PARK tarafından kontrol edilen grup şirketleri ve bu şirketlere ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

400 **Tablo 34: Elektrik Piyasasında Faaliyet Gösteren ve Park Tarafından Kontrol Edilen Şirketler**

Grup Şirketi	Faaliyet Alanı	Faaliyet Durumu			
		Santral	Kurulu Güç (MW)	2009 Yılı Elektrik Üretimi (MWh)	2009 Yılı Ciro (TL)
Silopi Elektrik Üretim A.Ş.	Elektrik üretimi	Silopi Termik Santrali	(.....)	(.....)	(.....)
		Esenboğa Fuel-Oil Santrali	(.....)	(.....)	(.....)
Park Termik Elektrik Madencilik San. ve Tic. A.Ş.	Elektrik üretimi	Çayırhan Termik Santrali	(.....)	(.....)	(.....)
Eti Soda Üretim Pazarlama Nakliyat ve Elektrik Üretim A.Ş.	Elektrik üretimi	Kojenerasyon santrali	(.....)	(.....)	(.....)
Park Toptan Elektrik Enerjisi Satış San. ve Tic. A.Ş.	(2009 yılı Aralık ayından itibaren) Elektrik toptan satışı	2009 Yılı Elektrik Satışı (MWh)			2009 Yılı Ciro (TL)
		(.....)			(.....)

Tablo 35: Park'ın Elektrik Üretim Faaliyetleri ve Türkiye'deki Pazar Payları (2009)

	Satılan Elektrik (MWh)	Kurulu Güç (MW)	Türkiye Tüketim Miktarı (MWh)	Türkiye Kurulu Gücü (MW)	Üretim Pazar Payı (%)	Kurulu Güç Pazar Payı (%)
PARK	(.....)	(.....)	194.079.100	44.761,203	(.....)	(.....)

PARK'ın elektrik satışından kaynaklı cirosu yaklaşık (.....) TL'dir.

H.1.2.5. Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş. (ENERJİSA)

ENERJİSA, Hacı Ömer Sabancı Holding ve VERBUND International GmbH'nin (Verbund International) ortak kontrolünde bulunmaktadır. ENERJİSA'nın 2009 yılı cirosu (.....) TL'dir. ENERJİSA kontrolünde bulunan ve Ankara, Bartın, Çankırı, Karabük,

10-78/1645-609

410 Kastamonu, Kırıkkale, Zonguldak illerinde faaliyet gösteren Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin (Başkent EDAŞ) 2009 yılı cirosu (.....) TL'dir.

ENERJİSA'nın hissedarlık yapısı ile yönetim ve denetim kurulu üyelerine aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 36: ENERJİSA'nın Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	(....)
Verbund International	(....)
Temsa Sanayi ve Ticaret A.Ş.	(....)
Tursa Sabancı Turizm ve Yatırım İşletmeleri A.Ş.	(....)
Exsa Export Sanayi Mamülleri Satış ve Araştırma A.Ş.	(....)
TOPLAM	100,0000

Tablo 37: ENERJİSA'nın Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Mehmet Selahattin HAKMAN	Yönetim Kurulu Başkanı
Bernhard RABERGER	Yönetim Kurulu Başkan Vekili
Levent DEMİRAĞ	Yönetim Kurulu Üyesi
Kürşat DARBAZ	Yönetim Kurulu Üyesi
Ferdinando POZZANI	Yönetim Kurulu Üyesi
Gerhard GAMPERL	Yönetim Kurulu Üyesi
Şerafettin KARAKIŞ	Denetim Kurulu Üyesi
Ömer İsmail TANRIÖVER	Denetim Kurulu Üyesi

420 ENERJİSA hissedarı Verbund International, Verbund AG'ye bağlı olup, Verbund International'ın, Birecik Baraj ve Hidroelektrik Santrali Tesis ve İşletme A.Ş.'de, kendisine kontrol hakkı vermeyen ve dolaylı olarak sahip olduğu %4,3'lük hissesi bulunmaktadır.

ENERJİSA'nın hisse sahibi olduğu tek şirket Başkent EDAŞ olup, Başkent EDAŞ'ın hissedarlık yapısı ile yönetim ve denetim kurulu üyelerine aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 38: BAŞKENT EDAŞ'ın Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
ENERJİSA	(...)
Verbund International	(...)
Temsa Sanayi ve Ticaret A.Ş.	(...)
Tursa Sabancı Turizm ve Yatırım İşletmeleri A.Ş.	(...)
Exsa Export Sanayi Mamülleri Satış ve Araştırma A.Ş.	(...)
TOPLAM	100,0000000

Tablo 39: BAŞKENT EDAŞ'ın Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Mehmet Selahattin HAKMAN	Yönetim Kurulu Üyesi
Bernhard RABERGER	Yönetim Kurulu Üyesi
Levent DEMİRAĞ	Yönetim Kurulu Üyesi
Gerhard GAMPERL	Yönetim Kurulu Üyesi
Ferdinando POZZANI	Yönetim Kurulu Üyesi
Ömer İsmail TANRIÖVER	Denetim Kurulu Üyesi
Şerafettin KARAKIŞ	Denetim Kurulu Üyesi

Başkent EDAŞ'ın 2009 yılı perakende elektrik satışı (.....) GWh, tahmini pazar payı %(....).

430 Sabancı Grubu ile Verbund International'ın, ENERJİSA'nın yanı sıra, Enerjisa Enerji Üretim A.Ş., Enerjisa Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş. ve Enerjisa Doğalgaz Toptan Satış A.Ş.'de de ortaklığı bulunmaktadır.

10-78/1645-609

ENERJİSA'nın elektrik üretim faaliyetlerine ilişkin bilgilere aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir:

Tablo 40: ENERJİSA Yakıt Cinslerine Göre Kurulu Gücü

Üretim Tesisi	Yakıt Cinsi	Kapasite (MW)
Kentsa	Doğal gaz	(.....)
Adana	Doğal gaz	(.....)
Çanakkale	Doğal gaz	(.....)
Mersin	Doğal gaz	(.....)
Birkepili	Hidroelektrik	(.....)
Kızılduz	Hidroelektrik	(.....)
Sahmallar	Hidroelektrik	(.....)
Suçati	Hidroelektrik	(.....)
TOPLAM		(.....)

Tablo 41: ENERJİSA Yakıt Cinslerine Göre Elektrik Üretim ve Ciro Miktarları

Yakıt Cinsi	Üretim Miktarı (MWh)	Ciro (TL)
Doğal gaza dayalı elektrik üretimi	(.....)	(.....)
Hidroelektriğe dayalı elektrik üretimi	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)

Tablo 42: ENERJİSA'nın Elektrik Üretim Faaliyetleri ve Türkiye'deki Pazar Payları (2009)

	Satılan Elektrik (MWh)	Kurulu Güç (MW)	Türkiye Tüketim Miktarı (MWh)	Türkiye Kurulu Gücü (MW)	Üretim Pazar Payı (%)	Kurulu Güç Pazar Payı (%)
ENERJİSA	(.....)	(.....)	194.079.100	44.761,203	(.....)	(.....)

ENERJİSA'nın, yukarıdaki tablolarda gösterilen (.....) MW'lık kurulu gücünün yanı sıra, (.....) MW'lık kısmi lisans başvuru aşamasında olmak üzere, (.....) MW'lık elektrik üretim yatırımı bulunmaktadır.

440

H.1.2.6. İC İÇTAŞ İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. (İÇTAŞ)

1980 yılından bu yana, havalimanı inşası ve modernizasyonu, altyapı sulama projeleri, liman, yat limanı projeleri, enerji santralleri, demiryolu projeleri, nitelikli bina ve toplu konut projeleri gibi taahhüt işlerini üstlenen İÇTAŞ'ın 2009 yılı cirosu (.....) TL'dir. İÇTAŞ'ın hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üyelerine aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir:

Tablo 43: İÇTAŞ'ın Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
İbrahim ÇEÇEN	(...)
Murat ÇEÇEN	(...)
Fırat ÇEÇEN	(...)
Serhat ÇEÇEN	(...)
Salih ÇEÇEN	(...)
Ruhi ÇEÇEN	(...)
Aysel ÇEÇEN BAŞBUĞ	(...)
Yıldırım AKDEMİR	(...)
TOPLAM	100,000

Tablo 44: İÇTAŞ'ın Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı
Fırat ÇEÇEN
Ruhi YAMANER
Yıldırım AKDEMİR

İÇTAŞ'ın, elektrik piyasasında faaliyet göstermek üzere kurulmuş bulunan ve %(....) oranında hissedarı olduğu Ören Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'nin (Ören Enerji) hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üye listesine aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir:

450

10-78/1645-609**Tablo 45: Ören Enerji'nin Hissedarlık Yapısı**

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Murat ÇEÇEN	(....)
Fırat ÇEÇEN	(....)
Serhat ÇEÇEN	(....)
Mehmet Salih ÇEÇEN	(....)
İÇTAŞ	(....)
TOPLAM	100,00000

Tablo 46: Ören Enerji'nin Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı
Fırat ÇEÇEN
Ruhi YAMANER
Yıldırım AKDEMİR

Ören Enerji'nin halihazırda faaliyet gösteren bir elektrik üretim tesisi bulunmamasıyla birlikte, (.....) MWm/(.....) MWe kurulu güce sahip olması planlanan Bağıştaş I HES lisansı bulunmaktadır.

460 İÇTAŞ hissedarlarının, hissedarı ve/veya yönetim kurulu üyesi olduğu ve elektrik piyasalarında faaliyet gösteren şirketlerin listesine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 47: İÇTAŞ Hissedarlarının Hissedar/Yönetim Kurulu Üyesi Olduğu Elektrik Piyasasında Faaliyet Gösteren Şirketler

Şirket	Tesis	Faaliyet Durumu	Kurulu Güç (MW)	2009 Yılı Üretim Miktarı (MWh)	2009 Yılı Ciro (TL)
AES-IC İctaş Elektrik Toptan Satış ve Tic. A.Ş.	-	Faaliyette	(.....)	(.....)	(.....)
AES-IC İctaş Enerji Üretim ve Tic. A.Ş.	Yukarı Mercan HES	Faaliyette	(.....)	(.....)	(.....)
	Kumköy HES	İnşaat aşaması	(.....)	(.....)	(.....)
	Yumrutepe HES	Proje	(.....)	(.....)	(.....)
	Ortaçağ HES	Proje	(.....)	(.....)	(.....)
	Güneyce HES	Proje	(.....)	(.....)	(.....)
IC İctaş Elektrik Üretim A.Ş.	Girlevik II HES	Faaliyette	(.....)	(.....)	(.....)
Cenay Elektrik Üretim İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Damlapınar HES	Faaliyette (2010)	(.....)	(.....)	(.....)
	İkisu HES	Proje	(.....)	(.....)	(.....)
	Çileklitepe HES	Proje	(.....)	(.....)	(.....)
Selen Elektrik Üretim A.Ş.	Kepezkaya HES	Faaliyette (2010)	(.....)	(.....)	(.....)
Niksar Enerji Üretim Ltd. Şti.	Niksar HES	İnşaat aşaması	(.....)	(.....)	(.....)
Dağlar Enerji Üretim Ltd. Şti.	Sarıç HES	Proje	(.....)	(.....)	(.....)
	Kalecik HES	Proje	(.....)	(.....)	(.....)
Trabzon Enerji Üretim A.Ş.	Üçanlar HES	İnşaat aşaması	(.....)	(.....)	(.....)
	Kemerçayır HES	İnşaat aşaması	(.....)	(.....)	(.....)
Üçharmanlar Enerji Üretim Ltd. Şti.	Üçharmanlar HES	İnşaat aşaması	(.....)	(.....)	(.....)
Kıyı Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	Erik HES	Proje	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM			(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 48: İÇTAŞ'ın Elektrik Üretim Faaliyetleri ve Türkiye'deki Pazar Payları (2009)

	Üretilen Elektrik (MWh)	Kurulu Güç (MW)	Türkiye Tüketim Miktarı (MWh)	Türkiye Kurulu Gücü (MW)	Üretim Pazar Payı (%)	Kurulu Güç Pazar Payı (%)
İÇTAŞ	(.....)	(.....)	194.079.100	44.761,203	(.....)	(.....)

H.1.2.7. KCETAŞ-AYEN-REL-PETCO O.G.G.

470

ÖİB'nin bildiriminde Kayseri ve Civarı Elektrik T.A.Ş. (KCETAŞ), Ayen Enerji A.Ş. (AYEN), Risk Engineering Ltd. (REL), Petco Enerji Üretim ve Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.'nin (PETCO) bir ortak girişim grubu olarak dosya konusu ihaleye katıldığı bildirilmektedir. Bildirim formu ekinde sunulan Ortak Girişim Beyannamesi'ne göre söz konusu ortak girişimin ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 49: KCETAŞ-AYEN-REL-PETCO Ortak Girişim Grubu Ortaklık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
KCETAŞ	(...)
AYEN	(...)
REL	(...)
PETCO	(...)

H.1.2.7.1. Kayseri ve Civarı Elektrik T.A.Ş. (KCETAŞ)

2009 yılı cirosu (.....) TL olan KCETAŞ'ın hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üyelerine aşağıda yer verilmektedir:

480

Tablo 50: KCETAŞ'ın Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Kayseri B. Şehir Belediyesi	(...)
Aktiv Group Holding A.Ş.	(...)
ÖİB	(...)
Kayseri Ekmekçilik A.Ş.	(...)
TES-İŞ Sendikası	(...)
TEK Vakfı	(...)
Gerçek Kişiler	(...)
TOPLAM	100,000

Tablo 51: KCETAŞ'ın Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Mehmet ÖZHASEKİ	Yönetim Kurulu Başkanı
Bekir YILDIZ	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
Mahmut CABAT	Yönetim Kurulu Üyesi
Sema CINGILLIOĞLU	Yönetim Kurulu Üyesi
Kerim ERENGÜL	Yönetim Kurulu Üyesi
Gürsel AÇIKBAŞ	Yönetim Kurulu Üyesi
H. Cahit ÖZDEN	Yönetim Kurulu Üyesi

KCETAŞ'ın elektrik dağıtım pazarındaki faaliyetleri aşağıdaki gibidir:

Elektrik Dağıtım Pazarı

490

Kayseri Bölgesi'nin elektrik dağıtım işletme hakkı 1990 yılında KCETAŞ'a devredilmiştir. KCETAŞ'ın Kayseri ilindeki elektrik dağıtım hizmetleri açısından %100 pazar payı bulunmakla birlikte Türkiye elektrik pazarında alım-satımındaki payı ve kaçak elektrik kullanımındaki durumuna aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

10-78/1645-609

Tablo 52: KCETAŞ'a ait alım-satım ve kayıp kaçaklara ilişkin veri (2008)

Alınan Elektrik (GWh)	Satılan Elektrik (GWh)	Kayıp ve Kaçak (GWh)	Kayıp ve Kaçak Oranı (%)	Alınan Elektrikteki Pay (%)	Satılan Elektrikteki Pay (%)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

KCETAŞ'ın, elektrik üretim pazarında faaliyet göstermek üzere kurulan iştirakleri; %(....) hissesine sahip olduğu Erciyes Enerji Üretim San. ve Tic. A.Ş. ve %(....) hissesine sahip olduğu Kayseri Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.'dir. AYEN, Kayseri Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin %(....) hissesine sahip olup, söz konusu şirkete ve şirketin faaliyetlerine ilişkin bilgilere aşağıdaki bölümde yer verilecektir.

H.1.2.7.2. Ayen Enerji A.Ş. (AYEN)

2009 yılı cirosu (.....) TL olan AYEN'in hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üyelerine aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 53: AYEN'in Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Aydiner İnşaat A.Ş.	(....)
Mehmet AYDINER	(....)
Turgut AYDINER	(....)
Fatma Nirvana AYDINER	(....)
Ömer Ali AYDINER	(....)
Turhan AYDINER	(....)
Fahrettin Amir ARMAN	(....)
Halka Açık Kısım	(....)
TOPLAM	100,0000

Tablo 54: AYEN'in Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Mehmet AYDINER	Yönetim Kurulu Başkanı
Turgut AYDINER	Yönetim Kurulu Üyesi
Ayşe Tuvana AYDINER KIRAÇ	Yönetim Kurulu Üyesi
Ömer Ali AYDINER	Yönetim Kurulu Üyesi
Fahrettin Amir ARMAN	Yönetim Kurulu Üyesi

Ayen Enerji A.Ş., 1970 yılında kurulan Aydiner İnşaat A.Ş. tarafından kontrol edilmektedir. Aydiner İnşaat A.Ş.'nin hissedarlık yapısına aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 55: Aydiner İnşaat A.Ş.'nin Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Mehmet AYDINER	(....)
Turgut AYDINER	(....)
Turhan AYDINER	(....)
Fatma Nirvana AYDINER	(....)
Ömer Ali AYDINER	(....)
Ayşe Tuvana AYDINER KIRAÇ	(....)
TOPLAM	100,00

Yukarıdaki hissedarlık yapılarından AYEN'in, Aydiner İnşaat A.Ş. (Aydiner İnşaat) tarafından kontrol edildiği anlaşılmaktadır.

Aydiner İnşaat'ın kontrol ettiği grup şirketleri ve AYEN'in grup şirketlerindeki hissedarlık oranına aşağıda yer verilmektedir:

10-78/1645-609**Tablo 56: AYEN'in, Aydiner İnşaat Grup Şirketleri'ndeki Hissedarlık Oranı**

Şirketler	AYEN'in Hisse Oranı (%)
Ayen Ostim Enerji Üretim A.Ş.	(....)
Kayseri Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	(....)
Ayen Elektrik Ticaret A.Ş.	(....)

KCTAŞ'ın, Aydiner İnşaat'ın (AYEN ile birlikte) toplam yaklaşık %(....) pay ile kontrol ettiği Kayseri Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.'de %(....) oranında hissesi bulunmaktadır.

530

Kayseri Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üyelerine aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 57: Kayseri Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
AYEN	(....)
Kayseri ve Civarı Elektrik Ticaret A.Ş.	(....)
Kayseri İli İl Özel İdare Müdürlüğü	(....)
Kayseri B.Şehir Belediyesi	(....)
Erbosan Erciyes Boru San. ve Tic. A.Ş.	(....)
Karsu Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	(....)
Çetinkaya Mensucat Tic. ve San. A.Ş.	(....)
Aydiner İnşaat A.Ş.	(....)
Saygın Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	(....)
Yapı-Teknik Mühendislik Müşavirlik Ltd. Şti.	(....)
Birlik Mensucat Tic. ve San. A.Ş.	(....)
Gündeş İnşaat Malzeme Ltd. Şti.	(....)
Gerçek Kişiler	(....)
TOPLAM	100,00000

Tablo 58: Kayseri Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Bekir YILDIZ	Yönetim Kurulu Başkanı
Fahrettin Amir ARMAN	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
Mehmet AYDINER	Yönetim Kurulu Üyesi
Turgut AYDINER	Yönetim Kurulu Üyesi
Ömer Ali AYDINER	Yönetim Kurulu Üyesi
Ayşe Tuvana AYDINER	Yönetim Kurulu Üyesi
Mahmut CABAT	Yönetim Kurulu Üyesi

Ayen Grubu şirketlerinin, elektrik pazarındaki üretimine ilişkin bilgiye aşağıda yer verilmektedir:

540

Tablo 59: AYEN Grubuna Ait Elektrik Üretim Yatırımları (2009)

Yatırım	Yakıt Tipi	Kurulu Güç (MW)	Satılan Elektrik (2009, MWh)
AYEN Çamlıca I HES	Hidroelektrik	(.....)	(.....)
Akbük RES	Rüzgar	(.....)	(.....)
Kayseri Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş. Yamula Barajı ve HES	Hidroelektrik	(.....)	(.....)
Ayen Ostim Enerji Üretim A.Ş. Ayen Ostim Doğalgaz Santrali	Doğal gaz	(.....)	(.....)
TOPLAM		(.....)	(.....)

10-78/1645-609

Yukarıda yer verilen bilgiler göz önüne alındığında AYEN Grubu'nun elektrik üretim pazarındaki faaliyetleri ve pazar paylarına ilişkin özet tablo aşağıdadır:

Tablo 60: AYEN Grubu'nun Elektrik Üretim Faaliyetleri ve Türkiye'deki Pazar Payları (2009)

	Satılan Elektrik (MWh)	Kurulu Güç (MW)	Türkiye Tüketim Miktarı (MWh)	Türkiye Kurulu Gücü (MW)	Üretim Pazar Payı (%)	Kurulu Güç Pazar Payı (%)
AYEN	(.....)	(.....)	194.079.100	44.761,203	(.....)	(.....)

Bunun yanında AYEN'in yapım veya lisans aşamasında olan ya da 2008 yılında faaliyette olmayan yaklaşık toplam (.....) MW'lık kurulu güce sahip elektrik üretim yatırımı bulunmaktadır.

550

H.1.2.7.3. Risk Engineering Ltd. (REL)

Enerji üretim tesislerinin inşası faaliyeti yürüten REL'in hissedarlık yapısı ile müdürler kurulu üyelerine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 61: REL'in Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Bogomil Lyubomirov Manchev (temsilci)	(....)
Tsvetanka Kancheva Katsarova	
Emiliya Yordanova Markova	
Lyubomirov Yordanova Katsarov (temsilci)	(....)
Tsvetanka Kancheva Katsarova	
Emiliya Yordanova Markova	
Dora Penkova Boyadzhieva (temsilci)	(....)
Boryana Antonova Donçeva	
Lora Antonova Boyadzhieva	
TOPLAM	100

560

Tablo 62: REL'in Müdürler Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Bogomil Lyubomirov Manchev	Müdürler Kurulu Başkanı
George Paskov Halev	Müdürler Kurulu Üyesi
Marin Kostov	Müdürler Kurulu Üyesi

H.1.2.7.4. Petco Enerji Üretim ve Dağıtım San. ve Tic. A.Ş. (PETCO)

Hidroelektrik santralleri, rüzgar ve termik elektrik santralleri, doğal gaz ve petrol boru hatları ve rafineri inşaatı, doğal gaz ve LNG ticareti, petrol ticareti alanlarında yatırımcı ve müteahhit olarak faaliyet gösteren; petrol ve doğal gaz arama, üretim ve doğal gaz ithalat, depolama ve ticareti alanlarında hedef projeleri bulunan PETCO'nun hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üyelerine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

570

Tablo 63: PETCO'nun Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Ali TUNGA	(....)
M. Ata CEYLAN	(....)
Tuğba DEMİRELLİ	(....)
Zeynep KENDİ	(....)
Selah Mak. ve Gem. End. T.A.Ş.	(....)
TOPLAM	100,0

Tablo 64: PETCO'nun Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
H. Erkan SELAH	Yönetim Kurulu Başkanı
Ali TUNGA	Yönetim Kurulu Başkan Yrd.

10-78/1645-609

M. Ata CEYLAN	Yönetim Kurulu Üyesi
Veysel ÇAKIR	Yönetim Kurulu Üyesi

H.1.2.8. Karavil Day. Tük. Mal. İnş. Otom. Pet. Ürün. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.-Ceylan İnşaat ve Ticaret A.Ş. O.G.G. (Karavil-Ceylan İnşaat O.G.G.)

Karavil-Ceylan İnşaat O.G.G'nin hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

580

Tablo 65: Karavil-Ceylan İnşaat O.G.G'nin Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Karavil	(....)
Ceylan	(....)
TOPLAM	100

H.1.2.8.1. Karavil

2009 yılı cirosu (.....) TL olan Karavil'in hissedarlık yapısı ile müdürlerin listesine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 66: Karavil'in Hissedarlık Yapısı ve Müdürlerin Listesi

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)	Müdürler Listesi
Abdülkadir KARAVİL	(....)	Şirket Müdürü
Abdülhalim KARAVİL	(....)	Şirket Müdürü
Ahmet KARAVİL	(....)	
TOPLAM	100	

590

Karavil'in ve iştiraklerinin, Karavil'in hissedarlarının veya yönetim kurulu üyelerinin elektrik ve doğal gaz piyasalarında faaliyeti, hissesi veya yönetim kurulu üyeliği bulunmamaktadır.

H.1.2.8.2. Ceylan İnşaat

2009 yılı cirosu (.....) TL olan Ceylan İnşaat'ın hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üye listesine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 67: Ceylan İnşaat'ın Hissedarlık Yapısı ve Yönetim Kurulu Listesi

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)	Yönetim Kurulu Üye Listesi
Zeynel CEYLAN	(....)	Yönetim Kurulu Başkanı
Kamil CEYLAN	(....)	Yönetim Kurulu Başkan Vekili
Nezir CEYLAN	(....)	Yönetim Kurulu Üyesi
Rıza CEYLAN	(....)	Yönetim Kurulu Üyesi
Şahin CEYLAN	(....)	Yönetim Kurulu Üyesi
TOPLAM	100	

600

Ceylan İnşaat'ın ve iştiraklerinin, elektrik ve doğal gaz piyasalarında faaliyeti bulunmamaktadır. Ceylan İnşaat hissedarlarının ve yönetim kurulu üyelerinin, elektrik piyasasında faaliyet gösteren Ceykar Elektrik Üretim A.Ş.'de (Ceykar) hissesi bulunmaktadır. Ceykar'ın hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üye listesine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 68: Ceykar'ın Hissedarlık Yapısı ve Yönetim Kurulu Listesi

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)	Yönetim Kurulu Üye Listesi
Zeynel CEYLAN	(....)	Yönetim Kurulu Başkanı
Kamil CEYLAN	(....)	Yönetim Kurulu Başkan Vekili
Nezir CEYLAN	(....)	Yönetim Kurulu Üyesi
Rıza CEYLAN	(....)	Yönetim Kurulu Üyesi
Şahin CEYLAN	(....)	Yönetim Kurulu Üyesi

10-78/1645-609

TOPLAM	100
---------------	------------

Ceykar'ın 2009 yılı cirosu (.....) TL olup, elektrik üretim faaliyetine ilişkin bilgiler, aşağıdaki tabloda özetlenmektedir:

610

Tablo 69: Ceykar'ın Elektrik Üretim Faaliyetleri ve Türkiye'deki Pazar Payları (2009)

	Satılan Elektrik (MWh)	Kurulu Güç (MW)	Türkiye Tüketim Miktarı (MWh)	Türkiye Kurulu Gücü (MW)	Üretim Pazar Payı (%)	Kurulu Güç Pazar Payı (%)
Ceykar	(.....)	(.....)	194.079.100	44.761,203	(.....)	(.....)

H.1.2.9. Çalık Enerji ve Sanayi Ticaret A.Ş. (ÇALIK)

Elektrik enerjisi üretim tesisleri kurmak, elektrik enerjisi üretimi ve ticareti yapmak, doğal gaz ve petrol üretimi, iletimi, dağıtımı ve ticareti yapmak amacıyla kurulan ÇALIK'ın, 2009 yılı itibarıyla konsolide cirosu (.....) TL'dir.

620

ÇALIK'ın hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üyelerine aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir:

Tablo 70: ÇALIK'ın Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Çalık Holding A.Ş.	(....)
Gap Güneydoğu Tekstil Sanayi Ticaret A.Ş.	(....)
Gap Pazarlama A.Ş.	(....)
Gap İnşaat Yatırım Dış Ticaret A.Ş.	(....)
Ahmet ÇALIK	(....)
Çiğdem ÇALIK	(....)
TOPLAM	100,000

Tablo 71: ÇALIK'ın Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı
Ahmet ÇALIK
Abidin SUNGUR
Osman Saim DİNÇ

Çalık Holding A.Ş.'nin (Çalık Holding) hissedarlık yapısına aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 72: Çalık Holding'in Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Ahmet ÇALIK	(....)
Mahmut Can ÇALIK	(....)
Çiğdem ÇALIK	(....)
Diniye ÇALIK	(....)
Gap İnşaat Yatırım ve Dış Tic. A.Ş.	(....)
TOPLAM	100,0

630

Yukarıda aktarılan hissedarlık yapılarından, ÇALIK'ın, Ahmet ÇALIK'ın kontrol ettiği Çalık Holding tarafından kontrol edildiği anlaşılmıştır.

ÇALIK'ı kontrol eden Çalık Holding'in, elektrik ve doğal gaz piyasalarında faaliyet göstermek üzere kurulan şirketlerine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

640 **Tablo 73: Elektrik ve Doğal Gaz Piyasalarında Faaliyet Göstermek Üzere Kurulan Çalık Holding Şirketleri**

Grup Şirketi	Faaliyet Konusu
Türkmen'in Altın Asrı Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş.	Elektrik toptan satışı
Çalık Enerji Elektrik Üretim ve Madencilik A.Ş.	Elektrik üretimi, dağıtımı ve satışı
Kızılırmak Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	Elektrik üretimi, dağıtımı ve satışı
Momentum Enerji Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Elektrik üretimi, dağıtımı ve satışı
Yeşilçay Enerji Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Elektrik üretimi, dağıtımı ve satışı
Sembol Enerji A.Ş.	Elektrik üretimi, dağıtımı ve satışı
Aktif Doğal Gaz Ticaret A.Ş.	Doğal gaz iletimi ve dağıtımı (10 yıllık spot LNG ithalat lisansı bulunmaktadır.)
TAPCO Petrol Boru Hattı Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Doğal gaz ve petrol ithalatı, ihracatı, iletim ve dağıtımı
Çalık NTF Elektrik Üretim ve Madencilik A.Ş.	Elektrik üretimi, dağıtımı ve satışı ile madencilik
GAP Elektrik Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Elektrik dağıtımı ve ticareti yapmak üzere kurulmuştur.
Vadi Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.	Elektrik üretimi, dağıtımı ve satışı
Çalık Rüzgar Enerjisi Elektrik Üretim Ltd. Şti.	Elektrik üretimi, dağıtımı ve satışı
Ant Enerji Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.	Elektrik ve doğal gaz ticareti
Ortur Elektrik Üretim ve Ticaret Ltd. Şti.	Elektrik üretimi, dağıtımı ve satışı
Atlas Petrol Gaz İthalat İhracat ve Pazarlama Ticaret A.Ş.	Doğal gaz ve petrol ithalatı, ihracatı, iletim ve dağıtımı
ÇEP Petrol Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Doğal gaz ve petrol ithalatı, ihracatı, iletim ve dağıtımı
İkideniz Patrol ve Gaz San. ve Ticaret A.Ş.	Doğal gaz ve petrol ithalatı, ihracatı, iletim ve dağıtımı
Adacami Enerji Elektrik Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Elektrik üretimi, dağıtımı ve satışı
Akçay Enerji A.Ş.	Elektrik üretimi, dağıtımı ve satışı
Başak Enerji Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Elektrik üretimi, dağıtımı ve satışı
Irmak Enerji Elektrik Üretim Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Elektrik üretimi, dağıtımı ve satışı
Naturelgaz Sanayi ve Ticaret A.Ş.	CNG
Bursagaz Bursa Şehiriçi Doğalgaz Dağıtım Ticaret ve Taahhüt A.Ş.	Elektrik dağıtımı ve satışı
Kayserigaz Kayseri Doğalgaz Dağıtım Pazarlama ve Ticaret A.Ş.	Elektrik dağıtımı ve satışı
Yeşilirmak Elektrik Dağıtım A.Ş.	Elektrik dağıtımı ve satışı

Bunun yanında, Çalık Holding'in yapım ve lisans aşamasında olan ve toplam (.....) MW kurulu güce sahip olması planlanan elektrik enerjisi üretim yatırımı bulunmaktadır.

H.1.2.10. İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. - MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. - Rosse Enerji İnşaat A.Ş. O.G.G. (İşKaya-MMEKA-Rosse O.G.G.)

İşKaya-MMEKA-Rosse O.G.G'nin planlanan hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

650

Tablo 74: İşKaya-MMEKA-Rosse O.G.G. Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
MMEKA	(....)
İşKaya	(....)
Rosse	(....)
TOPLAM	100,0

Söz konusu ortak girişim grubunun diğer ortakları ile bunların faaliyetlerine ilişkin bilgilere yukarıda yer verilmiş olduğundan, bu kısımda sadece Rosse hakkında bilgi verilmiştir.

Rosse

660 Aralık 2009'da kurulan Rosse'nin henüz herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. Rosse'nin şirket müdürü, İşKaya hisselerinin %(....) sahip olan Yusuf KAYA'dır. Rosse'nin hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üye listesine aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir:

Tablo 75: Rosse'nin Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Yusuf KAYA	(....)
Mehmet KAYA	(....)
Yüksel Uğur KAYA	(....)
Yakup ÖZEKİNCİ	(....)
Mehmet Akif KÖSE	(....)
TOPLAM	100

Tablo 76: Rosse'nin Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Yusuf KAYA	Yönetim Kurulu Başkanı
Mehmet KAYA	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
Yüksel Uğur KAYA	Yönetim Kurulu Üyesi
Yakup ÖZEKİNCİ	Yönetim Kurulu Üyesi
Mehmet Akif KÖSE	Yönetim Kurulu Üyesi

670 Rosse hissedarlarının hiçbirinin, elektrik ve doğal gaz piyasalarında halihazırda faaliyet gösteren bir başka şirkette hissedarlığı veya yönetim kurulu üyeliği bulunmamaktadır.

H.2. İlgili Pazar**H.2.1. İlgili Ürün Pazarı**

680 Elektrik piyasalarının özelleştirilmesi sürecinde gerçekleşen devralmalarda rekabet hukuku uygulamaları bakımından büyük önem taşıyan konulardan biri ilgili pazar tanımıdır. Bununla birlikte sektörün kendine özgü yapısı ile serbestleşme ve özelleştirme faaliyetleri nedeniyle bir geçiş dönemi içinde olması, ilgili pazar tanımında güçlükler ortaya çıkarmaktadır. Bir *ex-ante* denetim aracı olan birleşme ve devralmaların kontrolü konusu, elektrik piyasalarının gelecekteki yapısal oluşumuna ilişkin değerlendirmeleri de içermek durumundadır. Bu nedenle, sadece sektörün mevcut durumunun fotoğrafının çekilmesiyle ortaya çıkan pazar tanımlarının yanında, serbestleşme süreci ve mevcut durumda kamu elinde bulunan diğer dağıtım bölgeleri ve üretim şirketlerinin özelleştirilmesinin ardından hedeflenen serbest ve rekabetçi piyasa yapısı da dikkate alınarak ilgili pazar tanımları ve dolayısıyla yoğunlaşma değerlendirmeleri yapılmalıdır. Özelleştirmeye tabi dağıtım firmalarının faaliyet alanları esas itibarıyla dağıtım ve perakende satış pazarları olsa da, elektrik piyasalarının dikey yapısı dikkate alındığında dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesi ile ortaya çıkacak resmin, 690 üretimden başlayarak nihai tüketiciye kadar uzanan dikey yapının bütün aşamalarını etkileyeceği açıktır. Dolayısıyla, dağıtım bölgelerini devralacak firmaların üretim ve toptan satış gibi alanlardaki faaliyetleri de, sektörün dikey entegrasyonuna ilişkin değerlendirmelerde önem kazanmaktadır.

Elektrik piyasasının üretim, iletim, dağıtım ve tedarik/arz olmak üzere dört ana bölüme ayrılabilmesi söylenebilir. Bunlardan iletim ve dağıtım aşamaları doğal tekel niteliği taşıyan bölümlerdir. Başka bir ifadeyle, daha az düzenleme ve daha çok rekabetin sağlanabileceği aşamalar elektriğin üretimi ve nihai tüketiciye arzı aşamalarında ortaya çıkmakta, iletim ve dağıtım ise ağırlıklı olarak düzenlemeye tabi tutulmaktadır.

10-78/1645-609

700 Dolayısıyla toptan satış ve nihai tüketici fiyatının oluşması, alıcılar ve satıcıların karşı karşıya geldiği üretim ve tedarik seviyelerindeki etkileşime bağlı olup, iletim ve dağıtım hizmetlerinin bu sürece dinamik bir etkisi bulunmamaktadır. Bu noktadan hareketle yoğunlaşma işlemlerinde dikkate alınması gereken piyasaları şu şekilde ayırtmak mümkündür:

	Üretim	: Elektriğin üretimi
	Toptan satış	: Sağlayıcı tarafında üretici ve toptan satış şirketlerinin (toptan satış şirketleri yeniden satıcı konumundadır), alıcı tarafında ise dağıtım şirketleri, perakende şirketleri ve serbest tüketicilerin bulunduğu, ikili anlaşmalardan oluşan piyasa
710	İletim/dağıtım	: Doğal tekel niteliğindeki şebeke faaliyetleri (grid business).
	Perakende satış	: Serbest ve serbest olmayan tüketicilere yapılan satışlar

Üretim ve dengeleme piyasalarına ilişkin pazar tanımları daha çok üretim özelleştirmelerinde önem kazanacaktır. Bu nedenle üretime ilişkin detaylı bir değerlendirme ve nihai bir pazar tanımı yapılmasına gerek görülmemiştir. Bu dosya kapsamında, dağıtım firmalarının faaliyetlerinin elektriğin ticaretindeki yeri dikkate alınarak “ikili anlaşmalar”, “dağıtım hizmetleri” ve “perakende faaliyetleri” olmak üzere üç ana başlık altında ilgili ürün pazarı değerlendirmesi yapılmıştır.

H.2.1.1. İkili Anlaşmalara İlişkin Pazar Tanımı

720 İkili anlaşmaların yapıldığı piyasada kamu teşebbüsü olan Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (TETAŞ)’nin mevcut en büyük toptan satıcı olarak faaliyetlerini devam ettirdiği görülmektedir. Bununla birlikte, serbestleşme ve özelleştirme sürecinin sonunda geçiş dönemi sözleşmelerinin de sona ermesiyle TETAŞ’ın payının azalacağı ve özel sektör toptan satış şirketlerinin daha aktif hale geleceği söylenebilir. İkili anlaşmaların arz tarafında üretim şirketleri ya da üretim şirketleriyle yaptığı anlaşmalar kapsamında kendi portföyüne sahip olan yeniden satıcı konumundaki toptan satış şirketlerinin yer aldığı, bu piyasanın (ve anlaşmaların) alıcı tarafını ise dağıtım firmaları, perakende satış firmaları ve serbest tüketicilerin oluşturduğu görülmektedir. Bu noktada belirtmek gerekir ki, mevzuat kapsamında perakende satış şirketleri tanımlanmış olmakla birlikte, piyasanın fiili yapısı içerisinde henüz EPDK’dan lisans almış bir perakende satış şirketi bulunmamaktadır. Piyasanın geçmişinde serbest tüketiciler ile üreticiler arasındaki ikili anlaşmalar etkin bir şekilde uygulanmış olsa da, bazı dönemlerde TEDAŞ fiyatlarının düşük seviyede olması ve üretim şirketlerinin daha uygun fiyatlarla PMUM’a satış yapabiliyor olmasının sonucu olarak, bu anlaşmaların uygulama alanının oldukça daraldığı ve serbest tüketicilerin de ağırlıklı olarak bölgelerindeki dağıtım şirketlerinden alım yaptığı görülmektedir. Bu noktada, elektrik sektörüne ilişkin ana hedef olan sağlıklı ve rekabetçi yapıda işleyen bir ikili anlaşmalar piyasasının oluşması açısından, devir işlemlerinde sadece günümüz pazar yapısı değil, geleceğe yönelik gelişmelerin de dikkate alınarak bir değerlendirme yapılması uygun olacaktır. Bu yönüyle bakıldığında, özelleştirmeye tabi dağıtım şirketlerinin, geçiş dönemi boyunca devam edecek olan “geçiş dönemi sözleşmeleri” ile birlikte devredildiği ve söz konusu geçiş dönemi boyunca uygulanacak tarifelerin, daha özelleştirmeler öncesinden düzenlenmiş olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, geçiş dönemi sonrası serbest piyasa yapısı içerisinde, dağıtım firmaları en önemli alıcı konumunda bulunacaktır. Bu noktada, ikili anlaşmalara dayalı piyasa yapısı içinde dağıtım firmalarına yapılan satışların ayrı bir pazar olarak tanımlanarak, yoğunlaşma değerlendirmelerinde bu pazar tanımının kullanılıp kullanılmayacağı sorusu ortaya çıkmaktadır. Bu değerlendirmede akla ilk gelen husus ise, dağıtım şirketlerinin elektrik ticaretinde mevcut durumdaki rolü ve 2013 yılından itibaren gerçekleştirilecek olan hukuki ayırıştırma sonundaki rolünün ortaya konması gerekliliğidir.

730

740

750

10-78/1645-609

Bilindiği üzere dağıtım özelleştirmelerinde Rekabet Kurulu, dağıtım faaliyetlerinin diğer piyasa faaliyetlerinden hukuki olarak ayrıştırılmasını koşul olarak ortaya koymuştur. Devam eden süreçte ise yapılan Kanun değişikliği ile birlikte, Rekabet Kurulunun görüşünde dile getirdiği ayrıştırma koşulu 4628 sayılı Kanun'un "Lisans Genel Esasları ve Türleri" başlıklı 3. maddesine hüküm olarak aşağıdaki şekilde eklenmiştir:

"Dağıtım şirketleri, tanımlanan bu faaliyetler dışında piyasada başka bir faaliyette bulunamaz. (Ek cümle: 9/7/2008-5784/3. md.) **Dağıtım şirketleri, üretim ve perakende satış faaliyetlerini, 1/1/2013 tarihinden itibaren ancak ayrı tüzel kişilikler altında yürütürler.**"

Bu hüküm ile birlikte, 2013 yılından itibaren dağıtım şirketlerinin, esas itibarıyla, perakende satış faaliyetinde bulunmayacağı, bunun yanında kuracakları ayrı bir tüzel kişilikle perakende satış yapabileceği görülmektedir. Bu noktada, sektörün gelişiminde dağıtım şirketlerinin mevcut durumdaki gibi büyük alıcılar olmayacağı, alıcıların ancak bu dağıtım şirketleri ile aynı kontrol yapısı içerisinde olan ancak hukuki olarak ayrıştırılmış perakende şirketleri olacağı, perakende şirketleri bakımından serbest piyasa ortamında bölgeler arası ticaret kısıtlaması olmayacağından hareketle bölgesel tanımlar yapılamayacağı ve rekabetçi yapı içerisinde gelişen süreçte, bugün yapılacak olan "sadece dağıtım firmalarına yapılan toptan satışlara" ilişkin bir tanımlamanın anlamını yitireceği söylenebilir. Bununla birlikte, serbestleşmeye ve perakende seviyesinde rekabetin oluşturulmasına yönelik başka ülke tecrübeleri de göstermektedir ki, teorik olarak ve mevzuat açısından, bölgeler arası alım satım ve serbest tüketicilere ilişkin limitlerin azaltılması ya da kaldırılmasıyla rekabetçi alt yapı oluşturulsa da, fiili olarak rekabetçi yapıya ulaşmanın önündeki önemli engellerden biri; yerleşik dağıtım firmalarının geleneksel olarak münhasıran satış yaptıkları kapatılmış tüketicilerin, tedarikçisini seçme şansına sahip olduktan sonra dahi yerleşik dağıtım firmasından ya da bu firmayla aynı ekonomik bütünlük içerisindeki perakende satış firmasından alım yapmaya devam etmeleri, dolayısıyla, söz konusu dağıtım bölgesine diğer tedarikçi firmaların girmemeleri ya da girememeleridir. Bu durumun en büyük sebebi, yerleşik dağıtım firmasının serbestleşme öncesi dönemden gelen avantajlarıdır. Bu nedenle, 2013 yılından itibaren hukuki ayrıştırma kapsamında perakende faaliyetlerini ayrı tüzel kişilik altında sürdürecekseler de, mevcut özelleştirmeler kapsamında alıcıların, sadece doğal tekel niteliğindeki elektriğin nakli faaliyetlerini değil, geçiş döneminde münhasıran satış yapacakları müşterileri de devraldıkları ve bu bakımdan söz konusu dağıtım şirketlerinin, toptan satış pazarının alım tarafındaki en önemli oyuncular oldukları söylenebilir.

Bu noktada, toptan satış pazarına ilişkin olarak ortaya çıkan yeni soru, dağıtım firmalarına yapılan satışlarla, nihai tüketici konumunda olan serbest tüketicilere yapılan satışların birbirinden ayrı tanımlanması gerekliliğine ilişkindir. Esas itibarıyla, her iki grupta da yapılan ikili anlaşmalar toptan satış pazarı içine alınabilirse de, talep yapıları itibarıyla dağıtım şirketlerinin ayrı olarak ele alınması gerektiği görülmektedir. Bu yönde yapılacak bir değerlendirmede, sektörün mevcut yapısı, sağlıklı bir göstere olmaktan uzaktır. Mevcut yapıda, özelleştirmeye tabi dağıtım şirketlerinin geçiş dönemi boyunca sürecek olan Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ) ve TETAŞ ile yapılmış enerji alım anlaşmaları bulunduğu ve nihai tüketiciye yapacakları satışların da fiyat eşitleme mekanizması çerçevesinde düzenlenmiş olduğu görülmektedir. Serbest tüketiciler açısından bakıldığında da, geçmişte üreticilerle ikili anlaşmaları bulunan serbest tüketicilerin, Ağustos 2006'da dengeleme piyasasının işlemeye başlamasıyla birlikte (üreticilerin ikili anlaşma yapmak yerine PMUM'a satış yapmayı tercih etmeye başlamaları sebebiyle) alımlarını dağıtım firmalarından yapmak durumunda kaldıkları, dolayısıyla toptan satış pazarı kapsamında alıcı tarafında büyük nihai tüketicilerin bulunduğu pazarın bir hayli

10-78/1645-609

daraldığı görülmektedir. Mevcut durum böyle olmakla birlikte sektörün iyi işleyen rekabetçi bir yapıya kavuşması halinde de dağıtım firmalarının (ya da bu firmalarla aynı ekonomik bütünlük içinde yer alacak olan perakende satış firmalarının) büyük nihai tüketicilerden ayrılması gerekmektedir. Şöyle ki; dağıtım firmaları mevcut durumda münhasıran sahip oldukları tüketici portföyüyle, toptan satış pazarında alıcı olan diğer büyük tüketicilerden tamamen farklı bir talep yapısına sahiptir. Bu noktada, her ne kadar geçiş dönemi sonrasında mevcut sözleşmeler ortadan kalkacak ve ayrıca dağıtım şirketleri de 2013 yılından itibaren hukuki ayrıştırmayı gerçekleştirecek olsa da, ileride oluşacak sağlıklı bir elektrik piyasası için, mevcut durumda yapılacak dağıtım özelleştirmeleri açısından, dağıtım şirketlerine yapılan satışların ayrı bir pazar olarak tanımlanması yerinde olacaktır. İkili anlaşmalar seviyesi dikkate alınarak tanımlanan bu pazara ilişkin ilgili coğrafi pazarın ise Türkiye olduğu görülmektedir.

H.2.1.2. Dağıtım Hizmetlerine İlişkin Pazar Tanımı

Özelleştirme işlemine konu dağıtım bölgelerinde faaliyet göstermekte olan dağıtım şirketleri, elektriğin dağıtımı, perakende satışı ve perakende satış hizmeti faaliyetleri ile iştigal etmektedir. Bu faaliyetler kısaca şu şekilde tanımlanabilir:

Dağıtım	: Elektrik enerjisinin gerilim seviyesi 36 kV ve altındaki hatlar üzerinden naklini,
Perakende satış	: Elektriğin tüketicilere satışını,
Perakende satış hizmeti	: Perakende satış lisansına sahip şirketlerce, elektrik enerjisi ve/veya kapasite satımı dışında tüketicilere sağlanan diğer hizmetleri.

Söz konusu faaliyetlerden dağıtım faaliyeti, alçak gerilimli elektrik taşıyan kablolardan oluşan yeni bir dağıtım şebekesinin kurulmasına ilişkin zorluklar ve yüksek yatırım maliyetleri sebebiyle doğal tekel niteliği taşımakta olup; her bir bölgedeki dağıtım şirketi tarafından münhasıran yerine getirilmektedir. Bu bakımdan elektrik pazarının, elektriğin nakli faaliyetlerinden oluşan doğal tekel niteliğindeki aşamasına yönelik “elektrik dağıtım hizmeti pazarının” diğer seviyelerinden farklı bir ürün pazarı olarak tanımlanması gerekmektedir.

Elektrik dağıtım varlıklarının özelleştirilmesine ilişkin esaslar, 17.3.2004 tarihli Yüksek Planlama Kurulu kararıyla kabul edilen Elektrik Enerjisi Reformu ve Özelleştirme Strateji Belgesinde (Strateji Belgesi) ortaya konulmakta olup; söz konusu belge, coğrafi yapı, işletme koşulları, enerji bilançoları, teknik/mali özellikler ve mevcut hukuki yapı (geçmiş dönemde imzalanmış “mevcut sözleşmeler”) dikkate alınarak 21 adet elektrik dağıtım bölgesinin oluşturulmasını öngörmektedir. Bu çerçevede, elektrik dağıtım hizmetleri açısından her bir dağıtım bölgesinin ayrı bir ilgili coğrafi pazar olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Elektrik dağıtım hizmeti pazarına ilişkin ilgili coğrafi pazar; BOĞAZIÇI bakımından İstanbul ili Rumeli Yakası, GEDİZ bakımından İzmir ve Manisa illeri TRAKYA bakımından Edirne, Kırklareli, Tekirdağ illeri ve DİCLE bakımından Şanlıurfa, Diyarbakır, Batman, Siirt, Mardin, Şırnak illeri olarak belirlenmiştir.

H.2.1.3. Perakende Faaliyetlerine İlişkin Pazar Tanımı

Elektriğin perakende satışı, nihai tüketicilere satışları kapsamaktadır. Perakende satışlarına ilişkin piyasa esas itibarıyla sadece dağıtım şirketleri ve henüz piyasada bulunmayan perakende şirketlerinin satış yapabildikleri serbest olmayan tüketiciler ile tedarikçisini seçebilme şansına sahip olan serbest tüketicilerden oluşmaktadır. İlgili pazar tanımının, mevzuattan kaynaklanan bu durum dikkate alınarak, serbest tüketicilere ve serbest olmayan tüketicilere satışlar olarak ayrılması doğru olmayacaktır.

860 Şöyle ki; serbest tüketici limiti EPDK tarafından belirlenmekte olup, limitin zaman içinde düşürülmesi hedeflenmektedir. Dolayısıyla, serbest tüketici limitinin sıfıra indiği andan itibaren tüm tüketiciler, mevzuat açısından serbest tüketici olarak kabul edilecektir. Bu nedenledir ki, ilgili pazar tanımı açısından ileriye dönük bir değerlendirmede, mevzuat çerçevesinde serbest olan ve serbest olmayan tüketiciler şeklinde bir ayrıma gitmek yerine; tüketicilerin büyüklük, iletim hattına doğrudan bağlı olmak ve benzeri özellikleri bakımından yapılabilecek ayrımlar yerinde olacaktır. Avrupa Komisyonu kararlarında da perakende satışlara ilişkin pazarın, büyük endüstriyel tüketiciler ile diğer küçük ölçekli endüstriyel, ticari ve hanehalkından oluşan tüketiciler olarak ikiye ayrıldığı görülmektedir¹. Pazarın rekabete açılmışlık seviyesi ve daha da önemlisi, işleyen bir rekabetçi piyasa yapısının gerçekleşme seviyesine göre, küçük ölçekli endüstriyel tüketiciler ile hanehalkının da ayrı pazar olarak kabul edilmesi mümkün görülebilmekle birlikte, mevcut yapıda böyle bir ayrıma gidilmesine gerek bulunmamaktadır. Bu noktada, perakende seviyesinde ilgili ürün pazarı, **“büyük endüstriyel tüketiciler”** ve **“hanehalkları ile küçük ölçekli endüstriyel/ticari tüketicilere yapılan perakende satışlar”** şeklinde belirlenmiştir.

880 Perakende elektrik satışı ve hizmeti açısından bakıldığında, Strateji Belgesi ile getirilen kural gereği, her bir dağıtım bölgesindeki serbest olmayan tüketicilere perakende elektrik satışının, münhasıran bölgedeki dağıtım şirketi tarafından yapılması öngörülmektedir. Bu anlamda, özelleştirilmesi düşünülen bölgelerdeki serbest olmayan tüketicilerin alternatif temin kaynağı bulunmamaktadır. Serbest olmayan tüketicilerin, Türkiye toplam tüketiminin oldukça büyük bir bölümünü oluşturduğu ve bu tüketicilerin, tarife kapsamında, sadece kendi bölgelerindeki dağıtım şirketlerinden alım yapabildikleri dikkate alındığında, bir dağıtım bölgesindeki perakende satış ve hizmetinin, başka bir bölgedeki perakende satış ve hizmetinden kesin olarak ayrıldığı görülmektedir. Serbestleşmeyle birlikte perakende pazarı tamamen rekabete açılacak olsa da, bu rekabetçi dönemin özellikle başlangıç döneminde, dağıtım faaliyetlerinden kaynaklanan bölgeselliğin varlığını koruyacağı görülmektedir. Bununla birlikte, serbestleşme sürecinin hedefi tüm tüketicilerin tedarikçisini seçme hakkına sahip olduğu ve perakende satışlarda bölgesel tekellerin yerini rekabetçi bir yapıya bıraktığı bir elektrik piyasasıdır. Bu değerlendirmeler ışığında, büyük endüstriyel tüketiciler bakımından ilgili coğrafi pazar Türkiye'dir. Küçük ölçekli tüketiciler bakımından ise mevcut mevzuat çerçevesinde bölgesel coğrafi pazarların söz konusu olduğu, öte yandan serbestleşme süreci dikkate alındığında serbest tüketici limitinin sıfıra indirilmesiyle bu faaliyetlere ilişkin coğrafi pazarın bölgesellikten çıkıp Türkiye ölçeğine genişletilebileceği görülmektedir.

H.2.1.4. Etkilenen Pazarlar

900 Daha önce de belirtildiği üzere, elektrik sektörünün serbestleşme sürecinde olan dinamik yapısından dolayı ilgili pazar tanımları da zaman içinde değişiklikler gösterebilmektedir. Bu değişkenliğin yanında şüphesiz bir başka durum da, alıcı tarafların ortaya çıkması ile birlikte, farklı etkilenen pazarların da değerlendirmeye alınması gerekliliğidir.

Bu noktada, devam etmekte olan özelleştirme dosyalarında, elektrik dağıtım faaliyetlerini devralmaya talip olan bazı teşebbüslerin bu bölgelerde aynı zamanda gaz dağıtım faaliyetlerini elinde bulunduruyor olması, rekabet literatüründe yakınsayan pazarlar (Convergent Markets/ Convergent Mergers) olarak bilinen kavram bakımından da bir değerlendirmeyi gerekli kılmaktadır.

¹ Avrupa Komisyonu kararı, ENI/EDP/GDP, No: Comp/M.3440, 9.12.2004

10-78/1645-609

910 Yakınsama; bölgeler, ülkeler, endüstriler ve aktiviteler arasındaki farklılıkların azalması veya benzerliklerin artması sürecini ifade etmektedir. Bu kapsamda yakınsama terimi, daha önce ayrı kabul edilen altyapı ve şebeke endüstrilerinin kısmen veya tamamen entegrasyonunu ya da bu altyapı faaliyetlerinin sahiplerine diğer altyapı alanlarının ticaret alanlarına giribilme bakımından rekabetçi avantaj sağlaması durumlarını ifade etmektedir (gaz ve elektrik sektörü/telekom-TV-internet sektörü gibi). Bunun yanında aynı terim, altyapı ve network endüstrilerine ilişkin düzenlemelerdeki artan benzerlikler için de kullanılmaktadır.

920 Üretim ve perakende, elektrik sektöründe rekabete açık iki seviyedir. Bu bakımdan, üretim pazarının rekabetçi bir yapıya sahip olması ne kadar önemliyse, perakende pazarındaki rekabet şartları da piyasanın etkin çalışması için aynı derecede önemlidir. Bu tespitlerin aynısı doğal gaz sektörü için de geçerlidir. Öte yandan, bu iki piyasaya bakıldığında, gelişmiş ülkeler için, gaz ve elektrik pazarındaki kullanıcıların aynı olduğu söylenebilir. Bu durum, belirli bir bölgede faaliyet gösteren gaz ve elektrik şirketleri için önemli bir pazarlama fırsatı doğurmaktadır. Bu çerçevede, bir bölgede müşteri çevresine sahip şirketler, sundukları ürün yelpazesini, geleneksel faaliyetlerini aşacak şekilde genişletebilmektedirler. Örneğin, gaz firması, mevcut müşterilerine gazın yanında elektrik de pazarlayabilmektedir. Mevcut ülke uygulamaları (İngiltere ve Almanya gibi), ikili enerji teklifinin kullanıcılar tarafından ilgi gördüğünü göstermektedir. Elektrik ve doğal gaz pazarlarında faaliyet gösteren şirketlerin gereksinim duyduğu sistem, operasyon ve nitelikli işgücünün birbirine benzerlik arz etmesi, bu tür bir yatay çeşitlendirmeyi olanaklı ve cazip kılmaktadır. Elektrik dağıtım özelleştirmelerine ilişkin süreçte ÇORUH'un AKSA'ya devrine ilişkin kararda da belirtildiği üzere, özellikle küçük ölçekli tüketicilerin serbestleşmesiyle birlikte elektrik perakende satışlarında rekabetin oluşması aşamasında yerleşik elektrik dağıtım firmalarının potansiyel rakiplerinin başında diğer bölgelerdeki elektrik dağıtım firmaları gelmekte, bunun yanında en önemli potansiyel rakiplerin ise doğal gaz dağıtım firmalarının olması beklenmektedir. Bu nedenle bu dosya kapsamında doğal gaz dağıtım hizmetleri pazarı (ilgili coğrafi pazar: lisans kapsamında görevlendirme yapılan bölgeler) etkilenen pazar olarak belirlenmiştir.

940 H.3. Değerlendirme

Bildirime konu olan BOĞAZIÇI, GEDİZ, TRAKYA ve DİCLE bölgelerinin özelleştirilmeleri işlemleri kapsamında, alıcı taraflardan MMEKA'nın ortaklık yapısında bulunan Mehmet KAZANCI'nın ve diğer gerçek kişilerin Kazancı Grubu ile aynı ekonomik bütünlük içinde olup olmadıklarına ilişkin tespit, Kanunun 4 ve 7. maddeleri kapsamında yapılacak değerlendirmelerde önem kazanmaktadır. Bu nedenle değerlendirme bölümünde öncelikle "teşebbüs" ve "ekonomik bütünlük" kavramları kapsamında bir değerlendirme yapılmış, ardından da özelleştirme işlemi Kanunun 4 ve 7. maddeleri kapsamında ele alınmıştır.

950 H.3.1. Teşebbüs ve Ekonomik Bütünlük Değerlendirmesi

H.3.1.1. 4054 sayılı Kanun Kapsamında Teşebbüs ve Ekonomik Bütünlük Kavramı

960 Bildirime konu dosya kapsamında en yüksek teklif sahibi olan konsorsiyumun içinde yer alan MMEKA'nın, Mehmet Emin KARAMEHMET'in kontrolündeki Stargate ile Mehmet KAZANCI'nın ortak kontrolü altında olduğu görülmektedir. Taraflar bölümünde ve aşağıdaki bölümlerde de belirtildiği üzere, Mehmet KAZANCI, Kazancı Holding'in kontrolünü elinde tutan Kazancı Ailesi'nin üyelerinden biridir. Bu noktada, söz konusu ortaklığın değerlendirilmesi aşamasında, bu ortaklığın taraflarından biri olan Mehmet KAZANCI'nın, ekonomik bütünlük olarak Kazancı Holding'in bünyesinde kabul edilip edilmeyeceği hususu önem kazanmaktadır. Yapılan bildirimde ve daha sonra

gönderilen yazılarda MMEKA'nın ve MMEKA hissedarlarından Mehmet KAZANCI ile diğer gerçek kişilerin Kazancı Grubu ile herhangi bir iktisadi ya da hukuki bağının bulunmadığı belirtilmektedir. Bununla birlikte, aşağıda ayrıntılı bir şekilde değerlendirileceği üzere, **Kazancı Grubu ile Mehmet KAZANCI'nın aynı ekonomik bütünlük içinde yani tek bir teşebbüs olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.** Bu konuya ilişkin olarak dosya bazında taraflara ilişkin değerlendirmelere geçmeden önce, rekabet hukuku kapsamında "teşebbüs", "ekonomik bütünlük", "kontrol" ve "çıkar birliği" gibi kavramlar üzerinde durmak yerinde olacaktır.

970 Rekabet hukuku uygulamaları bakımından "**teşebbüs**" kavramının hukukun diğer alanlarında ve disiplinlerinde yapılmış olan tanımlardan farklılaştığı görülmektedir. Konu 4054 sayılı Kanun bakımından ele alındığında, Kanunun 3. maddesinde teşebbüs şu şekilde tanımlanmıştır:

"**Teşebbüs:** Piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimleri ifade eder."

980 Kanun gerekçesinde, teşebbüs tanımı yapılırken ekonomik bütünlük ilkesinin benimsendiği; bir yavru şirketin tek başına değil, bağlı olduğu diğer şirket veya şirketlerle birlikte değerlendirileceği dile getirilmektedir. Dolayısıyla, her ne kadar farklı tüzel kişilikler de olsalar, bu tüzel kişiliklerin tek bir ekonomik bütünlük oluşturması halinde, söz konusu ekonomik bütünlük tek bir teşebbüs olarak kabul edilecektir. Bu noktada teşebbüs kavramı ve tanımı, 4054 sayılı Kanun'un uygulanması bakımından hayati bir önem kazanmaktadır. Şöyle ki, farklı tüzel kişilikler ile piyasada faaliyet gösteren bir ekonomik bütünlüğe ilişkin değerlendirmede, söz konusu tüzel kişiliklerin ayrı teşebbüsler olarak kabul edilmelerinin ya da aynı ekonomik bütünlük içinde olmalarından dolayı tek bir teşebbüs olarak kabul edilmelerinin hakim durum değerlendirmesini önemli ölçüde etkileyeceği açıktır.

990 Benzer şekilde, teşebbüsler arası anlaşmalara ilişkin olarak Kanunun 4. maddesinin uygulanması kapsamında da teşebbüs kavramına ilişkin yaklaşım, Kanunun uygulama alanını etkilemektedir. Ekonomik bütünlük içinde tek bir teşebbüs olan taraflar arasındaki anlaşmaların tarafların çokluğu ilkesini karşılamadığı, bu anlaşmaların teşebbüsler arası bir anlaşma değil, tek bir teşebbüsün kendi içinde gerçekleşen bir anlaşma niteliğinde olduğu, bu nedenle 4. madde kapsamında bir anlaşma olarak kabul edilmediği görülmektedir.

1000 Görüldüğü üzere teşebbüs kavramında öne çıkan unsurların başında "ekonomik bütünlük" kavramı bulunmaktadır. Ekonomik bütünlük ve dolayısıyla teşebbüs kavramının nasıl tespit edileceği noktasında iyi bir değerlendirme yapabilmek için öncelikle bu kavramların tarihsel gelişimine bir göz atmak yerinde olacaktır.

1010 Rekabet hukuku uygulamalarında oldukça eskiye dayanan bir tecrübeye sahip olan ABD uygulamalarında dahi, tek ekonomik bütünlük bünyesindeki tarafların eylemlerinin rekabeti sınırlayıcı bir eylem niteliği taşıyıp taşımadığı hususunun 1980'lerin ortasına kadar tartışma konusu olduğu, bu tarihlere kadar ana şirket ve yavru şirket ilişkilerinin "*grup içi işbirliği doktrini*" çerçevesinde Sherman Yasası 1. maddesi kapsamında kabul edildiği görülmektedir. Bu alandaki dönüm noktasını, 1982 yılında alınan *Copperweld* kararı oluşturmaktadır. Bu karar ile ABD uygulamalarında grup içi işbirliği doktrini uygulamasının sona erdiği görülmektedir. *Copperweld* kararı sonrası, ana şirket ve yavru şirketler farklı hukuki kişilikleri temsil etse de, aralarındaki ilişki Sherman Yasası'nın 1. kısmıyla yasaklanamayacaktır. Bu tespitinde rol oynayan ve tek ekonomik

bütünlük kavramının esası olarak kabul edilecek unsur, tarafların “**tam çıkar birliği**” içinde olmalarıdır.

1020 Copperweld kararı esas itibarıyla “ekonomik bütünlük” kavramının tanımı ve sınırlarının çizilmesinden ziyade, bir ekonomik bütünlük içinde yer alan farklı tarafların aralarındaki ilişkinin nasıl değerlendirileceği hususunda bir dönüm noktası oluşturmaktadır. Bununla birlikte; bu karar kapsamında, ekonomik bütünlük kavramının nasıl ele alındığı ve bu kavrama ilişkin geçmiş kararlarda yer alan yaklaşımlara yönelik eleştiriler, ekonomik bütünlük ve teşebbüs kavramlarına yaklaşımın ne olması gerektiği konusunda yol gösterici niteliktedir. Şöyle ki; bu karardan önce uygulanmakta olan grup içi işbirliği doktrinine yönelik en büyük eleştiri, bağlı ortaklıklar arasındaki ilişkinin değerlendirilmesinde ayrı hukuki kişiliğin varlığına verilen aşırı önem üzerinde yoğunlaşmaktadır. Ayrı tüzel kişilik bulunmasına verilen aşırı önem nedeniyle geçmişte mahkemeler ana şirket ve yavru şirketleri rekabet hukuku uygulamaları bakımından farklı taraflar olarak değerlendirmiş ve gerçekte (tek bir teşebbüs içinde gerçekleşen) tek taraflı eylemleri yasaklama yoluna gitmiştir. Copperweld kararında, rekabet hukuku uygulamalarının ticaret hukuku kurallarından farklı olarak belirlenmesi gerektiği 1030 belirtilerek, grup içi işbirliği doktrininin “etiket üzerine çok fazla ağırlık verdiği” ve esas karşısında şekli öne çıkararak ekonomik gerçekliği yok saydığını ortaya konmuştur. Buradan çıkarılan sonuç, rekabet hukuku uygulamalarında kilit rol oynayan teşebbüs ve ekonomik bütünlük kavramlarına ilişkin değerlendirmelerde, **şekilden** ziyade **esasin** ön plana çıkarılmasının önem kazandığıdır.

1040 Copperweld kararında yapılan tespitlerde tek ekonomik bütünlük kavramının esası olarak kabul edilen unsur, tarafların “**tam çıkar birliği**” içinde olmaları durumudur. Ekonomik bütünlük kavramının değerlendirilmesine yönelik tespit ve değerlendirmelerde “çıkart birliği”ne geçmeden önce “kontrol” kavramının ele alınması yerinde olacaktır. Copperweld kararına kadar mahkemelerin, organizasyonlar bakımından neyin “teşebbüs” ya da “tek bütünlük” olarak kabul edilmesi gerektiği noktasında çeşitli teoriler ürettiği ve bu çalışmaların odak noktasını “kontrol” kavramının oluşturduğu görülmektedir. Bu dosya kapsamında bakıldığında da, bildirim konu işlemin esas itibarıyla bir devralma olduğu dikkate alındığında, bir birleşme ya da devralmanın değerlendirilmesinde, bir teşebbüsün kontrolünde gerçekleşen değişikliğin merkezi öneme sahip olacağı açıktır. Daha önce de belirtildiği üzere teşebbüs kavramı, hakim durum tespiti ve teşebbüsler arası anlaşmalara ilişkin tespit ve değerlendirmelerde önemli bir yer tutmaktadır. Aynı şekilde, birleşme ve devralmaların kontrolü bakımından da teşebbüs kavramı önem kazanmaktadır. Şöyle ki, bir teşebbüsün içinde yer alan ayrı 1050 tüzel kişilikler arasında gerçekleşen birleşme ve devralmalar, teşebbüs içi işlem niteliğinde olduğu için rekabet hukuku kapsamında değerlendirilmemektedir. Nitekim 1997/1 sayılı Tebliğ’in 2. maddesinde birleşme ve devralma sayılan hallerden biri de şu şekilde tanımlanmıştır:

“Birleşme veya Devralma Sayılan Haller

Madde 2

...

b) Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya **kontrol** etmesi.

1060 ...”

Bu noktada hangi durumlarda teşebbüsün kontrol yapısında bir değişikliğin meydana geldiğini değerlendirmek bakımından “kontrol” kavramının nasıl tanımlandığı önem kazanmaktadır ki, bu tanım yine 1997/1 sayılı Tebliğ’in 2. maddesinde yer almaktadır.

**“Birleşme veya Devralma Sayılan Haller
Madde 2**

...

1070 Bu Tebliğ bakımından **kontrol**, ayrı ayrı ya da birlikte, **fiilen ya da hukuken** bir teşebbüs üzerinde **belirleyici etki** uygulama **olanağını** sağlayan haklar, sözleşmeler veya başka araçlarla ve özellikle bir teşebbüsün malvarlığının tamamı veya bir kısmı üzerinde mülkiyet veya işletilmeye müsait bir kullanma hakkıyla veya bir teşebbüsün organlarının oluşumunda veya kararları üzerinde belirleyici etki sağlayan haklar veya sözleşmelerle meydana getirilebilir.”

Tanımdan da görüldüğü üzere, kontrol kavramı bakımından (iktisadi bir faaliyette bulunan bir birimin teşebbüs sayılabilmesi için söz konusu birimin bağımsız karar verebilmesi ve ekonomik olarak bir bütün oluşturması gereğinden hareket edilerek), kararlar üzerinde “**belirleyici etki**” kavramı üzerinde durulmuştur. Bu bakımdan kontrol ve belirleyici etki kavramlarının “hukuki” ve “fiili” olmak üzere iki grupta sınıflandırıldığı görülmektedir. Fiili kontrolün değerlendirmesinde özellikle olaya özgü durumların belirleyici olduğu görülmektedir.

1080 Yeniden 1997/1 sayılı Tebliğ’e dönülecek olursa, Tebliğ’de kontrol tanımı yer almakla birlikte “tek başına kontrol” ya da “ortak kontrol” ile ilgili ayrıntılı düzenlemenin bulunmadığı, bu bakımdan aynı tanımın yer aldığı mehz mevzuat çerçevesinde Avrupa Komisyonu tarafından çıkarılan 4064/89 sayılı Tüzük’ün² yol gösterici olduğu görülmektedir³. Söz konusu Tüzükte, birleşmeye ilişkin düzenlemelerin, kontrol yapısında bir değişiklik olması halinde uygulanacağı noktasına vurgu yapılarak, kontrol tanımının nasıl yorumlanacağı hususunda ayrıntılı açıklamalara yer verilmiştir. Ayrıca Tüzükte yer alan dikkat çekici açıklamalardan biri de, **tarafaların devralma niyeti beyan etmemeleri durumunda dahi yapılan işlemin, kontrol değişikliği ve dolayısıyla devralma sayılabileceğinin** belirtilmesidir. Tüzük’te yer alan “kontrol” tanımı ve “belirleyici etki” kavramı üzerine dikkat çekici açıklama ise; söz konusu tanımda somut bir belirleyici etkinin zorunlu olmadığı, “belirleyici etki uygulama olanağı”nın bulunmasının, kontrolün varlığı için yeterli görüldüğü yönündeki vurgudur. Başka bir ifadeyle, kontrolün gerçekleşmesi için şekilsel ya da gerçekleşmiş bir “belirleyici etki”nin yanında, *potansiyel* olarak “**belirleyici etki uygulama olanağının**” bulunmasının da yeterli olduğu görülmektedir. Konuya ilişkin olarak, Tüzük’ün “Kontrolün Ele Geçirilmesi” başlığını taşıyan III. bölümünün 10. paragrafında şu açıklamalar yapılmaktadır:

1100 “Kontrol normalde, kontrol hakkına sahip olan ya da bu hakkı kullanmaya yetkilendirilmiş olan kişi ya da teşebbüsler tarafından elde edilir (Madde 3(4)(a)). Ancak, şekli (formal) olarak kontrol sahibi olan kişi ile bu hakların kullanımına ilişkin gerçek güce sahip olan kişi ya da teşebbüslerin birbirinden farklı olduğu istisnai durumlar da olabilmektedir. Örneğin, bir teşebbüs, başka bir kişi ya da teşebbüsü kullanarak kontrolü devralmak ve -kendisi şekli olarak bu hakların sahibi olarak görünmese bile- bu kişi ya da teşebbüs aracılığıyla kontrol haklarını kullanmak isteyebilir. Böyle bir durumda kontrol, esasında işlemin arkasında olan ve gerçekte hedef şirketin kontrol gücünü elinde bulunduran teşebbüs tarafından ele geçirilmiştir (Madde 3(4)(b)). Bu tip bir dolaylı kontrol ortaya koymak için gereken kanıtlar, finansal kaynak ya da **ailesel bağlar** gibi faktörleri içerebilir”.

1110 Buradan da görüldüğü üzere, sadece aile bağları dahi kontrol değerlendirmesinde belirleyici olabilmektedir. Nitekim Kurulun günümüze kadarki kararlarında gerçek kişiler arasındaki ilişkilerin ekonomik bütünlük teorisi bakımından nitelendirilmesindeki en

²4064/89 sayılı Teşebbüsler arası Yoğunlaşmaların Kontrolüne ilişkin Konsey Tüzüğü *Commission Notice on the Concept of Concentration under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentration between undertakings (98/C 66/02) (Text with EEA relevance)*.

³ Komisyon konuya ilişkin daha sonra yeni bir Tüzük yayımlamış olmakla birlikte, 1997/1 sayılı Tebliğde yer alan tanımın 4064/89 sayılı Tüzükten alınmış olması sebebiyle, bu dosya kapsamındaki değerlendirmede sözü edilen Tüzükte yer alan açıklamalardan yararlanılmıştır. Yeni çıkan Tüzük bakımından da bu dosya kapsamında yapılan değerlendirmelerle çelişen bir durum bulunmamaktadır.

10-78/1645-609

önemli kriterlerin, aile bağları ve ekonomik çıkar birliği olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buradaki önemli nokta, gerçek kişiler arasındaki ilişkiler açısından “kontrol” kavramından ziyade, rekabet motivasyonunu ortadan kaldıran “**çıkart birliği**” kavramının geçerli olmasıdır.

Doğal olarak bu noktada ekonomik bağların nitelik ve nicelik olarak hangi yoğunlukta, aile bağlarının hangi derecede olması gerektiği sorusu akla gelmektedir. Kurulun daha önce almış olduğu çeşitli kararlarına bakıldığında, aynı soyadını taşıyan kişilerin “Grup” olarak kabul edildiği⁴, bir ailenin beş farklı bireyince eşit paylarla kontrol edilen bir şirketle bu bireylerden birinin kontrol ettiği şirketlerin ekonomik bütünlük oluşturduğunun tespit edildiği⁵, hatta aynı soyadını taşımasalar dahi aradaki ekonomik bağlar ve/veya aile bağlarına dayanılarak bu kişilerin “...Grubu” olarak nitelendirildiği⁶ kararlar mevcuttur.

Tam anlamıyla kontrol ya da teşebbüs tanımına ilişkin olmasa da, aile bağlarının rekabet hukuku bakımından önemini ve anlamını gösteren örneklerden biri de 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği’nde yer alan düzenlemelerdir. Şöyle ki, anılan Tebliğ ile dikey anlaşmalarda yer alan rekabet etmeme yükümlülüğüne 5 yıllık süre sınırı getirilmiş olmakla birlikte, bu kuralın istisnası olarak;

1130 “Alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesisin mülkiyeti arazi ile birlikte veya **alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden** sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya ait ise, yahut alıcı bu faaliyetini sağlayıcının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde ettiği bir ayni veya şahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdürecektse, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü, söz konusu tesisin alıcı tarafından kullanıldığı süreye bağlanabilir...”

1140 hükmüne yer verilmiştir. Bu hükmün uygulanmasına akaryakıt dağıtım sektörü kapsamında bir örnek vermek gerekirse; bir şahıstan bir arazinin 20 yıl süreli üst hakkını alan bir akaryakıt dağıtım firması, başka bir kişi ya da teşebbüs ile 20 yıl rekabet etmeme yükümlülüğü içeren bir bayilik anlaşması yapabilir. Ancak burada önemli olan husus, işleticinin, üst hakkını veren kişi ile herhangi bir bağlantısı olmayan üçüncü kişi konumunda olmasıdır. Bu hüküm söz konusu istisnanın taraflarca dolanılmasını engelleme amacını taşımaktadır. Dolayısıyla üst hakkını veren kişinin kendisiyle ya da bu kişinin kardeşi ile 20 yıl süreli bayilik sözleşmesi yapılması, bu istisna kapsamında değerlendirilemeyecektir. Böyle bir durumda bir dağıtım firması tarafından A kişisine ait bir arazinin 20 yıl süreli üst hakkının alınarak, bu kişinin kardeşi olan B kişisi ile 20 yıl süreli bayilik sözleşmesi yapılmasının ve A ile B’nin her ne kadar kardeş olsalar da sosyal ilişkilerinin bozuk olduğunun ve/veya aralarında ekonomik bir bağın bulunmadığının ileri sürülerek Tebliğ’de yer alan istisnadan yararlanılabilmemesinin kabul edilebilir olmadığı açıktır.

1150 Bütün bu açıklamalar ışığında genel bir özet yapmak gerekir ise;

- “Teşebbüs”, “ekonomik bütünlük”, “kontrol” gibi kavramların değerlendirmesinde sadece şekil ve yapı değil, esasın da dikkate alınması gerektiğini,
- Bu değerlendirmelerde “bağımsız karar verebilme” ve kararlar üzerinde “belirleyici etki”nin önem kazandığını,
- Hukuki veya fiili olarak gerçekleşecek belirleyici etki bakımından sadece somut ve gerçekleşmiş belirleyici etki unsurlarının değil, potansiyel olarak belirleyici etki uygulama olanağını veren unsurların da değerlendirmeye alınması gerektiğini,

⁴ Kurul’un 7.8.2001 tarih, 01-39/391-100 sayılı **Çimentaş**; 04.10.2002 tarih, 02-61/759-307 sayılı **Parıltı-Sofra** ve 12.6.2008 tarih, 08-39/520-193 sayılı **Yücel Gaz** kararları.

⁵ Kurul’un 8.11.2007 tarih, 07-85/1039-401 sayılı **Misbis** kararı.

⁶ Kurul’un 9.01.2001 tarih, 01-03/10-3 sayılı **Bilkom** kararı.

10-78/1645-609

- 1160 • Potansiyel olarak belirleyici etki uygulama olanağını, başka bir ifadeyle dolaylı kontrolün varlığını ortaya koymak için finansal kaynak ya da ailesel bağların yeterli olduğunu

söylemek mümkündür.

1170 Bu noktada, daha sonra ayrıntılı olarak ele alınacak olmakla birlikte, Kazancı ailesinin bir ferdi olan, bugüne kadar Kazancı Holding bünyesinde yönetim kurulu üyeliği görevlerinde bulunan ve sektördeki konumu itibarıyla GAZBİR derneği başkanlığını yapan Mehmet KAZANCI'nın, tam da ihale aşamasında başka bir şirket kurarak elektrik ve doğal gaz dağıtım ihalelerine girmesiyle ilgili süreçte, Mehmet KAZANCI ile Kazancı Grubu'nun ayrı teşebbüsler olarak kabul edilmesi söz konusu değildir. Bu noktada, sadece aile bağından kaynaklanarak yapılan bu teşebbüs ve ekonomik bütünlük değerlendirmesiyle ilgili olarak bazı sorular ortaya çıkmaktadır:

- i. Girişim özgürlüğü bakımından aile fertlerinin ayrı bir teşebbüs kurma özgürlüğü yok mudur?
- ii. Aile holdinginde hissedar olan kişi, ayrı bir teşebbüs olarak hiçbir zaman ticari faaliyette bulunamayacak mıdır?

Aşağıda, bu sorulara ilişkin değerlendirmelere sırasıyla yer verilmiştir:

i. Girişim Özgürlüğü Bakımından Aile Fertlerinin Ayrı Bir Teşebbüs Kurma Özgürlüğü Yok Mudur?

1180 Daha önce de belirtildiği üzere, Mehmet KAZANCI'nın Kazancı Grubundan ayrıldığı ve bundan böyle ayrı bir teşebbüs olarak kabul edilmesi gerektiğinin ileri sürülmesine rağmen, yeni yapılanmada da Mehmet KAZANCI'nın Kazancı Grubu ile aynı ekonomik bütünlük içinde yer aldığı değerlendirilmektedir. Bu değerlendirme, bireylerin ekonomik kararlarındaki özgürlüklerine müdahale edilmesi gibi bir eleştiriyi de beraberinde getirebilecektir. Bu değerlendirmeye birlikte rekabet otoritesinin, bir ailenin mensubu olan bireyin girişim kararlarında, ailenin sahip olduğu konumdan ötürü bir takım kısıtlamalar getirmesi söz konusu olacaktır. Şüphesiz, rekabet hukuku uygulamaları esas itibarıyla serbest piyasa modelinin işlemesi bakımından önemli rolü olan bir alandır. Bir yandan serbestliği savunan bir alan olan rekabet hukuku ve serbest piyasa

1190 modeline dayalı rekabet politikasının bir yandan da bireysel girişimler üzerinde bu şekilde kısıtlayıcı yaklaşımlara girmesi bir çelişki midir? Rekabet kurumlarının ve dolayısıyla devletin, rekabet hukuku aracını kullanarak bu alanda kısıtlamalar getirmesinin haklı gerekçesi var mıdır?

1200 Bu soruların cevabını vermek için, serbest piyasa modelinin başarılı bir şekilde uygulanabilmesi bakımından iktisadi özgürlüğün öneminden başlamak yerinde olacaktır. Gerçek ya da tüzel bir kişinin minimum dışsal engellerle ekonomideki yerini alabilmesi olarak da tanımlanabilecek olan **iktisadi özgürlük**, serbestleşme sürecinin en temel unsurlarından biridir. İktisadi özgürlük ise şu iki özgürlüğü zorunlu kılar: **sözleşme yapma özgürlüğü** ve **rekabet etme özgürlüğü**.

En basit şekliyle, kişilerin devlet müdahalesi olmaksızın istedikleri sözleşmeleri gerçekleştirebilmelerini ifade eden sözleşme yapma özgürlüğü, ekonomik gelişmenin önemli unsurlarından biridir. Özellikle mülkiyet haklarının el değiştirmesine ilişkin özgürlükler, serbest piyasa modelinin tarihsel olarak ulaştığı başarıların açıklanmasında önemli yer almaktadır.

10-78/1645-609

1210 Rekabet etme özgürlüğü ise, ancak girişimcilerin istedikleri ticari koşullarda mal alıp satmak üzere bir piyasaya girmeleri ve bu piyasada faaliyet göstermeleri konusunda piyasadan ya da piyasa dışından engellerin bulunmaması ile mümkün olacaktır. Üretici ve tüketicilerin herhangi bir engelle karşılaşmaksızın giriş-çıkış yapabildiği ve rekabet ile kar maksimizasyonu güdüsünün sosyal refahı artırmasının öngörüldüğü bir serbest piyasa modelinde şüphesiz en kritik unsur olarak rekabet etme özgürlüğü kavramı öne çıkmaktadır.

1220 Konu rekabet hukuku uygulamaları bakımından ele alındığında, sözleşme yapma özgürlüğü ile rekabet etme özgürlüğünün birbirleriyle çeliştiği yönlerin bulunduğu görülmektedir. Şöyle ki, karını maksimize etmek isteyen teşebbüsler her ne kadar maliyetlerini azaltmak bakımından girdilerine ilişkin piyasalarda tam rekabetçi bir piyasanın varlığını tercih etseler de, gelirlerini maksimize etmek için satışları bakımından tekelci bir güce sahip olmayı arzulayacaklardır. Dolayısıyla teşebbüsler (rekabet hukukunun olmadığı varsayımında), sözleşme yapma özgürlüklerini fiyat tespiti anlaşmaları yapmak, uzun süreli münhasır anlaşmalar yapmak ya da rakipleri devralarak piyasadan pay kapmak gibi yöntemlerle rekabeti azaltma yönünde kullanma yolunda güçlü bir eğilim içinde olacaklardır. Bu türden davranışlar ise açıkça diğer firmaların rekabet etme özgürlüklerinin kısıtlanması sonucunu doğuracaktır. Dolayısıyla teşebbüslerin rekabet etme özgürlüklerinin korunması ve garanti altına alınması, teşebbüslerin sözleşme yapma özgürlüklerinin kısıtlanması gibi bir maliyeti beraberinde getirmektedir. İşte tam da bu noktada serbest piyasa modeli içinde devletin müdahale etmesi gereken alanlar ortaya çıkmaktadır. Araç olarak rekabet hukukunun kullanıldığı bu alanda devlet müdahalesi ile teşebbüslere ve onların sözleşme yapma özgürlüklerine getirilen sınırlamaların, ekonomik aktivitelerin işleyişinde önemli etki ve sonuçlarının olduğu ortadadır. Bu noktada rekabet politikasının ve rekabet hukuku uygulamalarının, bir yandan işleyen bir piyasanın oluşması bakımından önemli olan sözleşme yapma ve girişim özgürlüğünü dikkate alırken, bir yandan da rekabetin sağlanması ve korunması yönünde sözleşme yapma ve rekabet etme özgürlüğü arasındaki doğru dengeyi bulmak zorunluluğu bulunmaktadır. Başka bir ifadeyle rekabet otoritelerinin görevi, rekabet etme özgürlüklerinin kısıtlanması durumlarında gerekli gördüğü hallerde teşebbüslerin sözleşme yapma ve girişim özgürlüklerine kısıtlama getirmektir.

1230 Bu noktada, bir aile şirketinin hissedarı olan gerçek kişinin, ayrı bir teşebbüs olarak girişimde bulunduğunu beyan etmesine rağmen rekabet hukuku bakımından aile şirketiyle tek bir ekonomik bütünlük halinde değerlendirilmesi, girişim özgürlüğüne getirilen bir kısıtlama mıdır, şeklindeki soruya dönülebilir. Şüphesiz, (gerçek ya da tüzel kişi) her teşebbüsün sözleşme yapma ve girişim özgürlüğü, serbest piyasa modelinin en önemli unsurlarından biridir. Aynı şekilde, bir aile şirketine ailenin fertlerinden birinin, aile şirketinden bağımsız olarak faaliyetlerine devam etmek istemesi de girişim özgürlüğü olarak kabul edilebilir. Ancak, aile bağları nedeniyle çıkar birliğinin ortada olduğu bir durumda, girişim özgürlüğüne dayanarak gerçekleştirilen bu şekildeki bir devralma işleminde -rekabet özgürlüğünü kısıtlama yönündeki etkilerini dikkate alarak- tarafların girişim özgürlüğüne kısıtlama getirmenin, rekabet hukukunun varlık sebebi olduğu görülmektedir. Bu alanda yapılan müdahalenin girişim özgürlüğüne müdahale bakımından uzun süreli bir dikey anlaşmanın süresine getirilen kısıtlamadan farkı bulunmamaktadır.

ii. Aile Holdinginde Hissedar Olan Aile Bireyleri Hiçbir Zaman Ayrı Bir Teşebbüs Olarak Ticari Faaliyette Bulunamayacak Mıdır?

1260 Bir önceki bölümde belirtildiği üzere, bir aile holdinginde yer alan aile fertlerinden birinin, söz konusu grubun faaliyet alanlarından birinde rakip teşebbüslerden birini

10-78/1645-609

1270 devralmasına ilişkin bildirimde, şekil olarak nasıl bir yapı oluşturursa oluştursun, yapılan işlemin ve sürecin esası dikkate alınarak yapılan tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde, rekabet hukuku uygulamaları bakımından bu aile ferdinin aile holdinginden ayrı bir teşebbüs olarak kabul edilmemesi söz konusu olabilir. Bununla birlikte, şüphesiz, aralarında kan bağı olmasına rağmen bazı istisnai durumlarda kardeşlerin farklı teşebbüs olarak değerlendirilmesi de söz konusu olabilecektir. Bu duruma örnek olarak, parafin pazarında faaliyet gösteren ve iki kardeşin ayrı ayrı kontrol ettiği AGS Parafin Sanayi ve Ticaret A.Ş. (AGS) ve Mercan Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin (Mercan Kimya) hakim durumlarını kötüye kullandıkları yönündeki şikayete ilişkin 28.10.2009 tarih ve 09-49/1220-308 sayılı Rekabet Kurulu kararı verilebilir. Bu kararında Kurul, AGS'nin Hulusi Gürbüz SALGAR ve ailesinin kontrolü altında olduğunu; Mercan Kimya'nın ise Gültekin Okay SALGAR ve ailesi tarafından kontrol edildiğini, her ne kadar Hulusi Gürbüz SALGAR ve Gültekin Okay SALGAR arasında kan bağı (kardeş) olsa da, bu iki şirketin aynı ekonomik bütünlük içinde olan tek bir teşebbüs olarak kabul edilemeyeceğini belirtmiştir. Konuya ilişkin gerekçeli kararda şu ifadeler yer almaktadır:

1280 "Görüldüğü üzere AGS, Hulusi Gürbüz SALGAR ve ailesi; Mercan Kimya ise Gültekin Okay SALGAR ve ailesi tarafından kontrol edilmektedir. Öte yandan raportörlerce gerek AGS ve Mercan Kimya ile yapılan görüşmelerde, gerek parafin üreten diğer firmalarla yapılan görüşmelerde ve gerekse parafin tüketen firmalarla yapılan görüşmelerde, söz konusu kardeşler arasında ekonomik bir bağın ya da çıkar birliğinin bulunmadığı, her ne kadar iki kardeş tarafından kontrol edilse de, AGS ve Mercan Kimya'nın rakip teşebbüsler halinde piyasadaki faaliyetlerini sürdürdükleri belirtilmiştir. Bu durum, şikayet sahibi Baykim tarafından da teyit edilmiştir. AGS ve Mercan Kimya'nın yönetim kurullarında son beş yılda görev alan isimler incelendiğinde de ortak isme rastlanmamaktadır.

1290 **Şüphesiz hissedarlar ya da yönetim kurulu üyeleri arasında ortak isimlerin bulunmaması tek başına bu tüzel kişiliklerin ekonomik çıkar birliği oluşturmadıklarını göstermek için yeterli değildir.** Piyasada bu teşebbüslerin müşterisi konumundaki firmaların da ürün alımında AGS ve Mercan Kimya'dan ayrı ayrı teklif aldıkları ve zaman zaman temin kaynağını değiştirdikleri, bu şekilde teklif aşamasında bu firmalar arasında fiyat rekabetinin sağlandığı belirtilmiştir. Nitekim tüketicilerden alınan fiyat teklif belgeleri de bu firmaların rakip teşebbüs olarak faaliyet gösterdiklerini ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra raportörlerce söz konusu teşebbüslerde yapılan yerinde incelemeler esnasında da, bu iki teşebbüsün arasında bağ olduğunu gösteren herhangi bir bilgi ya da belgeye ulaşılmamıştır. Bu noktadan hareketle, Hulusi Gürbüz SALGAR ve ailesi kontrolünde yer alan AGS ile Gültekin Okay SALGAR ve ailesi tarafından kontrol edilen Mercan Kimya farklı teşebbüsler olarak değerlendirilmiştir. "

1300 Görüldüğü üzere söz konusu karara ilişkin olayda, iki kardeşin kontrolünde olan bu iki şirketin ayrı teşebbüsler olduğunu ortaya koymak bakımından Kurul;

- İki kardeşin aralarında bir çıkar birliği ve ekonomik bağ bulunmadığına ilişkin beyanları,
- Şikayetçi tarafın dahi bu iki şirketin rakip olarak faaliyet gösterdiğini kabul etmesi,
- AGS ve Mercan Kimya'nın sadece hissedarlık yapısında değil, yönetim kurulunda da son 5 yıl içinde ortak bir isim bulunmaması

1310 gibi beyan ve şekle dayalı hususları yeterli görmemiştir. Kurul, söz konusu şirketleri ayrı teşebbüs olarak kabul ederken, uzun süreye dayalı ayrı yapılandırmanın yanında, piyasada bu şirketlerin müşterisi konumundaki teşebbüslerde yapılan incelemelerden elde edilen bilgi ve belgeleri kullanarak, iki şirketin ayrı teşebbüsler olduğu sonucuna ulaşmıştır. Başka bir ifadeyle Kurul bu kararında, iki kardeşi ayrı teşebbüs olarak

10-78/1645-609

1320 konumlandırırken sadece önüne gelen yapının şekline ya da tarafların beyanına değil, işin esasına önem vermiştir. Buradan da anlaşılmaktadır ki, her ne kadar aile bağları ekonomik bütünlük tespiti için yeterli olsa da, bazı istisnai durumlarda kardeşlerin kontrol ettiği farklı şirketler farklı teşebbüsler olarak da değerlendirilebilmektedir. Burada önemli olan, yapılacak değerlendirmede sadece şekil üzerinden ya da beyanlara dayanarak değil, söz konusu yapılanmanın zamanlaması, uygulanışı ve sonuçları gibi esasa olan etkisinin de dikkate alınması gerekliliğidir.

H.3.1.2. MMEKA'nın Gerçek Kişi Hissedarları ile Kazancı Holding'e İlişkin Değerlendirme

1330 Konuya ilişkin ağırlıklı olarak teorik değerlendirmelerin yapıldığı bir önceki bölümde dahi Mehmet KAZANCI'nın ve MMEKA'nın diğer gerçek kişi hissedarlarının halen Kazancı Holding ile aynı ekonomik bütünlük içinde kabul edilmesi gerektiğinin belirtildiği görülmektedir. Bu bölümde daha çok, yapılan bildirim ve dosyaya özgü hususlara ağırlık verilerek bu değerlendirmenin ayrıntılarına inilmiştir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, aile bağları ve ekonomik bütünlük konusu, Kazancı Holding bakımından Rekabet Kurumu gündemine ilk defa gelen bir durum değildir. Daha önce de yine elektrik dağıtım özelleştirmelerinin bir parçası olan ÇORUH ve YEŞİLİRMAK özelleştirmeleri sürecinde Anadolu Doğalgaz'ın Kazancı Holding tarafından devralınması işleminde benzer bir durum ortaya çıkmıştır. Aşağıda öncelikle bu olay özetlenmiştir.

1340 ÇORUH'un özelleştirilmesi sürecinde en yüksek teklifi Aksa verirken, yine aynı tarihte (5.11.2009) gerçekleştirilen YEŞİLİRMAK'ın özelleştirilmesi işleminde en yüksek ikinci teklif sahibi Anadolu Doğalgaz olmuştur. ÇORUH ve YEŞİLİRMAK bölgelerinin özelleştirilmelerine ilişkin bildirimlerin değerlendirilmesi sürecinde Aksa ve Anadolu Doğalgaz'ın aynı ekonomik bütünlükte olabileceği yönünde bir takım göstergeler bulunmuştur. Bu göstergeler:

- Anadolu Doğalgaz'ın büyük hissedarı olan Fatih BÜYÜKTOPÇU ile Kazancı Holding hissedarlarından Ş. Cemil KAZANCI arasındaki aile bağları⁷,
- Anadolu Doğalgaz tarafından gönderilen bildirim formunda gösterilen adres ile Aksa'nın adresinin aynı olması,
- Basında çıkan haberler,
- İki şirketin çalışanlarının bir sosyal paylaşım sitesinde kurdukları "Aksa-Anadolu Doğalgaz Çalışanları" isimli gruptur.

1360 Raporda Aksa ve Anadolu Doğalgaz'ın EPDK tarafından yapılan doğal gaz dağıtım lisansı ihalelerinde kazandıkları doğal gaz dağıtım bölgeleri ve ihale tarihleri ile o dönemde EPDK tarafından belirlenen sahip olunabilecek lisans bölgesi sayısı sınırını⁸ da dikkate alan incelemelerin yanında, anılan iki tüzel kişiliğin aynı ekonomik bütünlük içerisinde olup olmadıkları konusunda şirket yetkilileriyle de bir takım görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelerde; Aksa'nın mevcut durumda Anadolu Doğalgaz ile tek bir ekonomik bütünlük oluşturmadıkları, bununla birlikte Kazancı Holding'in, Anadolu Doğalgaz'ı devralmasına yönelik işlemlerin devam etmekte olduğu ifade edilmiştir. Nitekim Kurum kayıtlarına 9.2.2010 tarihinde intikal eden başvurularda, Anadolu Doğalgaz bünyesinde yer alan şirketlerin Kazancı Holding tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebiyle bildirimde bulunulmuştur.

⁷ Fatih BÜYÜKTOPÇU ile Ş. Cemil KAZANCI'nın eşleri kardeşlerdir.

⁸ 4646 sayılı Kanun'un 5367 sayılı Kanun ile değişik 4. maddesinin dördüncü fıkrasının (g) bendinin beşinci alt bendi: "Dağıtım şirketleri, yurt çapında sadece iki şehirde lisans sahibi olabilir. Ancak, bu sayı şehirlerin gelişmişlik durumu, tüketim kapasitesi ve kullanıcı sayısı gibi hususlar dikkate alınarak **Kurul kararıyla artırılabilir.**"

10-78/1645-609

1370 Konuya ilişkin ön inceleme raporunda ve gerekçeli kararda; tarafların ortaklık yapıları, yönetim kurulları ve idaresi dikkate alındığında, iki grubun ayrı birer ekonomik bütünlük olduğunu beyan ederek, söz konusu devir işlemine ilişkin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bildirimde buldukları ifade edilmiştir. Dolayısıyla anılan devralma işlemi kapsamında Cemil KAZANCI ve Fatih BÜYÜKTOPÇU arasındaki akrabalık ilişkisine değinilmekle birlikte, bu hususun, devir işlemine ilişkin olarak Kanun'un 7. maddesi kapsamında hâkim durum konusunda varılacak sonucu değiştirmeyecek olması nedeniyle **“tarafların beyanı dikkate alınarak”** işlem bir devralma olarak değerlendirilmiştir. Bu dosya kapsamında tarafların tek teşebbüs olarak kabul edilip edilmemeleri, sadece işlemin Rekabet Kurulu iznine tabi olup olmaması yönündeki değerlendirmede bir farklılık yaratacak, ancak işlemin hâkim durum yaratıp yaratmadığına ilişkin değerlendirmede bir değişiklik oluşturmayacaktır. Bu değerlendirmelere dayanarak Kurul bu kararında⁹, işlemin tarafı olan şirketlerin tek teşebbüs olup olmadıklarını incelemek yerine, işlemin sonucunda bir hâkim durum oluşması söz konusu olmadığı için, tarafların beyanını dikkate almış ve işleme izin vermiştir. Bu kararın ardından, ÇORUH ve YEŞİLİRMAK özelleştirmelerine ilişkin Kurul kararlarında Kazancı Grubu ile Anadolu Doğalgaz tek teşebbüs olarak değerlendirilmiştir.

1380 Aksa ve Anadolu Doğalgaz devir işleminde gündeme gelen tek teşebbüs tartışmasının bu sefer de BOĞAZIÇI, GEDİZ, TRAKYA, DİCLE ve Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş. (BAŞKENTGAZ) özelleştirmeleri sürecinde ortaya çıktığı görülmektedir. Bu süreçte ortaya çıkan yeni durum, Kazancı Holding'in hissedarı ve yönetim kurulu üyesi olan Mehmet KAZANCI'nın, Kazancı Holding'deki hisselerini devretmemekle birlikte, söz konusu holdingdeki görevlerinden ayrılmasıdır. Kazancı Holding ve bünyesindeki şirketlerde yönetim kurulu başkanı ve üyesi sıfatlarıyla görevlerde bulunan, halen Doğal Gaz Dağıtıcıları Birliği Derneği'nin başkanlığını da yapan Mehmet KAZANCI'nın, elektrik ve doğal gaz sektörlerindeki çalışmalarına Mehmet Emin KARAMEHMET'le birlikte kurduğu MMEKA ile devam edeceği anlaşılmaktadır. Bildirim formunda yer alan bilgilere göre MMEKA, 8.7.2010 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur. Bu konuda yapılacak değerlendirmeye, Kazancı Holding'in yapısından başlamak yerinde olacaktır.

1390 Ticari faaliyetlerine ilk olarak jeneratör üretimi alanında başlayan Kazancı Holding, 2003 yılında doğal gaz dağıtımı ve 2010 yılında da elektrik dağıtımı alanında faaliyet göstermeye başlamıştır. Bir aile şirketi konumunda olan Kazancı Holding'in kurucusu ve aynı zamanda çoğunluk hissedarı Ali Metin KAZANCI olup, holdingin hissedarlık yapısı ile yönetim kurulu üyelerine aşağıda yer verilmektedir:

1400 **Tablo 77: Kazancı Holding'in Hissedarlık Yapısı**

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%)
Ali Metin KAZANCI	(...)
Gönül KAZANCI	(...)
Mehmet KAZANCI	(...)
Ş. Cemil KAZANCI	(...)
Necati BAYKAL	(...)
Tülay BAYKAL	(...)
TOPLAM	100

Tablo 78: Kazancı Holding'in Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı-Soyadı	Görevi
Ali Metin KAZANCI	Yönetim Kurulu Üyesi
Mehmet KAZANCI	Yönetim Kurulu Üyesi
Şaban Cemil KAZANCI	Yönetim Kurulu Üyesi
Tülay BAYKAL	Yönetim Kurulu Üyesi

⁹ Aksa'nın Anadolu Doğalgaz'ı devralmasına ilişkin 18.02.2010 tarihli 10-18/209-80 sayılı Kurul kararı.

10-78/1645-609

Kazancı Holding'in ve Kazancı Grubu'na ait şirketlerin hissedarları ile MMEKA hissedarları arasındaki akrabalık ilişkilerine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 79: Kazancı Grubu Hissedarları ve MMEKA Hissedarları Arasındaki Akrabalık İlişkileri

Adı-Soyadı	Akrabalık İlişkisi
Esin KAZANCI	Mehmet KAZANCI'nın eşi
Begüm KAZANCI	Mehmet-Esin KAZANCI'nın kızı
Metin Kaan KAZANCI	Mehmet KAZANCI'nın oğlu
Ali Metin KAZANCI	Mehmet KAZANCI'nın babası
Ş. Cemil KAZANCI	Mehmet KAZANCI'nın kardeşi
Gönül KAZANCI	Ş. Cemil KAZANCI'nın eşi
Tülay BAYKAL	Mehmet KAZANCI'nın kardeşi
Necati BAYKAL	Tülay BAYKAL'ın eşi
Nilgün KAZANCI NURİK	Mehmet KAZANCI'nın amcasının kızı

1410 Kazancı Grubu hissedarları ile MMEKA hissedarları arasındaki aile bağları incelendiğinde, Kazancı Holding'in, Kazancı Ailesi tarafından kontrol edildiği; MMEKA'yı Mehmet Emin KARAMEHMET ile ortak kontrol eden gerçek kişilerden Mehmet KAZANCI, Esin KAZANCI ve Begüm KAZANCI'nın, Kazancı Ailesine mensup olduğu görülmektedir. MMEKA'nın %(....) hissesine sahip bulunan Mehmet KAZANCI, Kazancı Holding'in %(....) hissesine sahip Ali Metin KAZANCI'nın oğludur. MMEKA'da %(....) hisseye sahip bulunan Esin KAZANCI, Mehmet KAZANCI'nın eşi; yine %(....) hisseye sahip Begüm KAZANCI ise Mehmet KAZANCI'nın kızıdır. Kazancı Holding hissedarlarının tümünün, MMEKA hissedarları Mehmet KAZANCI, Esin KAZANCI ve Begüm KAZANCI ile akrabalık bağları mevcuttur.

1420 MMEKA'nın %(....) hissesine sahip Mehmet KAZANCI'nın, Kazancı Grubu'nda yer alan çok sayıda şirkette doğrudan ve Kazancı Holding A.Ş.'deki hissedarlığı nedeniyle dolaylı olarak hissedarlığı bulunmaktadır. Taraflar bölümünde yer verilen ve Mehmet KAZANCI'nın doğrudan hissedar olduğu Kazancı Grubu şirketlerini gösteren tablo aşağıdadır:

Tablo 80: Mehmet Kazancı'nın Doğrudan Hissedarı Olduğu Kazancı Grubu Şirketleri

Şirket Adı
1 Kazancı Holding A.Ş.
2 Aksa Enerji Üretim A.Ş.
3 Aksa Elektrik Toptan Satış Anonim Şirketi
4 Aksa Elektrik Perakende Satış Anonim Şirketi
5 Kapıdağ Rüzgar Enerjisi Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.
6 Rasa Radyatör Sanayi Anonim Şirketi
7 Aksa Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
8 Aksa Doğal Gaz Toptan Satış Anonim Şirketi
9 Balıkesir Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
10 Düzce Ereğli Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
11 Bilecik Bolu Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
12 Manisa Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
13 Çanakkale Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
14 Karadeniz Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
15 Ordu Giresun Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
16 Van Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
17 Aksa Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
18 Malatya Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi
19 Aksa CNG Sıkıştırılmış Doğal Gaz İletim Dağıtım ve Satış A.Ş.

1430 MMEKA'nın son gerçek kişi hissedarı ve Genel Koordinatörü Mustafa KURNAZ ise, Kazancı Ailesine mensup olmamakla birlikte, Rekabet Kurulunun 18.2.2010 tarihli kararıyla izin verdiği devralma işlemi ile Kazancı Holding'e devredilen Anadolu Doğalgaz Grubu şirketlerinden Anadolu Doğalgaz Toptan Satış A.Ş., Anadolu Doğalgaz

Dağıtım A.Ş., Gümüşhane Bayburt Doğal Gaz Dağıtım A.Ş., Tokat Amasya Doğalgaz Dağıtım A.Ş., Afyon Doğal Gaz Dağıtım A.Ş., Mustafakemalpaşa Susurluk Karacabey Doğalgaz Dağıtım A.Ş., Gemlik Doğalgaz Dağıtım A.Ş., Trakya Doğalgaz Dağıtım A.Ş., Sivas Doğalgaz Dağıtım A.Ş. ve Bandırma Doğalgaz Dağıtım A.Ş.'de hissedar olup, bu şirketlerin tümünde Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı olarak görev yapmaktadır¹⁰. Dolayısıyla, Mustafa KURNAZ her ne kadar Kazancı Ailesinin mensubu olmasa da, Kazancı Grubu'na devredilen şirketlerde hissedar ve yönetim kurulu üyesi durumunda olduğundan, bu dosya kapsamında Mehmet KAZANCI ile birlikte Kazancı Grubu ile ekonomik ekonomik bütünlük içinde sayılmıştır.

1440 MMEKA'nın, 8.7.2010 tarihinde kurulduğu göz önüne alındığında, BOĞAZIÇI, GEDİZ, TRAKYA ve DİCLE ihalelerinin son teklif verme tarihi olan 22.7.2010 tarihinden ve MMEKA'nın en yüksek teklif sahibi olduğu ve son teklif verme tarihi 6.8.2010 olan BAŞKENTGAZ ihalesinden çok kısa süre önce kurulmuş olması dikkat çekmektedir. Gerek yapılan işlemlerin zamanlaması gerekse aile bağları bakımından işlemin esası ele alındığında, bu aşamada Mehmet KAZANCI ve diğer gerçek kişi hissedarların Kazancı Grubu'ndan ayrı bir teşebbüs olarak kabul edilmesinin rekabet hukuku uygulamaları bakımından söz konusu olmadığı görülmektedir. Hemen belirtmek gerekir ki, burada yapılan değerlendirmede **Kazancı Grubu ile MMEKA'nın değil, Kazancı Grubu ile MMEKA içinde yer alan Mehmet KAZANCI ve diğer gerçek kişilerin aynı bütünlük içinde yer aldığı** tespitinde bulunmaktadır.

1450 Burada altı çizilmesi gereken husus, ekonomik bütünlük ve tek teşebbüs olmaya yönelik değerlendirmelerin Rekabet hukuku uygulamaları çerçevesinde yapılmış olmasıdır. Bilindiği gibi bir hukuk dalında kullanılan kavramlar, diğer hukuk dallarından farklılaşabilmektedir. Nitekim rekabet hukukundaki "teşebbüs" kavramı da bunlardan biri olup, diğer hukuk dallarındaki uygulamalarda yer bulan "tüzel kişilik" kavramından farklılık arz etmektedir. 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde teşebbüs kavramı; **"Piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler"** olarak tanımlanmaktadır. Bu çerçevede, aile şirketinden ayrıldığını beyan etmek suretiyle başka bir tüzel kişiye ortak olunması ya da yeni bir tüzel kişilik kurulması durumunda, söz konusu şirketler diğer hukuk dallarında ayrı tüzel kişilikler olarak kabul edilebilmekle birlikte rekabet hukuku uygulamaları kapsamında tek ekonomik bütünlük olarak değerlendirilebilmektedir. Bütün bu değerlendirmeler ışığında; aile bağları ve ekonomik çıkar birliği kavramları dikkate alındığında, **MMEKA hissedarlık yapısı içinde yer alan Stargate dışındaki hissedarların, Kazancı Grubu ile aynı ekonomik bütünlük içinde değerlendirilmesi gerekmektedir.**

1470 H.3.2. 4054 Sayılı Kanunun 4 ve 7. Maddeleri Kapsamında Değerlendirme

Bildirim konusu işlemin piyasaya etkilerinin 4054 sayılı Kanun kapsamında sağlıklı bir şekilde değerlendirilebilmesi için öncelikle Türkiye elektrik piyasalarının serbestleşme sürecini ele almak yerinde olacaktır.

1480 Geçmişte dikey bütünleşmiş devlet şirketi (Türkiye Elektrik Kurumu-TEK) ile faaliyetlerin gerçekleştirildiği Türkiye elektrik piyasalarının serbestleştirilmesi süreci bakımından dönüm noktasını, 2001 yılında yürürlüğe girmiş olan 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu oluşturmaktadır. Bu Kanun ile birlikte temelde piyasa faaliyetlerinin düzenleyici kurum denetimi altında gerçekleştiği, piyasadaki alım-satım faaliyetlerinin ikili

¹⁰ Kaynak: 18.2.2010 tarih ve 10-18/209-80 sayılı Rekabet Kurulu kararına esas teşkil eden dosya kapsamındaki bilgi ve belgeler.

anlaşmalara dayandığı, bütün tüketicilerin tedarikçisini seçme serbestisine kavuşacağı, rekabete dayalı bir piyasa yapısının hedeflendiği görülmektedir.

1490 Bu serbestleşme hedefi çerçevesinde, özel sektör yatırımlarının artırılması kadar özelleştirmeler de kilit rol oynamaktadır. Üretim bakımından özel sektör yatırımlarının hız kazandığı görülmekle birlikte, dağıtımın aksine üretim özelleştirmelerinin küçük ölçekli bazı devirler dışında henüz tam anlamıyla başlamadığı, dolayısıyla mevcut durumda kamu ağırlıklı bir yapının söz konusu olduğu görülmektedir. EÜAŞ'a ait üretim faaliyetlerinin özelleştirilmesinin gerçekleştirilmesi ve bununla birlikte toptan satış faaliyetlerine ilişkin TETAŞ'ın mevcut piyasa gücünün ortadan kalkmasıyla gerek üretim gerekse toptan satış pazarı bakımından bugünkünden oldukça farklı rekabetçi bir piyasa yapısının ortaya çıkması beklenmektedir. Dağıtım faaliyetleri bakımından ise üç bölge dışındaki tüm dağıtım bölgelerinin özelleştirmelerinin gerçekleştirildiği görülmektedir¹¹. Özelleştirme faaliyetleri dikkate alındığında, elektrik piyasalarının piyasa yapısı ve işleyişi itibarıyla oturmuş bir yapıya sahip olduğunu söylemenin henüz mümkün olmadığı, dolayısıyla bu geçiş döneminde gerçekleştirilen birleşme/devralma ve ortaklıklara ilişkin olarak rekabet hukuku kapsamında yapılan değerlendirmelerde, mevcut yapının yanında hedeflenen rekabetçi piyasa yapısının da dikkate alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

1500 Bu geçiş dönemiyle hedeflenen rekabetçi elektrik piyasalarında yer alan bir başka unsur da, perakende satış seviyesinde rekabetin sağlanmasıdır. Bu kapsamda 4628 sayılı Kanun'da perakende satış şirketlerine de yer verilmiş, bunun yanında, hedeflenen rekabetçi piyasa yapısını oluşturmaya yönelik gerekli düzenlemelerin yapılması için de 4628 sayılı Kanun'un Geçici 9. maddesi ile bir geçiş dönemi (31.12.2012) belirlenmiştir. Geçiş döneminin ardından tüm tüketicilerin tedarikçisini seçme serbestisine ulaşması ve hanehalkına satış yapmaya yönelik perakende satış şirketlerinin de faaliyete geçmesiyle, hanehalkına yapılan satışlar bakımından da rekabetçi bir piyasa yapısına yönelik önemli bir adım atılmış olacaktır. Geçiş dönemi boyunca ise dağıtım ve perakende satışlara ilişkin "Geçiş Dönemi Tarifeleri" uygulandığı görülmektedir. Dağıtım faaliyetleri bakımından geçiş dönemi tarifelerini dört kısma ayırmak mümkündür:

- İletim tarifeleri
- Dağıtım sistem kullanım tarifeleri
- Perakende hizmet tarifeleri
- Perakende satış tarifeleri

1520 İletim tarifeleri, TEİAŞ tarafından belirlenen ve tüketiciye aynen yansıtılan bir kalemdir. Dağıtım sistem kullanım ve perakende hizmetleri tarifesi ise, bu faaliyetlere ilişkin işletme giderlerini ve yatırım harcamalarını karşılamaya yönelik "gelir tavanı" yöntemi ile belirlenmektedir. Öte yandan, perakende satış tarifesi, dağıtım şirketi tarafından satın alınan enerjinin ortalama fiyatının doğrudan tüketiciye yansıtıldığı "fiyat tavanı" yöntemi ile belirlenmektedir¹². Burada, perakende satış tarifesinde düzenlemenin olduğu geçiş döneminde dahi, dağıtıcının, enerji bedelini olduğu gibi tüketiciye yansıttığı görülmektedir. Bu noktada belirtmek gerekir ki, Strateji Belgesi uyarınca yapılacak özelleştirmelere hazırlık amacıyla, dağıtım şirketleriyle TETAŞ ve EÜAŞ'ın portföy şirketleri arasında geçiş dönemi sözleşmeleri imzalanmıştır. Bu kapsamda, dağıtım şirketlerinin enerji talebinin en az %85'ine gelen miktarına ilişkin olarak, söz konusu kamu üretim ve toptan satış şirketleri arasında, düzenlenmiş fiyatlar üzerinden, geçiş dönemi sonuna kadar süren enerji alım anlaşmaları yapılmıştır. Bu sözleşmelerin

¹¹ Bu bölgelerden bazılarının ihalesi gerçekleştirilmiş olmakla birlikte nihai devir işlemleri halen devam etmektedir.

¹² Hemen belirtmek gerekir ki söz konusu tarife, geçiş dönemi boyunca uygulanacak olan tarifiedir. Geçiş döneminin bitmesi ve rekabetçi piyasa yapısının işlemeye başlamasıyla birlikte perakende satış fiyatları serbest bir şekilde belirlenecektir.

- 1530 süreleri bittiğinde ise dağıtım firmaları ve sağlayıcılar arasında pazarlık sonucunda oluşan ve piyasa fiyatlarına dayalı ikili anlaşmalar yapılacak ve böylelikle rekabetçi piyasaya geçiş söz konusu olacaktır. Başka bir ifadeyle, söz konusu perakende satış tarifesi ya da daha genel ifadeyle perakende satış fiyatının oluşmasında, özellikle geçiş döneminin ardından, bölgede yerleşik dağıtım firmasının perakende satışlar bakımından nasıl bir rekabetçi ortam içinde faaliyet gösterdiği, ucuz enerji bulma gereksiniminin ne olduğu önem kazanacaktır. Yerleşik dağıtım firması bakımından, serbestleşmiş bir perakende piyasasında tüketicilere daha ucuz elektrik satışı yapmak ve bunun için daha ucuz kaynaklardan enerji alımı yapmak yönündeki baskı, ancak perakende satışa yönelik fiili ve potansiyel rakiplerin varlığıyla mümkün olacaktır.
- 1540 Yukarıda yer alan piyasa yapısına ve işleyişine ilişkin genel bilginin ardından, bildirim kapsamında yer alan alıcı taraflara ilişkin değerlendirmeye geçmek yerinde olacaktır. Kurulun en son ULUDAĞ ve ÇAMLİBEL bölgelerine ilişkin kararlarında da görüldüğü üzere, özellikle ortaklıkların söz konusu olduğu durumlarda, taraflara ilişkin değerlendirmenin Kanununun hem 4. maddesi kapsamında hem de 7. maddesi kapsamında yapılması gerekliliği ortaya çıkabilmektedir. Bu bağlamda aşağıda öncelikle Kanununun 4. maddesi kapsamında değerlendirmelere yer verilmiş, ardından da Kanununun 7. maddesi kapsamında konu ele alınmıştır. Hemen belirtmek gerekir ki, gerek 4. madde gerekse 7. madde kapsamında yapılan değerlendirmeler bakımından, eş zamanlı şekilde devam etmekte olan BOĞAZIÇI, TRAKYA, GEDİZ ve DİCLE
- 1550 özelleştirmelerinin hepsi birden dikkate alınmıştır.

H.3.2.1. Kanununun 4. ve 5. Maddesi Kapsamında Değerlendirme

- Dağıtım özelleştirmelerine ilişkin süreçte, özellikle ULUDAĞ ve ÇAMLİBEL bölgelerinin KOLİN, LİMAK ve CENGİZ ortaklığı olan ULUĞ ve ÇAMLI tarafından devralınmasına ilişkin Kurul kararlarında da görüldüğü üzere, devralacak tarafların ortaklık şeklinde olması durumunda, devir işleminin sadece Kanununun 7. maddesi kapsamında değil, Kanununun 4. maddesi kapsamında da değerlendirilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu noktada, ortak girişimlerin hangi durumlarda Kanununun 4. maddesi kapsamında bir anlaşma, hangi durumlarda Kanununun 7. maddesi kapsamında bir yoğunlaşma olarak kabul edildiği önem kazanmaktadır.
- 1560

- Genel olarak ortak girişimler; ölçek ekonomileri, riskli yatırımların kolaylaştırılması, teknoloji transferi ve buluşların desteklenmesi, yeni pazarların gelişimi, yapısal kapasite fazlalığının bertaraf edilmesi gibi pek çok iktisadi amaca hizmet edebilir. Öte yandan, bu anlaşmalar, anılan iktisadi amaçların yanı sıra piyasa gücünün yoğunlaşması, piyasaya giriş engellerinin artırılması veya rekabetçi davranışların koordinasyonuna yol açması gibi hissedilir ölçüde bazı rekabet karşıtı etkiler de doğurabilir. Bu noktada, rekabet hukuku bakımından ortak girişimlerin kendi içinde ikili bir sınıflandırmaya tabi olduğunu hatırlatmak yerinde olacaktır. Bu sınıflandırma esas itibarıyla bu ortak girişimlerin birleşme kategorisinde mi yoksa teşebbüsler arası anlaşma kategorisinde mi değerlendirileceğini belirlemektedir. Şöyle ki; tarafların faaliyetlerini ve güçlerini birleştirdikleri bir yapı biçimindeki ortak girişimler **“yoğunlaşma doğurucu ortak girişimler”** olarak adlandırılır. Öte yandan, rekabet hukuku çerçevesinde bir birleşmeye yol açmamakla birlikte, taraflar arasında belirli bir alanda işbirliği yapılmasını sağlayan ve teşebbüsler arası bir anlaşma olarak kabul edilen ortak girişimler, **“işbirliği doğurucu ortak girişimler”** olarak adlandırılır. Yoğunlaşma doğurucu ortak girişimler 4054 sayılı Kanununun 7. maddesi kapsamında değerlendirilirken, işbirliği doğurucu ortak girişimler Kanununun 4. maddesi kapsamında değerlendirmeye tabi tutulur.
- 1570
- 1580

10-78/1645-609

Bu sınıflandırmanın yapılması, gerek şekil, gerekse piyasaya etkilerin ortaya konması bakımından uygulamada çok da kolay olmamaktadır. Çünkü yoğunlaşma doğurucu olarak kabul edilen bir ortak girişim anlaşması, rekabeti sınırlayıcı etkiler içerebilecektir. Ancak, yoğunlaşma doğurucu ortak girişimler, ana teşebbüslerin organizasyonlarında kalıcı yapısal değişikliklere yol açarken, içerdikleri işbirlikçi yönere rağmen rekabeti teşvik edici bir rol de üstlenebilecektir. Aynı şekilde, işbirliği doğurucu kabul edilen ve rekabeti sınırlayıcı etkisinin, yoğunlaşmalara kıyasla daha fazla olacağı düşünülen bir ortak girişim anlaşması, üretim, dağıtım ya da araştırma-geliştirme alanlarında taraf teşebbüslerin etkin faaliyette bulunmalarını sağlayabilmektedir. Bu noktada genel olarak rekabet otoritelerinin yaklaşımı, bir ortak girişimin, amaçlanan olumlu etkileri ile rekabet karşıtı etkilerini dengelemek suretiyle, bu oluşumun rekabetçi piyasa hedefleriyle bağdaşıp bağdaşmadığını değerlendirmektir. Şüphesiz, bu yöndeki değerlendirmede ilk adım, değerlendirmeye tabi olan ortak girişimin hangi kategoride ele alınacağını tespitidir.

Mevzuat bakımından bu sınıflandırmaya ilişkin tek tanım, 4054 sayılı Kanunun 7. maddesi kapsamındaki yoğunlaşma doğurucu ortak girişimlere ilişkin olarak, 1997/1 sayılı Tebliğ'de yer almaktadır. 1997/1 sayılı Tebliğin "*Birleşme veya Devralma Sayılan Haller*" başlıklı 2. maddesinde Kanunun 7. maddesi kapsamında birleşme sayılan ortak girişimler şu şekilde tanımlanmaktadır:

"c) Amaçlarını gerçekleştirmek üzere işgücü ve malvarlığına sahip olacak şekilde bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkan ve taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmayan ortak girişimler (joint-venture)."

Bu noktada, yeni oluşacak yapının yoğunlaşma olarak kabul edilmesi için üç ana başlık altında değerlendirilmesi gerekmektedir:

- a. Ortak Kontrol
- b. Tam İşlevsellik (Bağımsız bir iktisadi varlık)
- c. Rekabetçi Davranışların Koordinasyonu Riski (Rekabeti sınırlayan amaç ya da etki)

Ortak kontrolün olmaması veya kurulan ortaklığın tam işlevsel olmaması ya da bu ortaklığın rekabetçi davranışların koordinasyonu riski barındırması halinde değerlendirmenin 4054 sayılı Kanunun 7. maddesi kapsamında değil, 4. maddesi kapsamında yapılacağı açıktır. Ortak kontrolün söz konusu olduğu ve tam işlevsel olarak yapılmış olan ortak girişimlerde ortak girişimin tarafları arasında rekabetçi davranışların koordinasyonu riski inceleme konusu olacaktır. Ortak kontrolün bulunmaması halinde ise Kanunun 7. maddesi kapsamında yoğunlaşma söz konusu olmayacak, dolayısıyla ortaya çıkan yapı işlemin taraflarının mevcut faaliyetleri de dikkate alınarak sadece Kanunun 4. maddesi kapsamında ele alınacaktır. Ortak kontrol hususuna benzer şekilde, bir işlemin Kanunun 7. maddesi kapsamında bir ortak girişim sayılması için gerekli ön koşullardan biri de tam işlevselliktir. Devre konu olan BOĞAZIÇI, TRAKYA, GEDİZ ve DICLE'nin hâlihazırda faaliyetlerini **tam işlevsel** olarak yürüten birer dağıtım şirketi olduğu ortadadır. Bu noktada, devralan tarafların ortak girişim grubu şeklinde olması durumunda bu ortaklıkların gerçekleştirecekleri devir işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir birleşme sayılması için, taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmadığının ortaya konması gerekmektedir. Bu değerlendirme esas itibarıyla, söz konusu ortaklığın 4054 sayılı Kanunun 4. maddesi anlamında "*bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar*" kapsamına girip girmediğinin incelenmesinden ibarettir. Bu tür ortaklıkların

değerlendirilmesinde genel olarak **rekabetçi davranışların koordinasyonu riski** kavramı ön plana çıkmaktadır.

1640 Teşebbüslerin ortak girişim kurmaları halinde rekabetçi davranışların koordinasyonu riskinin doğması, söz konusu ortak girişim ile kurucu teşebbüslerin aynı piyasada aktif olmaları, ya da kurucu şirketlerin, ortak girişimin faaliyet alanının alt, üst ya da komşu pazarlarında rakip olarak kalmayı sürdürmeleri halinde gündeme gelmektedir. Bu nedenle ki, çoğu zaman tarafların söz konusu ortak girişimin Kanununun 4. maddesi kapsamında değerlendirilen işbirliği doğurucu bir ortak girişim değil de, Kanununun 7. maddesi kapsamında kabul edilen yoğunlaşma doğurucu bir ortak girişim olmasını sağlamak amacıyla ortak girişim sözleşmelerinde, ortak girişimin varlığını devam ettirdiği süre boyunca tarafların ortak girişimle aynı pazarda ya da ortak girişimin alt, üst veya komşu pazarlarında rakip faaliyetlerde bulunmayacağını belirten **“rekabet yasaklarına”** yer verdiği görülmektedir. Bu tip rekabet yasakları, bu ortak girişimin oluşturulmasıyla ilgili ve gerekli bir **‘yan sınırlama’** olarak kabul edilmekte ve söz konusu ortak girişimi rekabet hukuku uygulamaları bakımından yapılacak sınıflandırmada Kanununun 7. maddesi kapsamında sayılan yoğunlaştırma doğurucu ortak girişimler arasına sokmaktadır.

1650 Görüldüğü üzere, rakip teşebbüsler arasında gerçekleştirilen ortaklıkların değerlendirmesinde, tarafların ilgili pazarda ve alt, üst ya da komşu pazarlarda hangi pazar payına ulaştıkları ve ayrıca bu ortaklıklarla oluşturulan yayılma etkisinin de dikkate alınması gerekmektedir. Burada ortaya çıkan soru, Rekabet Kurulunun bu ortaklıkları hangi noktaya kadar 4. madde kapsamı dışında mütalaa edeceğidir. Bu değerlendirmede genel olarak, tarafların pazardaki pozisyonu, piyasa yapısı, pazar payları, pazara giriş engelleri, alım gücü, ürün özellikleri ve benzeri birçok unsur dikkate alınabilmektedir. Bunun yanında, özellikle potansiyel rekabet bakımından, elektrik piyasalarında tarafların mevcut faaliyetlerinin yanında, özelleştirme süreciyle birlikte devletin yerini özel sektöre bıraktığı serbestleşme sürecine ilişkin beklenti ve öngörüler de önem kazanmaktadır. Bu noktada, özellikle Kanununun 4. maddesi kapsamında bir anlaşma niteliğinde değerlendirilecek ortaklıklarda, her bir ortağın bağımsız ya da başka ortaklarla birlikte yer aldığı tüm şirketler, (spillover effect-yayılma etkisi bakımından) değerlendirmede dikkate alınacaktır.

1660 Özelleştirme sürecinde ortaya çıkan ortaklık yapılarına ilişkin Kanununun 4. maddesinin uygulanması bakımından MERAM kararı örnek teşkil etmektedir. MERAM bölgesinin özelleştirilmesi sürecinde ihaleyi kazanan ALARKO'nun devam eden süreçte CENGİZ ile kurduğu ALCEN ortaklığı ile MERAM'ı devralmasına ilişkin bildirim kapsamında verdiği kararında¹³ Kurul, söz konusu ortaklığı 4. madde kapsamında da değerlendirmeye tabi tutmuştur. ALCEN kararında Kurul, alt ve üst pazarlar da dahil olmak üzere koordinasyon riski değerlendirmesi yapmış, değerlendirmenin sonucunda da işlemin Kanununun 4. maddesi kapsamına alınmasına gerek bulunmadığına, dolayısıyla 1997/1 sayılı Tebliğ çerçevesinde değerlendirme yapılması gerektiğine karar vererek, bu kapsamda işleme izin vermiştir. Bu kararında Kurul, ALCEN'in yapısını incelerken, kurucu tarafların dağıtım, toptan satış, perakende satış ve üretim faaliyetlerini dikkate almış, gerek ortak girişimin faaliyet alanında tarafların başka faaliyetlerinin olmaması ve gerekse de dağıtım ve üretim gibi alanlarda tarafların toplam pazar paylarının dikkate değer derecede yüksek bulunmaması nedeniyle söz konusu ortaklığı Kanununun 4. maddesi kapsamına almamıştır.

¹³ Kurul'un 28.10.2009 tarihli ve 09-49/1219-307 sayılı kararı.

10-78/1645-609

BOĞAZIÇI, GEDİZ, TRAKYA ve DİCLE'ye teklif veren ortak girişim gruplarından Karavil-Ceylan ortaklığında tarafların hiçbir elektrik dağıtım faaliyetinin bulunmadığı, üretimde ise oldukça düşük bir payın söz konusu olduğu, KCETAŞ-AYEN-REL-PETCO ortaklığı bakımından sadece KCETAŞ'ın Kayseri bölgesi dağıtım faaliyetlerini elinde tuttuğu, üretim bakımından ise tarafların oldukça düşük bir paya sahip olduğu ve bu nedenle anılan ortaklıklara ilişkin Kanunun 4. maddesi kapsamında bir hususun bulunmadığı görülmektedir.

1690 BOĞAZIÇI ve GEDİZ'in teklif sahiplerinden sadece İşKaya-MMEKA grubunun da ortaklık şeklinde yapılandığı görülmektedir. Eş zamanlı olarak devam etmekte olan özelleştirmeler kapsamında BOĞAZIÇI ve GEDİZ'e teklif veren İşKaya-MMEKA ortak girişim grubu ile DİCLE'ye teklif veren İşKaya-MMEKA-Rosse ortak girişim grubunun hissedarlık yapılarını gösteren tablo aşağıdadır:

Tablo 81: BOĞAZIÇI ve GEDİZ'e teklif veren İşKaya-MMEKA ortak girişim grubu ile DİCLE'ye teklif veren İşkaya-MMEKA-Rosse ortak girişim grubu hissedarlık yapıları.

Hisse Sahibi	İşKaya-MMEKA	İşKaya-MMEKA-Rosse
MMEKA	(...)	(...)
İşKaya	(...)	(...)
Rosse	(...)	(...)
TOPLAM	100,0	100,0

Not: Rosse'nin kontrolü İşKaya grubunun elindedir.

1700 Tablodan da görüleceği üzere, teklif sahibi ortak girişim gruplarından birinde İşKaya diğerinde ise MMEKA çoğunluk hissesine sahiptir. Taraflar söz konusu yapıda kontrol yapısının nasıl olacağını henüz belirlenmediğini, bu durumun ancak nihai devir aşamasında belli olacağını belirtmekle birlikte, İşKaya'nın mevcut elektrik dağıtım faaliyetlerinin olmadığı ve üretimde de oldukça düşük payının bulunması sebebiyle bu aşamada söz konusu kontrol unsurunun sonucu değiştirmeyeceği görülmektedir. Öte yandan, bu bildirim kapsamında İşKaya'nın ortaklık içindeki konumundan bağımsız olarak MMEKA'nın yapısının ve bu yapı içerisinde ortak kontrole sahip olan Kazancı Grubu'nun (Mehmet KAZANCI ve diğer gerçek kişiler) konumunun, mevcut haliyle söz konusu ortak girişimi 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında birleşme/devralma sayılan bir ortak girişim olmaktan çıkarıp çıkarmadığı incelenmelidir.

1710 Ortaklıkta %87,5 hisseye sahip olan MMEKA'nın kendi içinde iki ayrı ortağı bulunduğu görülmektedir. Bunlardan biri %50,001 oranındaki hisse ile Stargate iken, hisselerin geri kalanı ise daha önce de belirtildiği üzere Kazancı Grubu ile aynı ekonomik bütünlük içinde sayılan gerçek kişilere aittir. Bu çerçevede, MMEKA'nın rekabet hukuku kapsamında Stargate ve Kazancı Grubu'nun ortak kontrolü altında bir şirket olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

1720 MMEKA ortaklığının diğer tarafı olan gerçek kişilerin aynı ekonomik bütünlük içinde yer aldıkları Kazancı Grubu'nun mevcut durumda devir süreci tamamlanmış olan ÇORUH ve devir süreci devam etmekte olan FIRAT ve VAN bölgeleri ile birlikte elektrik dağıtım alanında toplam payı %4,06 oranındadır. MMEKA'nın, Türkiye'deki payı %13,87 olan BOĞAZIÇI'ni devralması durumunda ise bu ortaklıkların ulaşacağı pay %17,93 olacaktır. Öte yandan, MMEKA'nın taraflarından Stargate'in ve dolayısıyla Karamehmet Grubu'nun elektrik dağıtım alanında mevcut bir faaliyeti bulunmamaktadır. Aynı şekilde bu grubun elektrik üretiminde de bir faaliyeti yoktur. Bu nedenle mevcut haliyle MMEKA'nın bağımsız olarak faaliyetlerini sürdürmekte olan iki teşebbüs arasında rekabetçi davranışların koordinasyonunu sağlayacak bir yapısının bulunmadığı görülmektedir. Ancak bu noktada hâlihazırda tam işlevsel bir yapıda devam etmekte olan devre konu elektrik dağıtım şirketlerinin MMEKA tarafından da devraldıktan sonra yine tam işlevsel olarak faaliyetlerine devam etmesi gerekmektedir. Başka bir ifadeyle

10-78/1645-609

1730 bu ortaklıklar, söz konusu ortaklıkların sürekliliğini ve ana teşebbüslerden bağımsızlığını sağlamaya yönelik olarak günlük işleri idare etmeye yönelik kendine ait bir yönetime, yeterli personel, varlık ve finansal kaynağa sahip olmak gibi özellikleri barındırmalıdır. Bunlara ilaveten, mevcut durumda Karamehmet Grubu'nun elektrik üretim ve dağıtımında faaliyeti bulunmamakla birlikte, ileride tek başına ya da başka ortaklıklarla bu piyasalarda faaliyete başlaması durumunda, ortak girişimin taraflarından her ikisinin de piyasada faaliyet göstermesinden dolayı rekabetçi davranışların koordinasyonu riski doğacak olup, bu durum Kanunun 4. ve 5. maddesi kapsamında değerlendirilebilecektir. Ancak bu aşamada MMEKA'nın yapısının 4. madde kapsamında olmadığı, dolayısıyla İşKaya-MMEKA ve İşKaya-MMEKA-Rosse ortaklıklarının tekliflerinin sadece Kanunun 1740 7. maddesi kapsamında değerlendirilmesinin yeterli olduğu görülmektedir.

H.3.2.2.Kanunun 7. Maddesi Bakımından Değerlendirme

İlgili ürün pazarı olarak belirlenen dağıtım faaliyetlerinin bölgesel olarak doğal tekel niteliği taşıması nedeniyle devre konu dağıtım firmalarının dağıtım hizmetleri bakımından %100 pazar payına sahip olduğu dikkate alındığında, tek başına bu durum sebebiyle dahi, bildirim konu her bir devir işleminin, alıcı taraf her kim olursa olsun Rekabet Kurulu iznine tabi olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Kaldı ki, devre konu dağıtım şirketlerinin 2009 yılı ciroları 1997/1 sayılı Tebliğ'de yer alan eşiklerin oldukça 1750 üzerindedir. Dolayısıyla bildirim konusu işlemlerin 4054 sayılı Kanunun 7. maddesi kapsamında değerlendirmeye tabi tutulması gerekmektedir.

Her ne kadar devam etmekte olan özelleştirme sürecinde her biri ayrı bir devir işlemi olsa da, aşağıdaki değerlendirmelerde de görüleceği üzere eş zamanlı olarak devam etmekte olan BOĞAZİÇİ, GEDİZ, TRAKYA ve DİCLE bölgelerinin ihale sürecinde de ortak alıcı adaylarının bulunması ve bu devirler sonrasında ortaya çıkması muhtemel pazar yapıları, **bu dört bölgenin değerlendirme ve sonucunun birbirleriyle ilişkilendirilmesi** ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bu husus dikkate alınarak, anılan dört bölgenin teklif sahipleri ile birlikte 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında 1760 değerlendirmesi aşağıda yapılmıştır.

H.3.2.2.1. Geçmiş Kurul Kararları

Dağıtım özelleştirmelerine ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamındaki değerlendirmelere geçmeden önce, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nda yer alan pazar payı eşikleri ile teşebbüslere getirilen sınırlamalara değinmek yerinde olacaktır. Şöyle ki, 4628 sayılı Kanun ile, gerçek ve tüzel kişilere sahip olacakları üretim kapasitesi bakımından %20¹⁴ ve toptan satış şirketleriyle yapılacak satışlar bakımından %10'luk¹⁵ sınır getirilmektedir. Bununla birlikte, dağıtım faaliyetleri açısından üretim ve 1770 toptan satıştaki gibi bir sınırlama bulunmamaktadır. Bu sınırlamalar özellikle özelleştirme sürecinde rekabetçi bir piyasa yapısı oluşturmak adına önemli olmakla birlikte, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında yapılacak değerlendirmede, "hâkim durum yaratılması veya hâkim durumun güçlendirilmesi" yönünde yapılacak tespitler önem kazanmaktadır. Rekabet politikası açısından ise, söz konusu devir işlemlerine ilişkin değerlendirmede, piyasada etkinliği artırma hedefi çerçevesinde, elektrik sektörünün özelliklerinden kaynaklanan ölçek ekonomisinden sağlanacak

¹⁴ "...Herhangi bir gerçek kişinin ya da özel sektör tüzel kişinin kontrol ettiği üretim şirketleri aracılığıyla sahip olacağı toplam elektrik enerjisi kurulu gücü, bir önceki yıla ait yayımlanmış Türkiye toplam elektrik enerjisi kurulu gücünün yüzde yirmisini geçemez."

¹⁵ "...Herhangi bir gerçek kişinin ya da özel sektör tüzel kişinin kontrol ettiği toptan satış şirketleri aracılığıyla toptan satışını yapabilecekleri elektrik enerjisi miktarı, piyasada bir önceki yılda tüketilen toplam elektrik enerjisi miktarının yüzde onunu geçemez."

10-78/1645-609

etkinlik ile rekabetçi yapının getireceği etkinliği sağlamaya yönelik olarak devir işlemlerine getirilecek sınırlamalar arasında uygun dengeyi bulmak önem kazanmaktadır.

1780 Bu dosya kapsamında aday alıcı taraflar bakımından değerlendirmelere geçmeden önce geçmiş dağıtım özelleştirmelerine ilişkin Rekabet Kurulu nihai kararlarında yapılan değerlendirmeleri özetlemek yerinde olacaktır. Kanunun 7. maddesi kapsamında dağıtım özelleştirmelerinin değerlendirilmesinde bundan önceki dosyalarda, esas olarak yatay yoğunlaşma, dikey bütünleşme ve yakınsama ana başlıkları altında değerlendirmeler yapılmıştır.

1790 **Yatay yoğunlaşma** bakımından ele alınan pazarlar; *dağıtım hizmetleri pazarı, perakende satış pazarı ve ikili anlaşmalar (elektrik ticareti) pazarı* olmuştur. Bu pazarlardan dağıtım hizmetleri pazarının doğal tekel niteliğinde olduğu ve bu nedenle devir işleminin yoğunlaşma bakımından bir farklılık yaratmayacağı belirtilmekle birlikte; dağıtım özelleştirmelerinin, elektrik ticareti ve rekabete açılması hedeflenen perakende satışlar bakımından değerlendirmeye tabi tutulması gerektiği belirtilmiştir. Hedeflenen rekabetçi perakende piyasaları bakımından ise özellikle **potansiyel rekabet** ve **yakınsayan pazarlar** kavramlarının ön plana çıktığı görülmektedir. Şöyle ki; özellikle hanehalkı ve küçük ölçekli işletmelerin de serbest tüketici haline gelmesiyle birlikte oluşturulması hedeflenen perakende elektrik piyasaları bakımından yerleşik dağıtım şirketlerinin faaliyet bölgelerindeki tüketicilere yönelik potansiyel rakipler; aynı bölgedeki doğal gaz dağıtıcısı ve diğer bölgelerdeki elektrik dağıtıcıları olarak belirlenmiştir. Doğal gaz ve elektrik dağıtım bölgelerinin çakışması bakımından Kurul, küçük ölçekli çakışmalar bakımından bir sakınca bulunmadığını, bununla birlikte büyük ölçekli çakışmaların Kanunun 7. maddesi bakımından yasaklanmasının mümkün olabileceğini belirtmiştir.

1800 Yatay yoğunlaşma bakımından üzerinde durulan bir başka nokta da, özelleştirmeye tabi olan dağıtım şirketlerini devralan teşebbüslerin ikili anlaşmalar piyasasının talep tarafından da pay almış olarak kabul edilmeleri gerektiği ve söz konusu devir işlemlerinin toptan satış pazarında alım gücü bakımından da yoğunlaşma oluşturup oluşturmadığının dikkate alınması gerektiğidir. Bu nedenledir ki, Başkent Elektrik'in nihai devrine ilişkin nihai izin kararından itibaren yatay yoğunlaşmanın seviyesi, elektrik dağıtım firmalarının yaptığı satışların elektrik dağıtım firmaları tarafından yapılan toplam satışlar içindeki payı dikkate alınarak belirlenmiştir. İlgili ürün pazarı tanımına ilişkin bölümde ikili anlaşmalar piyasaları bakımından dağıtım şirketlerine yapılan satışların ayrı bir pazar olarak tanımlandığı, perakende satışlar bakımından "büyük endüstriyel tüketiciler" ve "hanehalkları ile küçük ölçekli endüstriyel/ticari tüketicilere yapılan perakende satışlar" diye ayrı tanımlamalara gidildiği dikkate alındığında, söz konusu hesaplama ile elde edilen büyüklüklerin ilgili pazar tanımına uygun bir değerlendirmeyi sağladığı görülmektedir. Bu değerlendirme kapsamında hesaplanan paylar; söz konusu dağıtım firmalarının hem "ikili anlaşmalar pazarındaki alım gücünü" göstermesi, hem de özelleştirme sürecinde devraldığı müşterilerinden kaynaklanan "perakende satış piyasasında" ulaştığı büyüklük hakkında fikir vermesi bakımından önemlidir. Bu konuya ilişkin geçmiş kararlarında Kurul, hâkim durum değerlendirmesi bakımından herhangi bir üst sınır getirmemiştir. Bununla birlikte, dağıtım bölgeleri içinde en büyük tüketim seviyesine sahip olan İstanbul Avrupa yakası dağıtım şirketi olan BOĞAZIÇI'nın toplam içindeki payının %14,02 olduğu dikkate alınarak, %15'e kadar olan pay bakımından hâkim durumuna ilişkin detaylı bir analize gerek olmadığı ifade edilmiştir. Bu değerlendirmeye dayanarak, **bir teşebbüsün devraldığı dağıtım şirketleriyle sahip olduğu payın %15'i geçmesi halinde her devir işlemi özelinde hâkim duruma geçilip geçilmediği yönünde değerlendirme gerekliliği** ortaya çıkmaktadır.

1830 Hâkim durum analizinde dikkate alınan bir diğer unsur ise dikey bütünleşme olmuştur. **Dikey bütünleşme**, sağlıklı işleyen rekabetçi bir piyasa yapısı açısından hem olumlu hem de olumsuz sonuçlar doğurabilecektir. Üretim ve perakende satış bütünleşmesinin sağlanmasıyla elde edilen olumlu sonuçlardan birinin, tüm tüketicilerin serbest olmasıyla uzun dönemli ikili anlaşmaların azalması ve üretim yatırımlarının cazibesini kaybetmesi riskini azaltmaya yönelik olarak üretim yatırımlarının teşvik edilmesi olduğu söylenebilir. Bunun yanında, spot piyasada oluşacak değişken fiyat seviyelerine karşı da dağıtım/perakende satış firmalarının üretim ile bütünleşik bir yapıya sahip olmasının avantaj yaratacağı ileri sürülebilir. Tüm tüketicilerin seçme hakkını kazanmasıyla dikey bütünleşmenin bir risk olmaktan çıkacağı yönünde görüşler bulunsa da, serbest olmayan tüketicilerden oluşan münhasır bir müşteri portföyüyle özelleştirilen dağıtım firmaları açısından, dikey bütünleşmenin rekabetçi yapı açısından hiçbir risk taşımadığını söylemenin mümkün olmadığı, daha önceki Kurul kararlarında belirtilmiştir.

1840 Dağıtım bölgelerinde **perakende satış faaliyetlerinde rekabetin oluşturulması** açısından, dağıtım şirketlerinin aynı ekonomik bütünlük içindeki üretim şirketleriyle ikili anlaşmalar yapmaları, yüksek fiyatla alınan elektriğin maliyetinin tüketicilere yansıtılması riskini taşıyabilecektir. Ayrıca Avrupa Komisyonu ve bazı ülke uygulamalarında, elektrikte dikey bütünleşmeye yol açan devir işlemlerinin, piyasa likiditesi (market liquidity) ve piyasa kapama (market foreclosure) ve benzeri yönlerden de rekabet hukuku incelemelerinde dikkate alındığı görülmektedir. Avrupa Komisyonu'nun EdF/British Energy devralma kararında¹⁶ dikey entegrasyonu arttıran bir yoğunlaşma işlemi sonucunda, oluşacak teşebbüsün toptan satış piyasalarında başka taraflarla ticaret yapma güdüsünü azaltacağı vurgulanmıştır. Kararda ayrıca düşük likidite seviyesinin, üreticilerin toptan satış piyasasında etkin bir şekilde elektrik satışı yapma yetisini azalttığı ifade edilmiş ve tarafların potansiyel likidite sorununu ortadan kaldırmaya yönelik olarak bazı varlıklarını üçüncü kişilere devrine dair taahhütleri kabul edilmiştir. Hemen belirtmek gerekir ki, rekabetçi yapı bakımından problem görülen bu alanda dikey bütünleşmeye sebep olan teşebbüslerin alt ya da üst pazardaki pazar payları %25'in üzerinde değildir.

1860 Buna ek olarak, Komisyon'un enerji sektörüne ilişkin yaptığı sektör araştırması raporunda¹⁷, elektrik piyasasında üretim ve satış faaliyetinin aynı grup bünyesinde olması sonucunda tüm ticaretin dikey entegre şirketler arasında gerçekleşeceği; bu durumun da toptan satış piyasalarına olan ihtiyacı azaltacağı belirtilmektedir. Raporda ayrıca, likidite düşüklüğü sonucu fiyatlarda yüksek dalgalanmaların oluşacağı, bunun da toptan satış piyasalarında oluşacak fiyatın "sinyal" olma özelliğini olumsuz etkileyeceği ifade edilmektedir. Bunun sonucu olarak da piyasaya yapılması beklenen üretim yatırımlarının gerçekleşemeyebileceği vurgulanmaktadır. Aynı raporda, teşebbüsler arası uzun dönemli dikey anlaşmaların da piyasa üzerinde dikey entegrasyona benzer bir etkiye sahip olduğu ifade edilmektedir. Bu temelde, elektrik piyasası içinde yukarıda anlatıldığı şekilde dikey entegrasyon ve uzun dönemli dikey anlaşmaların varlığının tarafların pazar payları düşük olsa bile yaratacağı toplu etki nedeniyle piyasa likiditesini azaltacağı, bunun da serbestleşmiş bir elektrik piyasasından beklenen rekabetçi faydaların ortaya çıkmasını engelleyebileceği dile getirilmiştir.

1870 Bu nedenle, iyi işleyen bir ikili anlaşmalar piyasası sağlanabilmesi açısından, dağıtım ve üretim şirketlerinin özelleştirme işlemleri, dikey bütünleşme yönüyle de ayrıntılı olarak ele alınmalı ve hem yapısal hem de davranışsal olarak rekabetçi bir toptan satış piyasası oluşturulması sağlanmalıdır. Şüphesiz, üretim-perakende satış bütünleşmesi

¹⁶ Case No: M.5224 EDF/British Energy

¹⁷ EC (2006) Inquiry pursuant to Article 17 of Regulation (EC) No 1/2003 into the European gas and electricity sectors (Final Report)

10-78/1645-609

1880 ile piyasada hâkim durum yaratma riski, üretim ve/veya perakende satış seviyelerinde yoğunlaşmanın varlığı halinde ortaya çıkacaktır. Dolayısıyla Kurul, bugüne kadarki kararlarında dikey bütünleşme konusunun özellikle üretim özelleştirmeleri sürecinde daha ayrıntılı olarak ele alınacağını belirtmiştir. Bununla birlikte, henüz üretim seviyesinde özelleştirme işlemlerinin gerçekleştirilmemiş olmasından dolayı dikey bütünleşme ve benzeri etkileri tamamen göz ardı etmenin doğru olmadığı, bu aşamada dağıtım özelleştirmelerine ilişkin yapılan değerlendirmelerde gelecekte hedeflenen piyasa yapısı bakımından alınması gereken önlemlerin uygulamaya geçirilmesinin önemli olduğu görülmektedir.

1890 H.3.2.2.2. Hâkim Durum Tespitine İlişkin Değerlendirme

Hâkim durumun tespitine ilişkin analizde ilk aşamada, Kurulun geçmiş kararlarında yer alan **bir teşebbüsün devraldığı dağıtım şirketleriyle sahip olduğu payın %15'i geçmesi halinde her devir işlemi özelinde hâkim duruma geçilip geçilmediği yönünde değerlendirme yapılması gerektiği** noktasından hareket etmek yerinde olacaktır.

1900 Bu kapsamda, dağıtım şirketlerine yapılan toptan satışlar itibarıyla bakıldığında, Türkiye'deki dağıtım şirketlerinin 2009 yılı itibarıyla yapmış oldukları alım ve satımlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 82: Dağıtım şirketlerine ait alım-satım ve kayıp kaçaklara ilişkin veri (2009)

Bölge	Dağıtım Şirketi İsmi	Alınan Elektrik (GWh)	Satılan Elektrik (GWh)	Kayıp ve Kaçak (GWh)	Kayıp ve Kaçak Oranı (%)	Alınan Elektrikteki Pay* (%)	Satılan Elektrikteki Pay* (%)
1	Dicle Elektrik	15.529	4.191	11.338	73,0	9,68	3,09
2	Vangözü Elektrik	2.928	1.301	1.627	55,6	1,82	0,96
3	Aras Elektrik	2.366	1.710	656	27,7	1,47	1,26
4	Çoruh Elektrik	2.594	2.295	299	11,5	1,62	1,69
5	Fırat Elektrik	2.353	2.033	320	13,6	1,47	1,50
6	Çamlıbel Elektrik	2.326	2.146	180	7,7	1,45	1,58
7	Toroslar Elektrik	15.855	14.539	1.316	8,3	9,88	10,73
8	Meram Elektrik	6.095	5.574	521	8,5	3,80	4,12
9	Başkent Elektrik	12.147	11.134	1.013	8,3	7,57	8,22
10	Akdeniz	6.527	5.928	599	9,2	4,07	4,38
11	Gediz Elektrik	13.468	12.436	1.032	7,7	8,39	9,18
12	Uludağ Elektrik	11.704	11.050	654	5,6	7,29	8,16
13	Trakya Elektrik	6.177	5.781	396	6,4	3,85	4,27
14	İstanbul A. Yakası	9.276	8.582	694	7,5	5,78	6,34
15	Sakarya Elektrik	9.020	8.405	615	6,8	5,62	6,21
16	Osmangazi Elektrik	5.160	4.846	314	6,1	3,22	3,58
17	Boğaziçi Elektrik	20.410	18.435	1.975	9,7	12,72	13,61
18	Kayseri Elektrik	2.330	2.168	162	7,0	1,45	1,60
19	AYDEM	5.835	5.276	559	9,6	3,64	3,90
20	Göksu Elektrik	3.841	3.575	266	6,9	2,39	2,64
21	Yeşilirmak Elektrik	4.531	4.050	481	10,6	2,82	2,99
	TOPLAM	160.473	135.453	25.020	15,6	100,00	100,00

*Pazar payı oranları matematiksel olarak yuvarlanmış değerlerdir.

Kaynak: 2009 ÖİB Elektrik Dağıtım Sektörü Özelleştirmesi Bilgi Dokümanı ve KCETAŞ Yıllık Raporu'ndaki veriler kullanılarak hesaplanmıştır.

10-78/1645-609

Tablodan da görüleceği üzere, 2009 yılı itibarıyla BOĞAZIÇI'nin bütün dağıtım şirketleri içindeki payı %13,61'dir. Bu çerçevede, BOĞAZIÇI özelleştirmesinde teklif sahibi olan teşebbüslerin, diğer dağıtım bölgelerine de teklif verdiği dikkate alınarak, söz konusu teşebbüslerin bu işlemler sonrasında ulaşabilecekleri paylara yer verilmesi uygun olacaktır.

1910

Kazancı Grubu ile aynı ekonomik bütünlük içinde olduğu kabul edilen İş-Kaya-MMEKA'nın veya AKSA'nın BOĞAZIÇI'ni alması halinde, AKSA'ya devri gerçekleştirilen ÇORUH ile AKSA'ya devir süreci devam etmekte olan FIRAT ve VAN ile birlikte toplamda dört elektrik dağıtım bölgesini elinde tutacak olan Kazancı Grubu'nun toplam payı %17,76 olacaktır. GEDİZ ihalesinde de en yüksek teklif veren şirket olan İş-Kaya-MMEKA'nın, GEDİZ'i de alması halinde, Kazancı Grubu'nun satılan elektrikteki toplam payı %26,94 olacaktır. AKSA'nın TRAKYA ihalesinde en yüksek teklif veren şirket olduğu dikkate alındığında ve TRAKYA'yı da aldığı varsayıldığında, Kazancı Grubu'nun payı %31,21'e çıkacaktır. DİCLE'de en yüksek teklif veren dördüncü şirket durumundaki İş-Kaya-MMEKA'nın bu bölgeyi de alması halinde, Kazancı Grubu'nun payı, %34,3'e çıkabilecektir.

1920

OSMANGAZI'yi devralan ETİ GÜMÜŞ-SÖĞÜTSEN O.G.G.'nin, BOĞAZIÇI'ni devralması halinde toplam payı %17,19 olacaktır. ETİ GÜMÜŞ-SÖĞÜTSEN O.G.G., GEDİZ ve TRAKYA'da en yüksek teklif veren ikinci şirket; DİCLE'de de en yüksek teklif veren üçüncü şirket durumundadır. ETİ GÜMÜŞ-SÖĞÜTSEN O.G.G.'nin, BOĞAZIÇI'nin yanı sıra GEDİZ ve TRAKYA'yı da devralması halinde satılan elektrikteki toplam payı %30,64; DİCLE'yi de devralması halinde ise %33,73 olacaktır.

1930

Bütün bu alternatif senaryolar göstermektedir ki, eş zamanlı olarak devam eden bu dört elektrik dağıtım bölgesinin özelleştirilmesi aşamasında 4054 sayılı Kanunun 7. maddesi kapsamında bir hâkim durum analizi yapma gerekliliği bulunmaktadır.

Daha önceki kararlarda da belirtildiği üzere; rekabet hukuku uygulamalarında hâkim duruma ilişkin değerlendirmelerde pazar payı oranlarının en önemli gösterge olduğu ve genellikle %40 seviyesinden itibaren devralma işlemlerinde hâkim durum yaratıldığına ilişkin tespitlerde bulunulduğu görülmektedir. Bununla birlikte, söz konusu devir işlemini herhangi bir devir işleminden ayıran unsurlar, ülke çapında tekel olan dağıtım ağının yatay anlamda ayrıştırılarak devredilme sürecinin başlamış olması ve ayrıca, dağıtımda başlayan özelleştirmelerin üretimde de devam etmesi ile birlikte bu işlemler sonucunda, serbestleşmeye yönelik geçiş dönemi sonrası piyasa yapısının oluşacak olmasıdır. Bunun dışında, elektriğin homojen bir ürün olması, maliyet yapılarının benzerliği, şeffaflık, piyasa işleyişinde bilgi akışının hızı ve benzeri özellikler elektrik sektöründe birlikte hâkim durum oluşturulmasını kolaylaştıran unsurlar olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, yine geçmiş Kurul kararlarında da belirtildiği üzere elektrik piyasasında, yoğunlaşma oranının %40'ın altında bir paya ulaşılması halinde de devralma işleminin hâkim durum yarattığına ilişkin bir tespit yapmak mümkündür. Bu noktada özellikle dağıtım özelleştirmeleri bakımından hangi noktadan itibaren teşebbüslerin hâkim duruma geçtiğinin belirlenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

1940

1950

Elektrik piyasasında hâkim durumun hangi noktada başladığı, esasında sadece yatay yoğunlaşma kapsamında pazar payı esas alınarak belirlenmesi zor bir alandır. Daha önce de belirtildiği üzere, elektrik piyasaları bakımından hakim duruma ilişkin analizlerde dikey bütünleşme, piyasa kapama ya da piyasa likiditesini düşürmeye yönelik olumsuz etkiler ve bunun yanında doğal gaz piyasası faaliyetleriyle yakınsama ilişkisi gibi hususların ele alınması gerekmektedir. Bu değerlendirmelerde yoğunlaşmanın taraflarının sadece elektrik dağıtım faaliyetleri değil, üretim faaliyetleri,

1960 doğal gaz dağıtım faaliyetleri, uzun süreli doğal gaz kontratları ve benzeri varlıklarının tümü önem kazanabilecektir. Bu bakımdan; **işleyen rekabetçi bir elektrik piyasasında yapılacak ideal bir hâkim durum değerlendirmesinde**, sektörel düzenlemelerde yer alan piyasa eşikleri gibi¹⁸ tek bir pazar payı oranının hâkim durum eşiği olarak belirlenmesi doğru olmayacaktır. Bununla birlikte, Türkiye elektrik piyasası bakımından, serbestleşmenin ve piyasada özel sektör girişiminin yer almasının henüz başlangıç evrelerinin yaşandığı, dağıtım özelleştirmelerinin son aşamasına gelmiş olmakla birlikte üretim özelleştirmelerinin henüz başında olduğu ve dolayısıyla halen devletin mülkiyetindeki üretim tesislerinin piyasada ağırlıkta olduğu gibi hususlar dikkate alındığında, bu aşamada yapılacak hâkim durum değerlendirmesinin, işleyen rekabetçi bir piyasada yapılabilecek bir hâkim durum analizinden farklı olarak, geleceğe dönük rekabetçi bir yapı tesis etmeyi de hedeflemesi ve bir anlamda piyasa dizaynı işlevini üstlenmesi, dolayısıyla belli alanlarda belirli pazar paylarını hâkim durum analizinde bir gösterge olarak kullanması gerekliliğinin ortaya çıktığı görülmektedir.

1970 Dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesi sürecinde, tek bir teşebbüsün topladığı dağıtım bölgeleriyle hâkim duruma geçmesine ilişkin değerlendirmenin yapılabilmesi için, öncelikle bu dağıtım bölgelerinin hangi pazarlarda ne ifade ettiğinin belirlenmesi gerekmektedir. Gerek pazar tanımına ilişkin bölümlerde gerekse geçmiş Kurul kararlarında belirtildiği üzere, elektrik dağıtım hizmeti pazarı açısından bakıldığında dağıtım şirketlerinin doğal tekel konumunda olduğu ve özelleştirme işlemlerinin, kamu tekelinin özel tekele devri niteliğinde olacağı, başka bir ifadeyle mevcut hâkim durumun korunacağı görülmektedir. Bu nedendir ki, dağıtım bölgelerinin sahipliği ve hâkim durum değerlendirmesi bakımından belirleyici olan pazar elektrik dağıtım hizmetleri pazarı değildir.

1980 Hedeflenen rekabetçi elektrik piyasaları bakımından bugün devre konu olan dağıtım şirketlerinin sadece dağıtım hatlarının değil aynı zamanda münhasır bir müşteri portföyünün devrini de içermekte olması, dağıtım özelleştirmelerinin; hem **toptan satış pazarı** hem de **perakende pazarına etkileri** bakımından değerlendirilmesi gerekliliğini doğurmaktadır. Serbestleşmeye ve perakende seviyesinde rekabetin oluşturulmasına yönelik başka ülke tecrübeleri de göstermektedir ki, teorik olarak ve mevzuat açısından bölgesel münhasırlıkların ve serbest tüketicilere ilişkin limitlerin azaltılması ya da kaldırılmasıyla rekabetçi alt yapı oluşturulsa da, fiili olarak rekabetçi yapıya ulaşmanın önündeki önemli engellerden birinin; yerleşik dağıtım firmalarının serbestleşme öncesi münhasıran satış yaptıkları tüketicilerin, tedarikçisini seçme şansına sahip olduktan sonra dahi yerleşik dağıtım firmasından ya da bu firmayla aynı ekonomik bütünlük içerisindeki perakende satış firmasından alım yapmaya devam etmeleri, dolayısıyla söz konusu dağıtım bölgesine diğer tedarikçi firmaların girmemeleri ya da girememeleridir. Dolayısıyla, mevcut özelleştirmeler kapsamında alıcıların (serbestleşme sürecinin ilerleyen aşamalarında hukuki ayrıştırma kapsamında perakende faaliyetlerini ayrı tüzel kişilik altında sürdürecektir olsalar da) sadece teknik olarak dağıtım faaliyetlerini değil, geçiş döneminde münhasıran satış yapacakları müşterileri de devraldıkları ve bu bakımdan söz konusu dağıtım şirketlerinin, toptan satış pazarının alım tarafındaki ve hedeflenen rekabetçi perakende pazarlarının tedarikçi tarafındaki en önemli oyuncular oldukları görülmektedir.

2000 Serbestleşme sürecinde **toptan satış piyasalarında** iyi işleyen pazar mekanizmaları önem kazanmaktadır. Bu nedendir ki, serbestleşme yönünde önemli mesafeler kat etmiş İngiltere'de gerçekleşen EDF/British Energy devralmasına ilişkin olarak

¹⁸ Bu pazar payı eşiklerine örnek olarak 4628 sayılı Kanun'da yer alan üretim kapasitesine ve toptan satış miktarına yönelik eşikler verilebilir.

10-78/1645-609

2010 Komisyon'un 2008 yılında vermiş olduğu kararda¹⁹ dahi, söz konusu devralmanın toptan satış pazarı ve piyasa likiditesi üzerindeki etkileri üzerinde durulduğu görülmektedir. Piyasanın likidite seviyesinin azalmasının toptan satış piyasalarında oluşan fiyat seviyesinin değişkenliğini artıracak olması ve güvenilir bir fiyat oluşumundaki sıkıntının, piyasadaki bağımsız üreticiler bakımından gerek yatırım kararı vermede gerekse yeni projelerin finansmanını sağlamada zorluklar ortaya çıkaracak olması, bu konuyu önemli hale getirmektedir. Düşük likidite fiyat sinyallerinin zayıflamasına, zayıf fiyat sinyalleri ise rekabet seviyesinin azalmasına yol açabilmektedir. Şüphesiz, dikey bütünleşmelerin piyasa likiditesi üzerindeki etkilerinin, üretim özelleştirmeleri aşamasında çok daha hassas bir şekilde ele alınması gerekmektedir. Ancak, dağıtım firmalarına sahip teşebbüslerin ayrı bir alıcı grubunu oluşturacağı dikkate alındığında, dağıtım özelleştirmeleri sürecinin sonunda piyasada 2020 bir veya birkaç tane çok büyük dağıtım firmasının kalması yerine, özellikle ilerleyen süreçte bağımsız üreticilerin piyasada satış yapabilecekleri yeterli sayıda alıcının bulunmasının sağlanması yerinde olacaktır.

Toptan satış piyasalarına yönelik etkilerinin yanında elektrik dağıtım bölgelerindeki yoğunlaşmanın **perakende satışlarda** hedeflenen rekabetçi yapı bakımından da belirleyici olacağı görülmektedir. Bu noktada, elektrik piyasalarının serbestleşme sürecine ve bu süreçte elektrik piyasaları bakımından nasıl bir perakende piyasası hedeflendiğine bakmak yerinde olacaktır.

2030 Elektrik piyasaları bakımından dönüm noktasını, 2001 yılında yürürlüğe girmiş olan 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu oluşturmaktadır. Bu Kanun ile birlikte temelde piyasa faaliyetlerinin düzenleyici kurum denetimi altında gerçekleştiği, piyasadaki alım satım faaliyetlerinin ikili anlaşmalara dayandığı, bütün tüketicilerin tedarikçisini seçme serbestisine kavuşacağı, rekabete dayalı bir piyasa yapısının hedeflendiği görülmektedir. Kanun'da perakende satış şirketlerine de yer verilmiş, buna ilaveten hedeflenen rekabetçi piyasa yapısını oluşturmaya yönelik gerekli düzenlemelerin yapılması için de Kanun'un Geçici 9. maddesi ile bir geçiş dönemi (31.12.2012) belirlenmiştir. Geçiş döneminin ardından tüm tüketicilerin tedarikçisini seçme serbestisine ulaşması ve hanehalkına satış yapmaya yönelik perakende satış 2040 şirketlerinin faaliyete geçmesiyle, hanehalkına yapılan satışlar bakımından da rekabetçi bir piyasa yapısına yönelik önemli bir adım atılmış olacaktır. Geçiş dönemi boyunca ise dağıtım ve perakende satışlara ilişkin "Geçiş Dönemi Tarifeleri" uygulandığı görülmektedir. Dağıtım faaliyetleri bakımından geçiş dönemi tarifelerini dört kısma ayırmak mümkündür:

- Perakende satış tarifeleri
- Dağıtım sistem kullanım tarifeleri
- Perakende hizmet tarifeleri
- İletim tarifeleri

2050 İletim tarifeleri TEİAŞ tarafından belirlenen ve tüketiciye aynen yansıtılan bir kalemdir. Dağıtım sistem kullanım ve perakende hizmetleri tarifesi ise bu faaliyetlere ilişkin işletme giderlerini ve yatırım harcamalarını karşılamaya yönelik "gelir tavanı" yöntemi ile belirlenmektedir. Öte yandan, perakende satış tarifesi, dağıtım şirketi tarafından satın alınan enerjinin ortalama fiyatının doğrudan tüketiciye yansıtıldığı "fiyat tavanı" yöntemi ile belirlenmektedir. Burada, perakende satış tarifesinde düzenlemenin olduğu geçiş döneminde dahi, dağıtıcının, enerji bedelini olduğu gibi tüketiciye yansıttığı görülmektedir. Bu noktada hemen belirtmek gerekir ki, Strateji Belgesi uyarınca yapılacak özelleştirmelere hazırlık amacıyla, dağıtım şirketleriyle TETAŞ ve EÜAŞ'ın

¹⁹ Case No: M.5224 EDF/British Energy

2060 portföy şirketleri arasında geçiş dönemi sözleşmeleri imzalanmıştır. Bu kapsamda, dağıtım şirketlerinin enerji talebinin en az %85'ine gelen miktarına ilişkin olarak, söz konusu kamu üretim ve toptan satış şirketleri arasında, düzenlenmiş fiyatlar üzerinden geçiş dönemi sonuna kadar süren enerji alım anlaşmaları yapılmıştır. Bu sözleşmelerin süreleri bittiğinde ise dağıtım firmaları ve tedarikçiler arasında pazarlık sonucunda oluşan ve piyasa fiyatlarına dayalı ikili anlaşmalar yapılacak ve böylelikle rekabetçi piyasaya geçiş yapılacaktır. Başka bir ifade ile söz konusu perakende satış tarifesi ya da daha genel ifadeyle perakende satış fiyatının oluşmasında, özellikle geçiş döneminin ardından, bölgede yerleşik dağıtım firmasının perakende satışlar bakımından nasıl bir rekabetçi ortam içinde faaliyet gösterdiği, ucuz enerji bulma gereksiniminin ne olduğu önem kazanacaktır. Yerleşik dağıtım firması bakımından, serbestleşmiş bir perakende piyasasında tüketicilere daha ucuz elektrik satışı yapmak ve bunun için daha ucuz kaynaklardan enerji alımı yapmak yönündeki baskı, ancak perakende satışa yönelik fiili ve potansiyel rakiplerin varlığıyla mümkün olacaktır. Başka bir ifadeyle; enerji piyasalarında serbestleşmeye yönelik yapısal geçiş döneminde, serbestleşmenin başarıya ulaşmasındaki önemli noktalardan biri, nihai tüketiciye yapılan perakende satışlarda rekabetin sağlanması ve bu yönde dağıtım bölgeleriyle sınırları oluşturulmuş olan bölgesel tekellerin ortadan kalkmasıdır.

2070

Esas itibarıyla, hanehalkına yönelik elektrik arzında rekabetçi yapıyı etkileyen dört unsur ön plana çıkmaktadır²⁰:

1. Piyasanın açılması ve tüketicinin sağlayıcısını değiştirme fırsatı, firmaların fiyatlandırma stratejilerini belirlerken, geçiş maliyetlerinden dolayı, yeni müşteri kapmak ya da müşteri sadakati yaratmak arasında tercih yapmak durumunda kalmasına neden olmaktadır.
2. Elektrik arzı, kalite bakımından homojen bir üründür, bu nedenle fiyat farklılaşması dışında ürün farklılaştırması zordur.
3. Piyasa, abonelik sistemine dayanmaktadır, bu nedenle bir müşterinin aynı anda iki farklı sağlayıcıdan hizmet alması söz konusu değildir.
4. Piyasa doygunluğa ulaşmıştır ve talepteki artış oldukça azdır. Bu yapı içerisinde müşterilerin, yerleşik dağıtım firmaları tarafından bağlanmış olması nedeniyle diğer firmaların yeni müşteriler bularak piyasaya girmesinin maliyeti artmaktadır.

2090 Türkiye tecrübesinde, elektrik bölgeleri henüz özelleştirme aşamasında olup, geçiş dönemi boyunca dağıtım firmalarının hanehalkına münhasıran satış yapacakları görülmektedir. Bu nedenle, her ne kadar mevzuat ve pazar yapısı bakımından birebir aynı olmasa da, özellikle Avrupa Birliği üyesi ülkelerde yaşanan serbestleşme tecrübeleri, devam eden özelleştirme sürecinde dikkat edilmesi gereken noktalar bakımından yol gösterici nitelikte olmaktadır.

2100 Elektrik ve doğal gaz perakende satışları kapsamında, özellikle hanehalkı ve küçük müşterilere yönelik satışlar yönünden, söz konusu tüketicilerin sağlayıcılarını değiştirmesine yönelik **geçiş maliyetlerinin** rekabetin oluşturulmasında en büyük engeli oluşturduğu görülmektedir. Bu pazarlarda ortaya çıkan ana geçiş maliyetleri, önem sırasına göre; işlem maliyetleri, araştırma maliyetleri, sözleşmeden doğan maliyetler ve psikolojik maliyetlerdir. Bunlarla ilgili kısa açıklamalara aşağıda yer verilmiştir:

İşlem maliyeti: Sağlayıcı değiştirme sürecinde müşterinin yeni bir sağlayıcı bulması ve bu yeni sağlayıcı ile anlaşması gerekmektedir. Ülke uygulamaları çeşitlilik göstermekle birlikte, genellikle, tüketicinin bu süreçte dikkate alması gereken yasal süreler bulunmaktadır. Bunun yanında, geçiş esnasında yanlış faturalama ve düşük hizmet kalitesi ortaya çıkabilmektedir.

²⁰ Defeuilley C., Mollard M., The Dynamic of Competition in Presence of Switching Cost. The Case of British Gas (1997-2007), Arsen Working Paper, Kasım 2008

2110 **Araştırma maliyeti:** Bu maliyetler, bölgesinde etkinlik gösteren sağlayıcıları belirleme, fiyat alma, ödeme çeşitlerini ve tasarruf miktarlarını hesaplama sırasında müşterinin katlandığı mali olmayan maliyetlerdir. Öte yandan müşterinin, aynı anda hem elektrik hem de gaz tüketicisi olduğu dikkate alındığında, aynı işlemleri her bir ürün için ayrı ayrı yaptıktan sonra bunları farklı sağlayıcılardan mı, yoksa tek sağlayıcıdan mı alacağına karar vermesi gerekmektedir.

Sözleşmesel geçiş maliyetleri: Bazı sağlayıcılar, yapılan indirim karşılığı sözleşmenin geçerli olduğu sabit bir süre tayin edebilmektedirler. Böyle bir sözleşmeye taraf olan müşterinin yeni bir sağlayıcıya geçmesi halinde, mevcut sözleşmesini süresinden önce iptal ettiği için belirli bir ceza ödemesi söz konusu olabilmektedir.

2120 **Psikolojik maliyetler:** Piyasaların serbestleştirilmesinden önce yerleşik şirketlerden alım yapan müşteriler, sunulan hizmetlerden memnun olabilirler ve bu durum sağlayıcı değiştirme isteğini azaltırken, bununla ilgili algılanan riskleri yükseltebilir.

2130 Yukarıda açıklandığı gibi, geçiş maliyetleri, serbestleşme sonrasında bölgedeki müşteri portföyünün tamamını devralan görevli şirketlere belirli bir pazar gücü sağlamaktadır. Öte yandan, bölgelerine yeni giriş yapacak şirketlere karşı görevli şirketlere rekabet avantajı sağlayan diğer bazı hususlar da bulunmaktadır. İlk olarak, görevli şirket, bölgesinde, uzun süre tekel olmasından kaynaklanan bir marka tanınmışlığına sahiptir. Aynı şekilde, dağıtım alt yapısını elinde tutan görevli şirketin, bölgedeki müşteriler ile doğrudan ilişkisi bulunmaktadır. Bu ise, pazarlama konusunda görevli şirkete önemli bir avantaj sağlamaktadır. Şöyle ki, yeni bağlantı, rutin kontroller veya acil durumlar gibi nedenlerle görevli şirket müşteri ile direkt temas kurabilmektedir. Bu da şirketin, bölgede müşteri ile birebir iletişim kuran çok sayıda teknik eleman ve satış elemanı bulundurması sonucunu doğurmaktadır. Ek olarak, görevli şirket, gerek geçmişteki tekel konumu, gerekse dağıtım sistemini yönetmesi nedeniyle bölgesindeki müşterilerin tüketim profilleri ve finansal risk gibi önemli bilgilere sahip olmaktadır²¹. Buna karşılık, bölgeye yeni girecek şirketin marka tanınmışlığının olmadığı, müşteri ile iletişim kurmakta zorluklarla karşılaşacağı ve etkin bir pazarlama faaliyeti için çok sayıda eleman bulundurmada zorunda kalacağı hususları dikkate alındığında, görevli şirketlerin, bölgelerinde önemli rekabetçi avantajlara sahip olduğu ve bu bölgelere giriş engellerinin yüksek olduğu görülmektedir. Nitekim İngiliz gaz pazarına ilişkin yapılan bir araştırmada, bölgeye yeni giren bir firmanın ilave her bir abone kazanımı için 50-60 sterlin maliyete katlanması gerektiğini göstermektedir. Müşterinin daha sonra tekrar sağlayıcı değiştirebileceği dikkate alındığında, yeni giren şirketin katlandığı bu maliyetin geri dönüşünde riskler bulunmaktadır²².

2140 Bu noktada, giriş engellerinin yüksek olduğu bu bölgesel pazarlar bakımından, hâlihazırda zor olan yeni girişlerin kimler ya da hangi teşebbüsler tarafından gerçekleştirildiği, başka bir ifadeyle potansiyel rakiplerin kim olabileceği sorusu ortaya çıkmaktadır. Türkiye’de dağıtım pazarlarının elektrik bakımından henüz özelleştirme aşamasında, doğal gaz bakımından ise özelleştirme ve bazı bölgeler için yatırım aşamasında olduğu ve henüz serbestliğe geçişin sağlanmadığı dikkate alındığında, bu konuda da diğer ülke örneklerinden yararlanmanın yerinde olacağı görülmektedir.

2150 Serbestleşmenin en başarılı olduğu ülkelerden İngiltere doğal gaz ve elektrik piyasalarının perakende seviyesinde görevli şirketlerin, bölgelerinde sahip oldukları pazar paylarının zaman içindeki seyrine ilişkin tablo aşağıdadır:

²¹ Bakınız: ENI/EDP/GDP birleşme kararı C.3440

²² Bakınız: Giulietti, M., Price, C.W., Waterson, M. (2005). Consumer

Tablo 83: İngiltere Serbestleşme Sürecinde Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Görevli Oldukları Bölgelerde Sahip Oldukları Pazar Payındaki Değişim

	Pazar Payı (%)			
	1994	1999	2001	2003
Görevli şirket	100	90	70	59
Yeni giriş	0	10	20	41

2160 Kaynak: 'Dual Fuel Competition in the British Energy Retail Markets', Green, R. (2005)

Bu tablodan da görüldüğü üzere, 2003 yılına gelindiğinde İngiltere genelinde yerleşik dağıtım firmaları, müşterilerinin %41'ini yeni girişlere kaptırmıştır. Bu noktada söz konusu yeni girişlerin kimler tarafından gerçekleştirildiği gündeme gelmektedir. Elektrik perakende satışları bakımından 2003 yılı itibarıyla İngiltere genelinde teşebbüslerin payları aşağıdaki tablodan görülebilir:

Tablo 84: 2003 Yılı Sonu İtibarıyla Hanehalkına Yapılan Elektrik Satışında Ulusal Pazar Payları

Şirket	2003 Pazar Payı (%)
British Gas (doğal gaz – görevli şirket)	24
EdF Energy (elektrik - görevli şirket)	14
PowerGen (elektrik - görevli şirket)	21
Npower (elektrik - görevli şirket)	15
SS Energy (elektrik - görevli şirket)	14
Scottish Power (elektrik - görevli şirket)	11
Bağımsız giriş yapanlar	1
TOPLAM	100

2170 Kaynak: 'Dual Fuel Competition in the British Energy Retail Markets', Green, R. (2005) ve Great Britain And Northern Ireland National Reports To The European Commission (2009)

2180 Tablo 84'de elektrik perakende satışında %24 pazar payına sahip olduğu görülen British Gaz aslında gaz dağıtım faaliyeti yürüten görevli teşebbüstür. Bu tabloda yer alan diğer şirketler ise İngiltere'deki 12 elektrik dağıtım bölgesinde görevli olan şirketlerdir. Görevli olmayan şirketler ise "bağımsız giriş yapanlar" başlığı altında toplanmıştır. Tablodan da görüldüğü üzere, elektrik ve doğal gaz dağıtımında görevli şirketler ülke düzeyinde elektrik perakende pazarını elinde tutmuş; yeni giriş yapan bağımsız şirketlerin pazar payı ise %1'in altında kalmıştır. Bu iki tablodan çıkan sonuç ise, elektrik dağıtım firmalarının görevli oldukları bölgelerin serbestleşme sürecinde rekabete açılmasıyla birlikte, perakende satışlar bakımından yeni giriş yapan firmalar, aynı bölgede görevli olan doğal gaz dağıtım firmaları ya da başka bölgelerde görevli elektrik dağıtım firmalarıdır.

2190 Nitekim ÇORUH bölgesinin AKSA tarafından devralınmasına ilişkin Rekabet Kurulu kararında²³ da bir elektrik dağıtım bölgesinde yerleşik dağıtım firmasının perakende satışlar bakımından potansiyel rakiplerinin ya aynı bölgedeki doğal gaz dağıtım şirketi ya da diğer bölgelerdeki elektrik dağıtım şirketleri olduğu tespitinde bulunulmuştur. Aynı kararda, potansiyel rakip olarak kabul edilen doğal gaz dağıtım firmalarına ilişkin olarak "yakınsayan pazarlar" kavramı altında yapılan değerlendirmede; birleşme-devralmalar çerçevesinde elektrik ve doğal gaz dağıtım faaliyetlerinin kesişmesi halinde bu iki faaliyetin yakınsayan pazarlar olmasından ötürü rekabetçi yapı bakımından bir takım sorunlar ortaya çıkabileceği ve bazı durumlarda söz konusu birleşme/devralmaya izin verilmeyebileceği belirtilmekle birlikte, özellikle küçük ölçekli kesişmeler bakımından doğrudan yasaklamanın yerinde olmayacağı ifade edilmiştir.

²³ 11.3.2010 tarih ve 10-22/298-108 sayılı Çoruh Elektrik/ AKSA Elektrik devralma kararı

BOĞAZIÇI, GEDİZ, TRAKYA ve DİCLE'nin devrine ilişkin değerlendirmelerde ise potansiyel rekabet bakımından yakınsayan pazarlar kavramının yerine, farklı bölgelerdeki elektrik dağıtım firmalarının birbirleriyle potansiyel rakip olmaları konusu önem kazanmaktadır. Potansiyel rekabet teorisi; birleşme sırasında ilgili pazarda faaliyetinde bulunmamasına rağmen, konumu itibarıyla bu pazara girebilecek durumda olan ve dolayısıyla potansiyel rakip olan bir teşebbüsün birleşme yoluyla pazara girmesi sebebiyle, devirden önce pazardaki teşebbüsler üzerindeki potansiyel rakipten kaynaklanan rekabetçi baskının ortadan kalkacağına işaret etmektedir. Bu etkinin ortadan kalkmasıyla, pazarda yer alan teşebbüsler, üzerlerinde daha az bir rekabetçi baskı hissedecekler ve hâkim durumda olan teşebbüslerin pazar gücü daha da artacaktır. Söz konusu teori daha ziyade aynı ürün pazarında ama farklı coğrafi pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüsler bakımından söz konusu olmaktadır. Bu noktada, farklı coğrafi bölgelerdeki elektrik dağıtım firmalarının birbirlerinin potansiyel rakibi olacağı varsayımının devamında, piyasada en büyük dağıtıcının sahip olabileceği payın ne olması gerektiği sorusu ortaya çıkmaktadır.

Bölgeselliğin ortadan kalktığı ve işleyen rekabetçi bir perakende pazarının oluştuğu bir elektrik piyasasında bu oran daha yüksek bir seviyede belirlenebilecekse de, henüz serbestleşme sürecinin başında olunan bu aşamada söz konusu oranın oligopolcü bir piyasa yapısına müsaade etmeyecek bir seviyede olması gerekmektedir. Henüz piyasa dizaynının yapıldığı bu aşamada gözden kaçırılmaması gereken şudur ki; rekabetçi bir perakende piyasası oluşturabilme hedefinde başarıya ulaşılabilmesi, ancak yerleşik dağıtım firmalarının birbirlerinin bölgelerine girme yönünde girişimleri ile mümkün olacaktır. Bu bakımdan piyasada az sayıda ve diğer teşebbüsleri caydırıcı büyüklükte dağıtım firmalarının olması, ilerleyen süreçte yerleşik firmaların diğer bölgelere satış yapmayı hedefleyerek aktif bir şekilde rekabetçi davranış içinde bulunmak yerine, kendi bölgesini korumaya yönelik pasif bir rekabetçi davranışı benimsemesine yol açabilecektir. Bu noktada 1997/1 sayılı Tebliğ'in 6. maddesini hatırlamak yerinde olacaktır:

“Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi

Madde 6- Rekabet Kurulu, birleşme ve devralmaları Kanun'un 7 nci ve müteakip maddeleri çerçevesinde değerlendirir. Bu değerlendirmede özellikle:

- a) İlgili piyasanın yapısı ve ülke içinde veya dışında yerleşmiş olan teşebbüslerin **fiili ve potansiyel rekabeti bakımından ülkedeki etkin rekabetin korunması ve geliştirilmesi ihtiyacı;**
- b) ...”

Daha önceki bölümlerde de belirtildiği üzere; elektriğin homojen bir ürün olması, maliyet yapılarının benzerliği, şeffaflık, piyasa işleyişinde bilgi akışının hızı ve benzeri özellikler elektrik sektöründe birlikte hâkim durum oluşturulmasını kolaylaştıran unsurlar olarak ortaya çıkmaktadır. 4054 sayılı Kanunda “hâkim durum” şu şekilde tanımlanmıştır:

“Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü”

Bu noktada 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında yapılacak değerlendirmede; dağıtım firmalarının özelleştirilmesi sürecinde, dağıtım firmalarının büyüklüklerine bir sınırlama getirmek ve bu süreçte herhangi bir teşebbüsün ya da belirli büyüklükteki birkaç teşebbüsün sahip oldukları dağıtım şebekeleri ile piyasada ekonomik parametreleri belirleme gücünü engellemek önem kazanmaktadır. Yapılacak değerlendirmede, benzer amaçla 4628 sayılı Kanun'a konulmuş olan pazar payı eşikleri örnek gösterilebilir. Şöyle ki; 4628 sayılı Kanun'da bir teşebbüsün sahip olabileceği üretim kapasitesine %20, gerçekleştirebileceği toptan satış miktarına ise %10 gibi bir

10-78/1645-609

2250 eşik getirildiği görülmektedir. Bu eşikler ile kanun koyucu, serbestleşmenin başladığı dönem itibarıyla bir teşebbüsün sahip olabileceği büyüklüğe bir sınırlama getirmiştir. Konu sadece piyasa dizaynı olarak ele alındığında, rekabetçi bir piyasa yapısı tesis edebilmek adına dağıtım faaliyetleri bakımından da üretim ve toptan satış alanlarında olduğu gibi %10 ya da %20 gibi bir seviyede eşik getirilmesinin uygun olacağı öne sürülebilir.

2260 Bununla birlikte, bu dosya kapsamında belirlenecek olan eşğin bir ex-ante düzenleme değil, 4054 sayılı Kanununun 7. maddesi kapsamında bir değerlendirmenin sonucu olduğu dikkate alındığında, bu eşğin 1997/1 sayılı Tebliğ'de bildirim için gerekli görülen %25 pazar payı eşği dikkate alınarak belirlenmesi yerinde olacaktır. Bu noktada dağıtım ve perakende seviyesinde sahip olduğu pay oranı %25'i geçen teşebbüslerin hâkim durum bakımından daha hassas incelenmesi ve özellikle üretimde sahip olduğu varlıkların büyüklüğü dikkate alınarak bir hâkim durum tespitinde bulunulması, bunun yanında ilgili teşebbüsün dikey bütünleşme bakımından ciddi bir üretim faaliyeti bulunmasa bile sadece dağıtım ve perakende seviyesindeki yatay yoğunlaşma bakımından en fazla %30 oranına ulaşılmasına Kanununun 7. maddesi kapsamında izin verilmesi yerinde olacaktır. Hemen belirtmek gerekir ki, burada belirtilen %30 oranı sektörel düzenlemelerde yer alan ve katı bir şekilde uygulanan bir piyasa eşği değil; dağıtım özelleştirmeleri sürecinde 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında yapılacak hâkim durum değerlendirme ve tespitine ilişkin bir kılavuz niteliğindedir. Elektrik dağıtım özelleştirmelerinin ardından elektrik üretim özelleştirmelerinin de tamamlanması ve hukuki ayrıştırmanın gerçekleştirilmesi gibi serbestleşme dönemindeki diğer önemli aşamalar tamamlanıncaya kadar dağıtım faaliyetlerine ilişkin yoğunlaşma dosyalarında yukarıda belirlenen %30 oranının hâkim durum tespiti bakımından dikkate alınması uygun olacaktır.

H.3.2.2.3. Taraflara İlişkin Değerlendirme

2280 Hâkim durum tespitine ilişkin yukarıda yapılan değerlendirmelerin ardından taraflar bakımından değerlendirmelere geçmeden, daha önce de altı çizilen bir hususu hatırlamak yerinde olacaktır. Eş zamanlı olarak devam etmekte olan BOĞAZIÇI, GEDİZ, TRAKYA ve DİCLE bölgelerine ilişkin değerlendirme ve sonuçlarının birbirleriyle ilişkilendirilmesi gerekliliği bulunmaktadır.

Bu husus dikkate alındığında, dört bölgenin tüm teklif sahiplerinin hâlihazırda sahip oldukları dağıtım bölgeleri ve payları ile teklif verdikleri bölgeler ve paylarının ortaya konulması önem kazanmaktadır. Bu noktada öncelikle devre konu bölgeler ve ihale sürecinde ÖYK'ya sunulmasına karar verilen teklif sahipleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 85: Devre Konu Dört Bölge ve Teklif Sahiplerini Gösteren Tablo

Devre Konu Bölge	1. Teklif Sahibi	2. Teklif Sahibi	3. Teklif Sahibi	4. Teklif Sahibi
BOĞAZIÇI	İş Kaya-MMEKA	AKSA	Eti Gümüş - Söğütsen	Park
GEDİZ	İş Kaya-MMEKA	Eti Gümüş- Söğütsen	Enerjisa	-
TRAKYA	AKSA	Eti Gümüş- Söğütsen	İçtaş	Kcetaş-Ayen...
DİCLE	Karavil-Ceylan	Çalık	Eti Gümüş- Söğütsen	İş Kaya-MMEKA- Rosse

10-78/1645-609

2290 Bu süreçte teklif veren teşebbüslerin hâlihazırda sahip oldukları dağıtım bölgeleri ve bu bölgelerin Türkiye toplam payları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 86: Teklif Sahiplerinin Sahip Oldukları Dağıtım Bölgeleri ve Bu Bölgelerin Payları

Teklif Sahipleri	Sahip olunan Bölgeler ve Bu Bölgelerin 2009 Yılı Payları	Toplam Pay (%)
İş-Kaya-MMEKA	-	-
Aksa (Kazancı)	Çoruh (%1,69), Fırat (%1,50), Van (%0,96)	4,15
Eti Gümüş-Sөгütsen	Osmangazi (%3,58)	3,58
Enerjisa	Başkent (%8,22)	8,22
Kcetaş-Ayen-...	Kayseri (%1,60)	1,60
Çalık	Yeşilirmak (%2,99)	2,99
Park	-	-
İçtaş	-	-

2300 Bildirime konu dört elektrik dağıtım bölgesi bakımından yukarıda mevcut payları verilmiş olan teklif sahiplerinin birden fazla bölge için teklif verdiği görülmektedir. Her ne kadar her bir bölgede en yüksek teklif veren birinci teklif sahiplerinin ÖYK tarafından önceliğe sahip olacağı ileri sürülse de, ÖYK'nın diğer teklif sahiplerini de nihai devir için seçme ihtimalinin bulunması, bunun da ötesinde Rekabet Kurulu kararından dolayı farklılaşabilecek tercih sıralamalarının mümkün olması, bu dört bölgeye ilişkin verilecek kararda her türlü alternatifin yer alması gerekliliğini doğurmaktadır. Söz konusu alternatifli değerlendirmenin yapılabilmesini teminen, teklif sahibi teşebbüslerin mevcut paylarını ve teklif vermiş oldukları tüm bölgelerin paylarını gösteren tablo aşağıdadır:

Tablo 87: Teklif Sahiplerinin Sahip Oldukları Dağıtım Bölgeleri ve Bu Bölgelerin Payları

	Mevcut Bölgelerin Toplam Payı (%)	Teklif Verilen Bölgeler ve Bu Bölgelerin Payı (%)				TOPLAM
		BOĞAZIÇI	GEDİZ	TRAKYA	DİCLE	
İş-Kaya-MMEKA	-	13,61	9,18	-	3,09	25,88
AKSA	4,15	13,61	-	4,27	-	22,03
KAZANCI	4,15	13,61	9,18	4,27	3,09	34,3
Eti Gümüş-	3,58	13,61	9,18	4,27	3,09	33,73
Enerjisa	8,22	-	9,18	-	-	17,4
Kcetaş-Ayen...	1,60	-	-	4,27	-	5,87
Çalık	2,97	-	-	-	3,09	6,06
Park	-	13,61	-	-	-	13,61
İçtaş	-	-	-	4,27	-	4,27

2310 Yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere; teklif sahiplerinden Enerjisa, KCETAŞ-AYEN-REL-PETCO, Çalık, Park ve İÇTAŞ gruplarının teklif verdikleri bölgeleri devralmaları, hâkim durumun tespitine ilişkin değerlendirmelerde de belirttiği üzere 1997/1 sayılı Tebliğ'de yer alan %25 eşiğinin dahi altında kalmaktadır. Dolayısıyla bu teşebbüslerin gerçekleştireceği olası devirler bakımından 4054 sayılı Kanunun 7. maddesi kapsamında bir sakınca bulunmamaktadır.

2320 Yukarıdaki tabloda ortaya çıkan bir başka husus ise, MMEKA'da KAZANCI Grubu'nun (Mehmet KAZANCI ve diğer hissedarlar aracılığıyla) hissedarlığının bulunmamış olması halinde gerek İşKaya-MMEKA gerekse Kazancı Grubu bakımından bir hâkim durum tespitinde bulunulmayacağı görülmektedir. Bununla birlikte Kazancı Grubu'nun MMEKA'da ortak kontrole sahip olduğu da dikkate alındığında; Kazancı Grubu'nun AKSA'nın devralacağı yerlerde tam kontrole sahip olurken, İşKaya-MMEKA'nın devralacağı yerler bakımından da ortak kontrole sahip olacağı görülmektedir. Dolayısıyla bu devir işlemlerinin değerlendirilmesinde Kazancı Grubu bakımından AKSA'nın ve İşKaya-MMEKA'nın devralacağı yerlerin yoğunlaşma bakımından birlikte

10-78/1645-609

değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, Kazancı Grubu'nun tam kontrol ya da ortak kontrole sahip olarak içinde yer alacağı devir işlemlerinin ve ayrıca dört bölgede de teklif sahibi olan Eti Gümüş'ün gerçekleştirebileceği olası devralma işlemlerinin ayrı bir başlık altında değerlendirilmesi yerinde olacaktır.

Kazancı Holding Bakımından Değerlendirme:

2330 Daha önce de belirtildiği üzere, Kazancı Grubu'na ilişkin yoğunlaşma değerlendirmesinde İşKaya-MMEKA'nın gerçekleştireceği olası devirler de hesaba katılacaktır. Başka bir ifadeyle, hâkim durum ve pazar payları bakımından konu ele alınırken, Kazancı Grubu ve İşKaya-MMEKA'nın mevcut bölgeleri ve devralınacak bölgeler toplanarak bir değerlendirme yapılmıştır. Bu durumda Kazancı Grubu'nun hâlihazırda sahip olduğu bölgelerin toplam payı ile İşKaya-MMEKA'nın ve AKSA'nın (Kazancı Grubu) teklif verdiği bölgelerin paylarını ve bu bölgelerden bazılarının devrine izin verilmemesi durumunda oluşacak alternatif senaryoları gösteren tablo aşağıdadır:

2340 **Tablo 88: İşKaya-MMEKA'nın Yoğunlaşma Doğurucu Şekilde Yeniden Yapılanması Halinde Teklif Verilen Dört Bölgenin İşKaya-MMEKA ya da AKSA Tarafından Devralınmasına İlişkin Alternatif Senaryolar**

	Kazancı Grubu'nun mevcut payı	BOĞAZIÇI	GEDİZ	TRAKYA	DİCLE	TOPLAM
1. Alternatif	4,15	13,61	9,18	4,27	3,09	34,3
2. Alternatif	4,15	0	9,18	4,27	3,09	20,69
3. Alternatif	4,15	13,61	0	4,27	3,09	25,12
4. Alternatif	4,15	13,61	9,18	0	3,09	30,03
5. Alternatif	4,15	13,61	9,18	4,27	0	31,21
6. Alternatif	4,15	13,61	9,18	0	0	26,94

* Bu tabloda devre konu bölgelerin İşKaya-MMEKA ya da AKSA'dan herhangi biri tarafından devralınması durumunda Kazancı Grubu tarafından ulaşılabilecek yoğunlaşma oranlarına yer verilmiştir.

Alternatifler çoğaltılabilecek olmakla birlikte yukarıdaki tablo çerçevesinde; hâkim durum değerlendirmesine ilişkin belirlenen %30 oranı da dikkate alındığında, İşKaya-MMEKA ve/veya AKSA'nın BOĞAZIÇI, GEDİZ, TRAKYA ve DİCLE bölgelerinin tamamını devralması halinde toplam payın %34,3'e ulaşacağı ve bu durumda işlemin Kazancı Grubu bakımından yeni bir hâkim durum yaratacağı, dolayısıyla işleme Kanunun 7. maddesi kapsamında izin verilemeyeceği görülmektedir.

2350 Nihai devir sürecinde izlenebilecek alternatifler ele alındığında, İşKaya-MMEKA-Rosse'nin DİCLE'yi almaması durumunda toplam payın %31,21'e ulaşacağı görülmektedir. Mevcut durumda ülkenin önde gelen özel sektör elektrik üreticilerinden olması ve hâlihazırda yirmi adet doğal gaz dağıtım bölgesini elinde bulunduruyor olması gibi hususlarla birlikte değerlendirildiğinde, Kazancı Grubu'nun BOĞAZIÇI, GEDİZ ve TRAKYA'nın üçünü birden (tam kontrol ile ya da MMEKA'daki ortak kontrolü aracılığıyla) devralması işlemi de bir hâkim durum yaratılmasına yol açacaktır.

2360

2370 BOĞAZIÇI, GEDİZ ve DİCLE'nin AKSA ve/veya İşKaya-MMEKA tarafından devralınması halinde ise toplam pay %30,03'te kalacaktır. Daha önce de belirtildiği üzere hâkim durum değerlendirmesine ilişkin %30 oranı sektörel düzenleme niteliğinde bir piyasa eşiği değil, sadece hâkim durum değerlendirmelerinde kullanılmak üzere belirlenen bir gösterge niteliğindedir. DİCLE'nin kayıp-kaçak oranının yüksekliği de dikkate alındığında, BOĞAZIÇI, GEDİZ ve DİCLE'nin AKSA ve/veya İşKaya-MMEKA tarafından devralınması halinde ulaşılabilecek noktanın yeni bir hâkim durum yaratmayacağı, dolayısıyla işleme Kanununun 7. maddesi kapsamında izin verilebileceği değerlendirilmektedir. Başka bir ifadeyle; BOĞAZIÇI, GEDİZ ve TRAKYA'dan sadece ikisinin AKSA ve/veya İşKaya-MMEKA tarafından devralınması durumunda işlemin hâkim durum yaratmayacağı görülmektedir.

Eti Gümüş-Sөгütseramik Bakımından Değerlendirme:

2380 Teklif sahiplerinden Eti Gümüş-Sөгütseramik'in hiçbir bölgede en yüksek teklif sahibi olmamakla birlikte dört bölgede de teklif sahibi olduğu görülmektedir. Bu kapsamda Eti Gümüş'ün bu dört bölgeden bir ya da birkaçını almasına ilişkin bazı alternatiflerin yer aldığı tablo aşağıdadır:

Tablo 89: Eti Gümüş'ün Teklif Verdiği Dört Bölgeye İlişkin Alternatif Senaryolar

	Eti Gümüş (Mevcut)	BOĞAZIÇI	GEDİZ	TRAKYA	DİCLE	TOPLAM
1. Alternatif	3,58	13,61	9,18	4,27	3,09	33,73
2. Alternatif	3,58	0	9,18	4,27	3,09	20,12
3. Alternatif	3,58	13,61	0	4,27	3,09	24,55
4. Alternatif	3,58	13,61	9,18	0	3,09	29,46
5. Alternatif	3,58	13,61	9,18	4,27	0	30,64
6. Alternatif	3,58	13,61	9,18	0	0	26,37

Not: Tablo'daki her bir alternatifte, Eti Gümüş'ün teklif vermekle birlikte devralmayacağına varsayıldığı bölgeler koyulaştırılmış ve payı "0" olarak belirtilmiştir.

2390 Alternatifler çoğaltılabilecek olmakla birlikte yukarıdaki tablo çerçevesinde; hâkim durum değerlendirmesine ilişkin belirlenen %30 oranı dikkate alındığında, Eti Gümüş'ün BOĞAZIÇI, GEDİZ, TRAKYA ve DİCLE bölgelerinin tamamını devralması halinde toplam payın %33,73'e ulaşacağı ve bu durumda işlemin Kazancı Grubu bakımından yeni bir hâkim durum yaratacağı, dolayısıyla işleme Kanununun 7. maddesi kapsamında izin verilemeyeceği görülmektedir.

Bununla birlikte, en küçük bölge olan DİCLE'nin Eti Gümüş'e devredilmemesi durumunda Eti Gümüş'ün ulaşacağı toplam payın %30,64 olduğu görülmektedir. Eti Gümüş'ün Kazancı Grubu'ndan farklı olarak doğal gaz dağıtım faaliyetlerinin bulunmadığı dikkate alındığında, bu durumun yeni bir hâkim durum yaratmayacağı değerlendirilmektedir. Başka bir ifadeyle; Eti Gümüş'ün BOĞAZIÇI, GEDİZ, TRAKYA ve DİCLE bölgelerinden herhangi üçünü alması durumunda işlemin bir hâkim durum yaratmasının söz konusu olmayacağı, dolayısıyla izin verilebileceği görülmektedir.

2400 **I. SONUÇ**

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş., Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş., Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin özelleştirilmesi sürecinde yapılan bildirimler kapsamında;

i) Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin %100 oranındaki hissesinin blok satış yöntemiyle özelleştirilmesi kapsamında söz konusu hisselerin

- İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. O.G.G.,
- Aksa Elektrik Perakende Satış A.Ş.,
- Eti Gümüş A.Ş.-Söğütsen Ser. San. İnş. Mad. İth. İhr. A.Ş. O.G.G. veya
- Park Holding A.Ş.

ii) Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin %100 oranındaki hissesinin blok satış yöntemiyle özelleştirilmesi kapsamında söz konusu hisselerin

- İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. O.G.G.,
- Eti Gümüş A.Ş.-Söğütsen Ser. San. İnş. Mad. İth. İhr. A.Ş. O.G.G. veya
- Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.

iii) Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin %100 oranındaki hissesinin blok satış yöntemiyle özelleştirilmesi kapsamında söz konusu hisselerin

- Aksa Elektrik Perakende Satış A.Ş.,
- Eti Gümüş A.Ş.-Söğütsen Ser. San. İnş. Mad. İth. İhr. A.Ş. O.G.G.,
- IC İçtaş İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. veya
- KCETAŞ-AYEN-REL-PETCO O.G.G.

iv) Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin %100 oranındaki hissesinin blok satış yöntemiyle özelleştirilmesi kapsamında söz konusu hisselerin

- Karavil Day. Tük. Mal. İnş. Otom. Pet. Ürün. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.-Ceylan İnşaat ve Ticaret A.Ş. O.G.G.,
- Çalık Enerji ve Sanayi Ticaret A.Ş.,
- Eti Gümüş A.Ş.-Söğütsen Ser. San. İnş. Mad. İth. İhr. A.Ş. O.G.G. veya
- İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş.-Rosse Enerji İnşaat A.Ş. O.G.G.

tarafından devralınması işlemleri birlikte değerlendirildiğinde;

1. Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş., Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş., Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin her birinin %100 oranındaki hissesinin blok olarak devredilmesi işlemlerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna,

2. MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. hissedarlarından Mehmet Kazancı, Esin Kazancı, Begüm Kazancı ve Mustafa Kurnaz'ın Kazancı Holding A.Ş. ve dolayısıyla Aksa Elektrik Perakende Satış A.Ş. ile aynı ekonomik bütünlük içinde olduğuna ve 4054 sayılı Kanun kapsamında tek bir teşebbüs olarak kabul edilmesine,

- 2450 3. İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. O.G.G., İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş.-Rosse Enerji İnşaat A.Ş. O.G.G. ve Aksa Elektrik Perakende Satış A.Ş.'nin teklif sahibi olduğu dağıtım şirketleri bakımından;
- 2460 a. Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş., Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin üçünün de İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş. O.G.G. ve/veya Aksa Elektrik Perakende Satış A.Ş. tarafından devralınması işlemine, Kazancı Holding A.Ş. bakımından hâkim durum yaratması ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca izin verilemeyeceğine; öte yandan Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş., Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş.'den sadece ikisinin taraflarca devralınması halinde söz konusu işlemlere 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca izin verilmesinde sakınca bulunmadığına,
- 2470 b. Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin İş-Kaya İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.-MMEKA Makine İthalat Pazarlama ve Ticaret A.Ş.-Rosse Enerji İnşaat A.Ş. O.G.G. tarafından devralınması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca hâkim durum yaratan veya mevcut hâkim durumu güçlendiren ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmadığına, dolayısıyla bu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığına,
- 2480 4. Eti Gümüş A.Ş.-Söğütsen Ser. San. İnş. Mad. İth. İhr. A.Ş. O.G.G.'nin Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş., Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş., Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin dördünü de devralması işlemine, hâkim durum yaratması ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca izin verilemeyeceğine; öte yandan, Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş., Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş., Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'den sadece üçünün Eti Gümüş A.Ş.-Söğütsen Ser. San. İnş. Mad. İth. İhr. A.Ş. O.G.G. tarafından devralınması halinde söz konusu işlemlere 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca izin verilmesinde sakınca bulunmadığına,
- 2490 5. Diğer teklif sahiplerinden;
- a. Park Holding A.Ş.'nin Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi,
- b. Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi,
- c. İC İçtaş İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin ya da KCETAŞ-AYEN-REL-PETCO O.G.G.'nin Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi,
- 2500 d. Karavil Day. Tük. Mal. İnş. Otom. Pet. Ürün. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.-Ceylan İnşaat ve Ticaret A.Ş. O.G.G. ya da Çalık Enerji ve Sanayi Ticaret A.Ş.'nin Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi

10-78/1645-609

devralması işlemlerine, hâkim durum yaratan ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran işlemler olmaması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca izin verilmesinde sakınca bulunmadığına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.